

K A R J A L A N

KUNNAAT

KARJALAN LIITON JÄSENLEHTI | HUOMISEN KARJALAISUUS | NRO 4/2022 | 10 €

MAUSTEITA, MUSIIKKIA JA JOULUN TAIKAA

SIVU 38

Karjalan
kieltä
oppimaan!

SIVU 20

Baritoni
Aarne Pelkonen on
karjalaisjuurinen

SIVU 28

Strategiatyöllä
kohti
huomista

SIVU 10

Toivotamme Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2023!

Karjalan Säätiö

VIIPURI-SÄÄTIÖ

TEOLLISUUDEN JA LIIKKEENHARJOITTAJAIN SEURA PAMAUS RY
www.pamaus.fi

Tärkeää strategiatyötä jäseniä varten

Edellisen Kunnat lehden pääkirjoituksessa jo hieman valotin käynnistävää strategiatyötä. Taustana tälle työlle on vuonna 2020 liittokokouksen vahvistama strategia ”Uudistuva Karjalan Liitto”, jonka missiona oli pitää yllä ja edistää karjalaisuutta Suomessa sekä vuorovaikutusta Karjalan alueeseen. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös karjalaisen kulttuuriyhteistyön ohjelma ”Kaksi Karjalaa – rajatonta kulttuuriyhteistyötä”. Lienee turha korostaa, miten merkittäviä ja Liiton toimintaankin vaikuttavia asioita on tapahtunut tällä liittokokouskaudella eli viimeisen reilun kahden vuoden aikana. Ensin Covid19-pandemia muutti kokoontumisten ja toiminnan tapoja, osin pysyvästi. Digitaalisuus, hybridiosallistuminen sekä aika- ja paikkariippumattomuus ovat pysyvästi läsnä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa tarkoitti kotiseutumatkailun pysähtymistä, rajan yli tapahtuvan yhteistyö jäädyttämistä, mutta myös sitä, että evakoiden kokemukset ja karjalaisuus ovat merkittävän kiinnostuksen kohteena.

Liitto järjesti lokakuun alussa strategiatyöpajan, jossa oli innokas ja äärimmäisen innostava joukko Liiton jäsenkuntaa pohtimassa yhdessä niitä muutosvoimia, jotka vaikuttavat toimintaamme. Miten kiinnostavia keskusteluja kävimmekään! Mitä merkitys esimerkiksi ilmastonmuutoksella on Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen toiminnalle? Voisiko se tarkoittaa lähiruoan ja lähialuematkailun korostamista toiminnassamme tai voisimmeko entistä enemmän tuoda sopeutumiseen ja integroitumiseen liittyvää asiantuntemustamme esille, kun puhutaan ilmastonmuutoksen mukanaan tuomasta pakolaisuudesta. Tai kun yhteiskunnassa puhutaan arvojen ja asenteiden vastakkainasettelusta, niin voisimmeko jälleen tuoda tässä esiin kokemuksiamme? Karjala on aina ollut monikulttuurinen alue idän ja lännen välissä ja toisaalta, vaikka aikanaan siirtoväki kohtasi osin myös huonoa kohtelua, niin me emme katkeroituneet siten, että tästä olisi jäänyt sukupolvet ylittävää kaunaa. Tuosta työpajasta tuli meille todella

paljon hyvää pohdittavaa tulevaan työhön!

Seuraavaksi työ jatkuu siten, että kartoitamme laajasti eri kohderyhmien ajatuksia Liitosta ja siitä, miten sen toimintaa tulisi suunnata. Teille, hyvät jäsenet, on vielä loppuvuoden aikana tulossa kysely, jossa voitte kertoa ajatuksianne Liitosta. Mikä toimii? Mikä ei toimi? Mikä on säilyttämisen arvoista ja mistä voisimme ehkä luopua? Teidän ohellanne kuulemme myös luottamushenkilöitä sekä sidosryhmiä. Näiden lisäksi haluamme kuulla myös aivan ulkopuolisia tahoja. Mikä saisi heidät kiinnostumaan toiminnastamme ja liittymään jäseneksi?

Kiitän jo tässä kohtaa meidän innostavaa strategiatyöryhmää. Minä, toiminnanjohtaja **Terhi** ja liittovaltuutettumme **Kimmo Kakko** edustamme ehkä ryhmän kokeneempaa kaartiä. Mukana on myös hienoa uutta ajattelua henkilöiltä, jotka eivät aiemmin ole juuri liittotasolla olleet mukana. On ollut ilo saada mukaan **Suvi Louhelainen**, **Inga Vainio** sekä **Vesa-Matti Ovaska**.

Täytyy kuitenkin todeta, että Liiton syksy on itse strategiatyön ulkopuoleltakin tuonut paljon uusia ajatuksia, joita voimme hyödyntää tässä työssä ja toiminnan suunnittelussa muutoinkin. **Hannu Kilpeläisen** muistoseminaarissa kuulumme todella kiinnostavia puheenvuoroja ajankohtaisesta Karjala-tutkimuksesta ja samanlaisia ajatuksia herättäviä teemoja on varmastikin tiedossa Karjalaista kulttuuriperintöä koskevassa seminaarissa, joka puolestaan on omistettu **Pirkko Sallinen-Gimpl'n** muistolle. Toivottavasti myös te löydätte näiden ja syksyn muiden tapahtumien pariin sekä tuotte ajatuksenne strategiatyöhön. On tärkeää, että juuri te koette meidän yhteisen toimintamme tärkeäksi ja merkitykselliseksi – nyt ja tulevilla strategiakaudella!

OUTI ÖRN

Karjalan Liiton puheenjohtaja

HIILINEUTRAALI PAINOTUOTE ON KÄSINKOSKETELTAVA YMPÄRISTÖTEKO

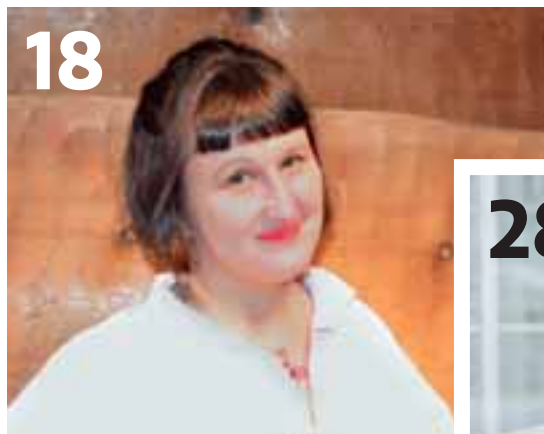
Tarjoamme lähes kaikki mainospainotuotteet ja viestinnän materiaalit **100 % hiilineutraalisti** automaattisesti jokaiselle asiakkaallemme.

punamusta
www.punamusta.com

>> Teemana tutkimus

Vuoden 2022 teemana Karjalan Liitossa on tutkimus. Tutkimukset lisäävät yhteiskunnallisten tapahtumien ymmärtämistä, todentavat mennyttä ja auttavat tulevaisuuden suunnittelussa. Tutkimusta ja tulevaisuuden suunnittelua tehdään myös Liiton sisällä. Liiton uuden toimintastrategian suunnittelu käynnistyi syksyn aikana. Lue lisää muun muassa näistä aiheista lehden sivuilta.

Vahvoja, luovia, eläviä identiteettejä – mitä on nykykarjalaisuus?

Karjalaista kulttuuri-perintöä verkkoon

Synnyinlahjana musikaalisuus – henkilökuvassa Aarne Pelkonen

>> Joulukannel samoissa kansissa

Karjalan Liiton perinteinen joulu-lehti, Joulukannel, on yhdistetty samaksi julkaisuksi vuoden viimeisen Karjalan Kunnat -lehden kanssa. Hyvää joulun odotusta Karjalan Liitosta!

Karjalan Kunnat 4/2022

Julkaisija

Karjalan Liitto ry
Karjalan Kunnat on Karjalan Liitto ry:n jäsenlehti, jota on julkaistu vuodesta 1997. Karjalan Liitto on perustettu 1945.

Päätoimittaja

Terhi Pietiläinen
p. 044 493 5787
terhi.pietilainen@karjalanliitto.fi

Toimituspäällikkö

Sofia Flygare
p. 044 326 2933
sofia.flygare@karjalanliitto.fi

Toimitusneuvosto

Outi Örn

Osoite

Käpyläntie 1,
00610 Helsinki
puhelin 044 730 0118
toimisto@karjalanliitto.fi

Tilaukset ja jakelu

Karjalan Liiton järjestölehti jaetaan jäsenyhdistysten henkilöjäsenille. Erikseen tilattaessa lehden hinta on 75 euroa/vuosi. Neljä numeroa vuodessa.

Tilaukset

toimisto@karjalanliitto.fi

Osoitteenmuutokset

Ilmoita uusi osoitteesi omaan seuraasi.

Ilmoitusmyynti

Petri Mahlberg
p. 050 491 3801
petri.mahlberg@karjalanliitto.fi

Aineisto

Ilmoitukset valmiina pdf-tiedostona osoitteella sofia.flygare@karjalanliitto.fi. Ilmoituksen tekemisestä veloitetaan erikseen.

Ilmoitushinnat

Takakansi	1 900 €
2- ja 3-kansi	1 500 €
Sisäsivu	1 200 €
½ sivu	900 €
¼ sivu	650 €
1/8 sivu	400 €
1/16 sivu	300 €
rivi-ilmoitus	200 €

Karjalan Kunnat -jäsenlehti ei ole arvonnäköalaveron alainen.

Levikki

Painos n. 20 000 kpl, lukijamäärä n. 50 000

Aikakauslehtien Liiton jäsen
ISSN 2489-5318. 25. vuosikerta
ISSN 2342-5911

Painatus ja taitto

PunaMusta Oy. Lehti on painettu ympäristöystävälliselle paperille.

Kansikuvassa

Kuva: Pixabay

Seuraavat lehdet, vuosi 2023

3.2., 19.5., 15.9., 17.11.

Sisällys:

3	Puheenjohtajalta	30	Pitäjä- ja sukukirjakilpailun teosesittely
6	Toiminnanjohtajalta	32	In Memoriam – Matti Sihvonen
8	Hallinnon uutisia	33	Viipurin Lauluveikkojen konsertit syksyllä
9	Säätiöseminaarin ajankohtaiset asiat	34	Joulukannel ja joulutervehdykset
10	Strategiatyöryhmä esittäytyy	36	Piispa Seppo Häkkisen joulutervehdys
12	Toimikunnat tiedottavat	37	Arkkipiispa Leon joulutervehdys
13	Vuoden 2023 teema	38	Perinteitä pöydässä – karjalainen ruoka-perinne jouluna
14	Karjalan tutkimuslaitoksessa monitieteellistä tutkimusta jo yli 50 vuotta	41	Vegeruokakurssi
16	Moniulotteinen 2000-luvun Karjala-tutkimus	41	Ystävänpäivän piirakkakahvit
18	Vahvoja, luovia, eläviä identiteettejä – mitä on nykykarjalaisuus?	42	Lahjaksi muuta kuin tavaraa?
20	Katerina da Miša opassetah suvikarjala	44	Viipurin Lauluveikot joulutunnelmissa
21	Karjalankannaksen murteet olivat osa itäisen Suomenlahden kielijatkumoa	46	Viipurin Lauluveikot konserttimatkalla Ruotsissa
22	Rautakauden asut ja korut tutkimuskohteina	47	Pitäjä- ja sukumarkkinat
24	Karjalaista kulttuuriperintöä verkkoon	48	Hautausmaaseminaari
26	Karjalaisuutta on esillä monissa paikallis-museoissa	49	Talvisodan syttymisen muistotilaisuus
27	Hyvinkään Karjala-seuran museo	50	Tapahtumia, kevät 2023
27	Kesäjuhlat Suomenjoella	52	Historiikki-kirja valmistuu keväällä 2023
28	Synnyinlahjana musikaalisuus – henkilökuvassa Aarne Pelkonen	53	Kuntoralli
		56	Jäsenedut ja jäsenasiat
		58	SieMie-puodista parhaat lahjat!

Kutsu
Lämpimästi tervetuloa Karjalan Liiton
ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUHLAAN
ti 6.12. klo 12.00
Karjalatalolle,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

OHJELMA
Juhlapuhujana Antti Lindtman,
kansanedustaja, eduskuntaryhmän puheenjohtaja.
Musiikista vastaavat Karelia-puhallinorkesteri
johtajanaan Heino Koistinen ja Viipurin Lauluveikot
johtajanaan Ilkka Aunu. Muutokset mahdollisia.

Vapaa pääsy. Tumma puku tai kansallispuku. Kunniamerkit.

Juhlan jälkeen maksullinen juhhalounas
ravintola Kareliassa klo 13-16.
Varaukset ennakoon sähköpostitse
myynti@prandia.fi tai
puhelimitse 050 511 5611.

Tervetuloa!

Nyt ennakkoarattavissa!

**POLITIikkaa JA PIIRAKKATERAPIAA –
KARJALAN LIITTO 1940-2020**

Kattava Karjalan Liiton historiategos julkaistaan ensi keväänä. Kirja kertoo siirtokarjalais-
ten tarinan viimeisen 80 vuoden ajalta. Varaa jo nyt oma kappaleesi painoksesta!
Ota yhteyttä: toimisto@karjalanliitto.fi, p. 044 730 0118.

”Kirja tarjoaa tuoreita näkökulmia
järjestön roolista karjalaisuuden pelastajana.
Ilman liittoa tuskin karjalanpiirakat, kyykkä, tanhu
tai kanteleen soitto olisivat niin tunnettuja kuin ne
tämän päivän Suomessa ovat.”
-Historioitsija Katja Tikka -

Ennakkoarajaan etuhinta:
34 €/kpl (ovh 40 €/kpl)

Karjalaisia valopilkkuja

Lämpimän kesän ja värikylläisen syksyn pimeessä katuvalot ovat luoneet salaperäistä hämyään tienvarsien pensastoihin ja oksistoihin vesipisaroiden valopilkkujen kimmeltäessä niissä.

Syksyn ehdottomia valopilkkuja on Vuoden karjalainen pitäjä- ja sukukirjan -kilpailuun tulneiden teosten korkea taso. Toinen toistaan monipuolisempia ja varmasti jäsenkuntaamme eri tavoin innostavia teoksia. Valopilkku on myös Karjalainen kulttuuriperintöverkkoon -hankkeen käynnistyminen syyskuussa. Projektitutkija FM **Nina Repo** on digitaalisen kokoelmatyön ja museotoiminnan pitkän linjan asiantuntija. Hän työstää parhaillaan hankkeen ensimmäistä osatoteutusta, verkkonäyttelyä. Tämän lehden ilmestyessä kaikki mukaan kutsutut karjalaiset paikallismuseot ovat jo kokoontuneet seminaarissa jakamaan tietoa, ideoita ja kokemuksia.

Toiminta- ja taloussuunnitelmia vuodelle 2023 työstetään parhaillaan. Itse kukin pohtii, miten ja millaista karjalaisuutta vaalimme ja ketkä jatkavat kulttuuriperintötyötä tulevaisuudessa. Meidän tulisi olla tässä kaukonäköisiä ja ottaa rohkeasti ideoita vastaan myös nuoriltamme. Tällaisiakin valopilkkuja olen tämän syksyn seura- ja jäsentapaamisissa jo huomannut.

Myhäilen jo nyt tyytyväisenä liiton ensi vuoden teemasta: visuaaliset taiteet osana karjalaista kulttuuriperintöä. Kuvataiteella on ihmeellinen voima, se tuntuu hiljentävän ympäriltään muun maailman hälyn, olinpa

itse syventynyt kuvantekemiseen tai vain katselemaan toisten teoksia näyttelyssä.

Taiteen avulla voi käsitellä erilaisia tunteita tai pohdita yhteiskunnallisia kysymyksiä. Taide auttaa sukeltamaan arvoituksellisiin maailmoihin, joita ei ole ennalta määritelty tai keksitty. Taiteen ilmaisukanavat ja kokemisen tavat ovat monet.

Karjala innoitti aikanaan romantikkoja ikuistamaan niin Karjalan myyttisiä maisemia kuin kansanpukuisia ihmisiä. Yhäti nykytaiteilija voi ammentaa aiheita karjalaisen sukunsa tarinoista tai omista muistoistaan.

Teemavuoden ideana on esitellä, pohtia tai tehdä taidetta karjalaisen sydämen kyllyydestä: Taiteilija voi kertoa teostensa yhteydessä omista juuristaan. Harrastajamaalarit voivat viettää Suomen kuvataiteen päivää karjalaisittain. Kuvanveistäjien aikaansaannoksissa karjalaisten muistomerkeillä riittää symboliikkaa tulkittavaksi. Taiteilija voi tehdä pikamuotokuvia pitäjäjuhlien vieraista. Mahdollisuuksia on rajattomasti. Muistakaamme myös elävän kulttuuriperinnön ammattilaiset: taiteilijat, kirjastot, paikallismuseot tai kulttuuritoimet ovat yleensä oivallisia yhteistyökumppaneita seuroille, ja toki toisin päin. Tehkäämme ensi vuodesta oikea karjalainen valopilkku.

TERHI PIETILÄINEN

toiminnanjohtaja

Ravintola Sylvi aloitti Karjalatalossa marraskuussa

Ravintola Karelian viimeisin yrittäjä lopetti toimintansa Karjalatalossa kesällä 2022. Ravintolatoiminnasta kiinnostuneita ilmoittautui alkusyksystä useita ja Karjalaisten Heimotalon Oy:n hallitus pyysi heiltä tarjoukset sekä haastatteli kiinnostuneita.

Uudeksi ravintoloitsijaksi valittiin Prandia Lunchering Oy, joka aloitti toimintansa marraskuun alussa. Karjalatalolla toimivan ravintolan nimeksi valikoitui Ravintola Sylvi. Yrittäjä **Maiju Leisti** Prandialta kertoo, että he rakastavat ruokaa ja kaikkea siihen liittyvää.

– Ideoimme jatkuvasti uutta ja seuraamme trendejä sekä huomioimme alati muuttuvia asiakkaiden kulutustottumuksia. Kunnioitamme myös perinteitä ja osaamme valmistaa perinneruokia. Huomioimme aina talon asiakkaat menu-suunnittelussamme. Me valmistamme mahdollisimman paljon alusta loppuun ruokat tuotteet itse ja vältämme eineksiä ja pakasteita. Tämä takaa ruoan maistuvuuden, tuoreuden ja laadun, karjalaisuuden Leisti täsmentää.

Kalevala – eepin kaleidoskooppi –hanke

Karjalan Liitto on kutsuttu mukaan usean toimijan yhteiseen ”Kalevala – eepin kaleidoskooppi” -hankkeeseen. Se kannustaa tuottamaan uusia tulkintoja Kalevalasta, sen hahmoista ja teemoista. Mukana hankkeen valmistelussa on useita merkittäviä alan toimijoita seuroista ja instituutioista yliopistollisiin toimijoihin. Ydinryhmän hankkeessa muodostavat Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS), Kalevalaisten Naisten Liitto ja Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura.

Kirjan luovutus piispoille

Paavali Juusten säätön ja Karjalan Liiton yhteinen kirja siirtoseurakuntien kertomuksista luovutettiin piispoille piispainkokouksen yhteydessä Mikkelissä.

Kuva: Kalervo Pyykkö

Selostuksia eräiden siirtoseurakuntien kohtaloista ja sota-tapahtumista 1939–1949 –kirja luovutettiin piispoille piispainkokouksen yhteydessä Mikkelissä syyskuussa. Kirja on Paavali Juusten säätön ja Karjalan Liiton yhteinen kirja siirtoseurakuntien kertomuksista. Kirjan on toimittanut Karjalan Liiton puheenjohtaja Outi Örn.

Karjalatalon remontti

Karjalataloon liittyvä kaavamuuoshakemus on edennyt osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheeseen, johon liittyen on järjestetty verkkoasukastilaisuus. Arkkitehti **Eija-Riitta Miettinen** on laatinut esittelyä varten saavutettavan aineiston, joka on nähtävillä osoitteessa <https://kartta.hel.fi/?sukkaId=2022-003050>.

Vuoden 2023 teema julkistettiin

Vuoden 2023 teemaksi hallitus valitsi visuaaliset taidet osana karjalaista kulttuuriperintöä. Teema kattaa muun muassa kuvataiteen, kuvanveiston, nykytaiteen, muotoilun ja arkkitehtuurin. Taide-teema kytkeytyy luontevasti siirtokarjalaisten kulttuuriperintöön sotia edeltävältä ajalta aina nykypäiviin. Myös monilla nykytaiteilijoilla on karjalaisia juuria.

Teema antaa luontevasti aineksia järjestää Karjalaisten kesäjuhlien väli vuoden ohjelmaa ympäri Suomea. Seminaarien aiheina ja tapahtumapaikkoina voivat olla esimerkiksi kirkot, muistomerkit ja museot.

Tässä lehdessä kerrotaan teemasta lisää sivulla 13.

Kuva: Sofia Flygare

Järjestöseminaarin työpajoissa käytiin vilkasta keskustelua Karjalan Liiton toiminnan kehittämistä ja tulevaisuuden strategiasta.

Vuoksen säätio hakee asiamiestä.

Säätio on entisten Antrean ja Vuoksenrannan kuntien perintösäätio. Sen kotipaikka on Riihimäki.

Hakijalta toivotaan kiinnostusta karjalaisuuteen ja kokouskäytännön tuntemusta.

Lisätietoja: asiamies Heli Stenberg-Salonen, puh. 050 3728 771; hallituksen puheenjohtaja Seppo Kuparinen, 040 564 0554.

Teksti: Outi Örn

Säästäminen ja yhteistyön mahdollisuudet puhuttivat Karjalan Liiton Säätiöseminaarissa

Karjalan Liitto järjesti vuoden 2022 Säätiöseminaarin perjantaina 7.10. Eduskuntatalolla ja Pikkuparlamentissa. Läs-nä oli vajaa 30 henkilöä, jotka edustivat laajasti eri karjalaisia säätiöitä. Ennen varsinaisen seminaarin aloitusta nautittiin lounas, johon Säätiöseminaarin osanottajat oli kutsunut eduskunnan puhemies, vuoksenrantalaista syntyperää oleva **Matti Vanhanen**. Lounaan lomassa osallistujat kuulivat päivän politiikkaa käsittelevän katsauksen, joka käsitteli muun muassa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksia sekä Suomen energiaomavaraisuutta.

Karjalan Liiton liittovaltuuston sekä säätiötoimikunnan puheenjohtaja **Martti Talja** johdatti seminaarin osallistujat lounaan jälkeen päivän varsinaisiin aiheisiin. Karjalan Liiton puheenjohtaja **Outi Örn** puolestaan kertoi osallistujille Karjalan Liiton ajankohtaisia kuulumisia ja käsitteli katsauksessaan muun muassa Karjala-lehden sekä Karjalatalon kaavamuutoshakemuksen tilannetta, mutta myös ”Karjalainen kulttuuriperintö verkkoon”-hankkeen tilannetta. Kyseinen hanke lähti liikkeelle kaksi vuotta sitten pidetystä säätiöseminaarista, jossa käsiteltiin karjalaisen kulttuuriperinnön digitaalista säilyttämistä ja esille tuomista.

Toimitusjohtaja **Liisa Suvikumpu** ja lakimies **Martin Löfman** Säätiöt ja Rahastot ry:stä kertoivat säätiöiden säästämisen ja yhteistyön mahdollisuuksista toiminnassa. Martti Talja toi esille, että aihe oli noussut esille viime vuonna jäsensäätiöille toteutetusta kyselystä. Karjalaiset pitäjäsäätiöt ovat pieniä, kuten jaettavat tukirahatkin ja ne osoitetaan hyvin erilaisiin tarkoituksiin. Suvikumpu ja Löfman korostivat esityksessään, että säätiön kestävä varainkäyttö on kaiken toiminnan pohjana, koska tavoitteena on säätiön tuen arvon säilyttäminen. He toivat myös esille, että säätiöiden myöntämien tukien ja hallintokulujen suhteen tulisi olla

Martti Talja, Outi Örn ja Matti Vanhanen Säätiöseminaarissa.

oikea. Mikäli säätiön tilanne sitä vaatii, niin eteen voi tulla myös esimerkiksi tarkoituksen muuttaminen, sulautuminen tai selvitystila.

Suvikumpu ja Löfman olivat karjalaisiin säätiöihin tutuessaan muodostaneet muutamia ajatuksia teoiksi, joita karjalaiset säätiöt voisivat tulevaisuudessa pohtia. Ensinnäkin he korostivat, että säätiöiden on toimittava aktiivisesti ja arvioitava todellisia muutostarpeita pysyäkseen relevantteina. Lisäksi säätiöiden arvoja on hyvä kirkastaa aina ajoittain. Mitä esimerkiksi karjalaisten säätiöiden tarkoituksipylätyt tarkoittavat juuri nyt, meidän ajassamme? Jos säätiö ei olekaan enää relevantti, on syytä pohtia hallittua muutosta. Suvikumpu ja Löfman korostivat myös vastuullisuutta. On määriteltävä, mitä vastuullisuus oman säätiön kannalta merkitsee esimerkiksi henkilöstön, rahoitettavien kohteiden, sijoittamisen ja ympäristön kannalta. Lisäksi he kehottivat säätiöitä yhteistyöhön. Tämän olisi tultava lihaksi ja vereksi, eikä se saa jäädä vain sanaksi kokouksissa ja toimintasuunnitelmissa. Säätiöillä voi olla monia erilaisia kumppaneita. Suvikummun ja Löfmanin edustama taho on julkaissut useita

säätiöille suunnattuja oppaita, joita on hyvä hyödyntää. Ne löytyvät osoitteesta <https://saatiotrahastot.fi/tietoa-saatios-ta/oppaat/>.

Kivennapa-Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Marja Halme** esitteli Kivennapa-Säätiön toimintaa. Kyseinen säätiö perustettiin vuonna 1953 ja sen juuret ovat Kivennavan historiatoimikunnassa sekä sen julkaisemassa historioitsija **Paavo Kiurun** kirjoittamassa teoksessa ”Kivennapa – muistelmia ja kuvia entisestä kotiseudusta”. Säätiö on vuosien varrella panostanut erityisesti omaan julkaisutoimintaan, mutta rahoittanut myös kylä- ja sukukirjoja. Muita avustuskohhteita ovat olleet muun muassa Kivennavan vaakunan, viirin ja lipun hankinta, Kivennavan äyrämöispuvun valmistus ja taltiointi sekä murren tutkimus ja murteen taltiointi. Säätiön toimintaan voi tutustua tarkemmin heidän kotisivujen kautta, osoitteessa <https://www.kivennapasaatio.net/>.

Seminaarissa tehtiin myös henkilövalintoja Karjalan Liiton ensi kevään liittokokoukseen, ja Karjalan Liiton uusi toiminnanjohtaja **Terhi Pietiläinen** esittäytyi.

Strategiatyöryhmä esittäytyy

Karjalan Liiton uutta tulevaisuusstrategiaa suunnitellaan parhaillaan. Järjestöseminaarissa 8.10. pohjustettiin strategiatyötä. Työtä varten on myös asetettu erillinen strategiatyöryhmä, joka esittäytyy näillä sivuilla.

Kerro kuka olet, nimi ja ikä, sekä

1. Ammatti, asuinpaikkakunta
2. Mitä karjalaisuus merkitsee sinulle?
3. Millaisessa Karjalan Liiton toiminnassa olet / olet ollut / haluaisit enemmän olla mukana?
4. Miten tärkeäksi koet Karjalan Liiton roolin vaikuttajajärjestönä, joka vaalii ja ylläpitää karjalaista kulttuuria, kieltä ja perinteitä?
5. Millaisia toiveita ja visioita sinulla on Karjalan Liiton toiminnan kehittämiseksi?
6. Millaisia odotuksia sinulla on strategiatyöstä?

1. **Inga Vainio**, 28 vuotta, aineenopettaja, Tampere
2. Karjalaisuus merkitsee minulle paljon. Se on jokapäiväisessä elämässä esiin tulevaa kulttuurista ja geneettistä perintöä, keskeinen identiteettiäni ja luonnettani määrittävä tekijä sekä joka hetki mukana kulkeva voimavara.
3. Tämä on ensimmäinen kerta, kun olen varsinaisesti mukana Karjalan Liiton toiminnassa. Keväällä osallistuin Liiton organisoimaan karjalaisten kansallispukujen tallennusprojektiin. Lähdin helposti mukaan ideoihin, mutta esimerkiksi käsityö- ja ruokaperinteeseen sekä historiaan liittyvät projektit ovat sydäntä lähellä.
4. Koen Liiton roolin vaikuttajajärjestönä olevan merkittävä. Se kokoaa yhteen jäsenyhdistykset ja niiden tuoman karjalaisen kulttuurin moninaisuuden ja rikkauden. Eri alueiden perinteet ja karjalan kieli saavat liiton kautta paremmin näkyvyyttä kuin mihin yhdistyksillä yksin olisi mahdollisuus. Yhteistyössä on voimaa!
5. Toivon, että Liitto kehittäisi toimintaa jäseniä aktiivisesti kuunnellen, ajassa eläen mutta vahvasti perinteisiin nojaten.
6. Odotan strategiatyöltä iloista yhdestä tekemistä ja lennokasta visioimista haastavista aiheistakin huolimatta.

1. **Vesa-Matti Ovaska**, 42 vuotta, ylitarkastaja Kansallisarkistossa, Helsinki (kotoisin Mäntsälästä).
2. Karjalaisuuteni on peräisin isovanhemmiltani Kirvusta, Hiitolasta ja Liperistä. Suhteeni karjalaisuuteen on pohdiskeleva. Karjalaisuuden tutkiskelu eri näkökulmista vahvistaa ymmärrystä itsestäni ja ympäröivästä maailmasta.
3. Kokemukseni liiton toiminnasta ovat jäsenyhdistysten arjesta. Olen toiminut lähes kymmenen vuotta Ovaskan sukuseuran hallituksessa. Lisäksi olen Hiitolan pitäjaseuran jäsen. Olen kiinnostunut erityisesti suku- ja pitäjaseurojen tulevaisuudesta.
4. Karjalan Liitto on merkittävin karjalaisen kulttuurin vaikuttajajärjestö maassamme. Liiton yksi vahvuus on sen jäsenyhdistysten moninaisuudessa.
5. Meidän on tärkeää tavoittaa nuoria, keski-ikäisiä ja lapsiperheitä, jotta liitto uudistuu ja pysyy elinvoimaisena tulevaisuudessa.
6. Toivon, että strategiatyössä kuullaan monipuolisesti eri jäsenryhmien ääntä ja huomioidaan jäsenseurojen erityispiirteet.

1. **Suvi Louhelainen**, 42 vuotta, järjestökehittäjä, Loppi
2. Karjalaisuus on vahva osa identiteettiäni ja antanut minulle juuret ja yhteisön. Karjalaisuus on minulle tapa kohdata kanssaihmiset ja elää elämää sekä myös sukupolvelta toiselle siirtyneitä taitoja. Ajattelen, että karjalaisilla arvoilla ja elämänsenteella on annettavaa yhteiskunnallemme nyt ja tulevaisuudessa.
3. Osallistuin nuorena aktiivina Lopen Karjalaseuran tarjoamaan harrastus- ja kulttuuritoimintaan. Nykyisin seuran jäsenenä läheltä paikallisten aktiivien toimintaa ja karjalaisen järjestötoiminnan tuomaa iloa. Paikallinen järjestötoiminta rikastuttaa Lopella vahvasti kylätoimintaa. Olen vuoden 2022 alusta asti ollut Vuoksen säätiön hallintoneuvostossa.
4. Pidän tärkeänä sitä, että karjalaisen jälkipolvilla on oma aktiivinen yhteisönsä edelleen. Yhteisö tarjoaa alustan hengittää karjalaisuutta ja tuo toiminnallaan parhaimmillaan voimaa ja iloa jäsenilleen. Vähintään yhtä tärkeänä ulottuvuutena on lii-

ton perinne- ja historiatyö, karjalaisen kokemusten, historian ja arvojen vaaliminen ja sanoittaminen yhteiskunnalle.

5. Strategiatyön myötä liitto päivittää tapansa puhutella karjalaisia jälkipolvia ja toisaalta kirkastaa yhteiskunnallisen tehtävänsä. Ratkaisevaa liiton toiminnan tulevaisuuden kannalta on se, että onnistumme tunnistamaan sellaiset toimintatavat, jotka madaltavat kynnyksiä tulla mukaan toimintaan on entistäkin enemmän.
6. Uskon, että kykenemme kurkistamaan yhdessä uteliaana ja ennakkoluulottomasti tulevaan. Strategian päivittäminen alati muuttuvassa toimintaympäristössä on äärettömän tärkeää. Pidän tärkeänä sitä, että jäsenistöä osallistetaan laajalti, mutta onnistutaan kuulemaan myös heitä, jotka eivät parhaillaan ole aktiivisesti toiminnassa mukana. Järjestön tulevaisuuskuvan ja tahtotilan on oltava kirkas. Tätä kautta voimme innostaa ihmisiämme toimimaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kimmo Kakko, 46-vuotias

1. Olen perheellinen yrittäjä Nurmijärven Klaukkalasta.
2. Karjalaisuus on minulle yksi sukuni luonnollisista piirteistä. Lapsuudessani Päijät-Hämeessä elin jälkeen päin ajateltuna aika "kivennapalaista" elämää, tuolloin asiaa tarkemmin tiedostamatta.
Sitten kun asetuin muuttamaan mutkan kautta Nurmijärvelle, olen alkanut tiedosta omaa sukua ja historiaa aina vain enemmän ja enemmän. Vaimoni on myös karjalaista sukujuurta omaava (Uusikirkko) ja myös hän tekee omaa aktiivista osuuttaan karjalaisuuden jatkamiseksi.
3. Olen vaikuttanut, tai vaikutan, liiton ja karjalaisten toimintaan seura-, piiri-, liitto-, ja pitäjätasolla. Näistä on kertynyt aika mittava kokemus eri tasojen toiminnasta, hyvistä ja huonoista puolista.
4. Liitto on kautta aikain koettu karjalaisuuden eri sukupolvia yhteen kerääväksi ja puolustavaksi, karja-

laisuutta ja karjalaista kulttuuria yllä pitäväksi ja merkittäväksi yhteiskunnalliseksi toimijaksi. Jotta olisimme myös jatkossa merkittävät toimijat sekä jäsenistömme, että yhteiskuntamme silmissä, meidän pitää pystyä sopeutumaan nykyisyyteen, luomaan hieman nahkaamme samalla kuitenkin säilyttäen vanhat perinteemme.

5. Nyt on rohkeiden ja huomiota herättävien päätösten aika. Viime kädessä liitto on jäseniä varten ja meidän pitää kehittyä siten, että palvelemme parhaalla mahdollisella tavalla nykyjäsenistöä, sekä olemme houkutteleva uusille, eritoten nuorille, jäsenille.
6. Strategian pitää olla rohkea, jossa uskalletaan katsoa kauemmas kuin muutaman vuoden päähän. Samalla sen pitää olla mukautuvainen ja sopeutuva alati muuttuviin yhteiskunnallisiin ja kansainvälisiin tilanteisiin.

Koonnut: Ida Pöyhönen

Karjalan Liiton toimikunnat tiedottavat

Me kysyimme, toimikunnat vastasivat! Tästä voit lukea Liiton toimikuntien ajan-kohtaiset kuulumiset:

Digitoimikunta laati loppuvuodesta 2021 kattavan toimintasuunnitelman sille, kuinka liiton, seurojen ja jäsenten digitaalista toimintaa ja taitoja voidaan tukea ja kehittää. Liitossa selvitetään parhaillaan määräaikaisten henkilön, esimerkiksi alan harjoittelijan rekrytointia, jotta näitä asioita voitaisiin lähteä edistämään. Digitaalisten kehittämiseen on tarkoitus ottaa mukaan myös Opintokeskus Sivis.

Hengellinen toimikunta on mukana aiemman mukaisesti talvisodan syttymisen ja päättymisen muistotilaisuuksien järjestelyissä. Keväälle 2023 on suunnitteilla hengelliset päivät. Korona-ajan jälkeen toimikunnalla on pohdinnassa, miten Liiton hengellistä toimintaa voidaan kehittää ja miten se näkyy strategiatyössä.

Kieli- ja murrevaliokunta kokoontui keväällä 2022 kuullakseen yhteenvedon kevään kielikurssien toteutumisesta ja palautteesta. Kielikoulutuksen organisoinnista sekä muusta kieleen liittyvästä toiminnasta pitkään vastanneen **Saija Pelvaksen** jäätyä eläkkeelle valiokunnan toiminta on odottanut uuden, vastaavan henkilön aloittamista. Toimintasuunnitelmaan on kirjattu muun muassa kielen ja murteiden määrittelyyn liittyvää työtä, koulutustoiminnan jatkaminen sekä suomen kielen karjalaismurteisiin liittyvä elvytystyö.

Kulttuuri- ja historiavaliokunta ei ole kokoontunut vuonna 2022, mutta monet sen vuonna 2021 määrittelemät linjaukset ja toimenpiteet ovat olleet pohjana vuoden 2022 vuoden teemalle ”Karjala-tutkimus”.

Lasten ja nuorten toimikunta laati loppuvuodesta 2021 toimintasuunnitelman sille, kuinka lasten ja nuorten

tietoisuutta sekä harrastustoimintaa voidaan lähteä kehittämään yhteistyössä eri toimijoiden, kuten koulujen kanssa. Liitto selvittää parhaillaan rahoitusvaihtoehtoja, joilla voitaisiin rekrytoida määräaikaisten henkilö kehittäminen näitä lapsille ja nuorille suunnattuja sisältöjä sekä digitaalisia ratkaisuja.

Perinnetoimikunnassa on saatu myös miehet mukaan toimintaan, ja he ovat täyttäneet paikkansa erittäin hyvin. Piirakkakursseja on järjestetty keväällä kaksi kertaa kahtena päivänä. Kurssilla on ollut yhteensä 50 henkeä. Rauman kesäjuhilla perinnetoimikunnalla oli piirakkakilpailu sekä piirakkakahvila, ja syksyllä on järjestetty lisää piirakkakursseja Karjalatalolla. Myös piireissä on järjestetty piirakkakursseja sekä ruokapitoja eri puolilla Suomea. Kevään käsityökilpailuun tuli yhteensä 32 työtä, toinen toistaan taitavampia ja kauniita. Tulevan välivuoden osalta on vielä harkinnassa, järjestetäänkö piirakkakilpailu ja jos, niin missä se olisi.

Urheilutoimikunta

Karjalan liiton urheilutoimikunta piti kokouksen lokakuun alussa. Kokouk-

ssa käytiin lävitse vuoden 2022 järjestetyt urheilukilpailut. Hiihtokilpailut järjestettiin Lievestuoreella, Karjalan Marathon Raumalla ja suunnistukset Jämsänkoskella. Keskustelua käytiin jo myös vuoden 2023 kilpailuista. Ensi vuonna ei ole kesäjuhlia, joten ainakin juoksutapahtumassa ollaan uuden äärellä. Karjalainen liikuntaviikko siirrettiin tänä vuonna viikolle 38. Monet ovat järjestäneet patikointeja ja kulttuurikävelyitä karjalaisessa hengessä.

Anton Talvion stipendiä haki syyskuun loppuun mennessä 14 nuorta urheilijaa, jotka harrastivat yhdeksää eri lajia. Urheilutoimikunta päätti jakaa 500 euron stipendin 15-vuotiaalle taitoluistelija **Matias Lindforsille**. Hän on tämän vuoden Suomen mestari ja sai pronssia Pohjoismaiden mestaruuskilpailuissa sarjassaan. Haluaako yrityksesi tai yhdistyksesi olla mukana tulemassa rahaston toimintaa? Olethan yhteydessä puheenjohtajaan. Tämän vuoden karjalaisen kuntorallin kortteja odotetaan palautettavaksi seuroille ja edelleen piireille tammikuun 2023 aikana. Piirit laskevat pisteet ja lähettävät kaikki piirien kortit liittoon.

Piirakkakurssilaisia Karjalatalolla lokakuussa.

Karjalan Liiton vuoden 2023 teema

Visuaaliset taiteet osana karjalaista kulttuuriperintöä

Karjalalla on oma, erityinen historiansa idän ja lännen välissä. Äänisen rannalta löydetty kalliomaalaus kertoo elämästä kivikauden Karjalassa. Viikinkiajan esinelöydöt paljastavat muinaiset muotoilu- ja korusuunnittelutaidot.

Pähkinäsaaren rauhan raja vuonna 1323 jakoi Karjalan kahtia sekä alueellisesti, että uskonnollisesti. Kirkkotaidetta edustavat esimerkiksi ikonit, joita on ortodoksissa karjalaiskodeissa edelleen tänä päivänä.

Karjala tuli kuvataiteilijoiden innoituksen lähteeksi voimakkaimmin 1850-luvulta lähtien. Kiinnostusta kasvattivat Karjalassa vaeltaneet kansa- ja kielitieteilijät sekä runonkerääjät. **Elias Lönnrotin** elämäntyö ja erityisesti Kalevalan ilmestyminen muokkasivat maaperää kansallisuusaatteelle ja kannustivat etsimään suomalaisuuden juuria Karjalasta myös kuvataiteen keinoin.

Karelianismin synty

Kalevalan ja kansanrunouden herättämä innostus sai aikaan karelianismiksi kutsutun ilmiön. Se löysi tiensä myös kuvataiteen pariin. **Akseli Gallen-Kallela** (1865–1931) saavutti vuonna 1891 voiton kuvituskilpailussa, joka järjestettiin Kalevalan kansalliseepoksen kuvittamisesta.

Gallen-Kallela kävi Kuhmossa ja Viennan Karjalassa häämatkallaan. Vuosikausia tekeillä olleen *Aino-triptyykin* toinen versio syntyi siellä karjalaistyyllisine puuleikkauskehysineen. Teoksessa **Mary**-vaimo poseeraa Aino-neitona ja kuhmolainen **Rimmin Uljaska** muhkeapartaisena Väinämöisenä. Teoksen myötä Gallen-Kallela teki läpimurtonsa kansanrunouden kuvaajana ja antoi karelianismin aatteelle kuvataiteessa ratkaisevan sysäyksen.

Suomen taiteen kultakausi sai vaikutteita Karjalasta

Suomen taiteen kultakauden kuuluisista taiteilijoista myös muun muassa **Pekka Halonen** (1865–1933) maalasi ja paitikoi useina kesinä Laatokan rannoilla.

Hänen maalauksensa *Neiet niemien neissä* syntyi säveltäjä **Jean Sibeliuksen** kuorosävellyksen *Väinämöisen venematka* innoittamana. Maalaus sai puolestaan runoilija **Eino Leinon** kirjoittamaan *Kivesjärveläiset*-runokokoelman.

Karjalan luonto toimi Suomen taiteen kultakaudella monien mestarien inspiraation lähteenä. **Fanny Churberg** (1845–1892) eläytyi voimakkaasti Etelä- ja Laatokan Karjalan maisemiin. **Eero Järnefelt** (1863–1937) lumoutui Kolin jylhyydestä. Koli oli myös yksi **Pekka Halosen** maalausten aiheista. **Tyko Sallisen** (1879–1955) ensimmäinen vaimo **Helmi Lydia Vartiainen** oli kotoisin Sortavalan Riekkalansaaresta.

Viipuri kuvataiteen kehtona

Viipuri on toiminut karjalaisen kuvataiteen merkittävänä keskuksena. Viipurin Taiteenystävät -seura perusti kaupunkiin piirustuskoulun vuonna 1891. Opinaho on kasvattanut runsaasti tunnettuja kuvataiteilijoita, kuten **Hugo Simberg** (1873–1917), **Väinö Kunnas** (1896–1929), **Gösta Diehl** (1899–1964) ja **Olli Miettinen** (1899–1969).

Viipurilaiset taiteilijat seurasivat valppaasti Euroopan taidevirtauksia ja omaksuivat kansainvälisiä tyyli-vaikutuksia. Merkittävän panoksensa Suomen taidehistoriaan ovat antaneet monet Viipurissa syntyneet modernistit, esimerkiksi **Väinö Kampuri** (1891–1972), **Väinö Kunnas** (1896–1929), **Gösta Diehl** (1899–1964), Olli Miettinen (1899–1969) ja **Sam Vanni** (1908–92).

Karjalaista kuvataidetta lähellämme

Sota karkotti taiteilijat Viipurista, mutta ei kyennyt lamauttamaan Viipurin Taiteilijaseuraa, joka jatkoi vuodesta 1945 lähtien toimintaansa Helsingissä. Kunnianosoituksena menetetyille kotikaupungilleen maalasi **Unto Pusa** (1913–1973) nykyisin Lappeenrannan kaupungin kokoelmiin kuuluvan teoksen *Sellane ol' Viipuri* (1971).

Viipurin taidemuseon kokoelmia on Lappeenrannan taidemuseon lisäksi myös Lahden taidemuseon ja Hämeen-

Kuva: Gallen-Kallelan museo

Karjala ja karjalaisuus ovat innoittaneet lukuisia taiteilijoita. Taiteilija Akseli Gallen-Kallelan öljyvärimaalaus vuodelta 1890. Mary Gallen ompelee karjalaistuvassa.

linnan taidemuseon kokoelmissa.

Viipurin maalaiskunnassa syntyneen kuvanveistäjän **Olavi Lanun** (1925–2015) veistoksia voi puolestaan kokea keskellä kaupunkipuistoa Lahdessa. Kuvanveistäjä **Alpo Sailon** (1877–1955) ideoima Kalevalatalo on pian koettavissa virtuaalitodellisuutena. Nykyaikaisista taiteilijoista myös **Nanna Sudella** tai **Heli Hiltusella** on tiettävästi juuria Karjalassa esimerkkeinä monien muiden joukossa.

Karjalaisen taiteen teemavuosi 2023

Taide on olennainen osa karjalaista kulttuuriperintöä. Sen lisäksi, että Karjalassa on kasvanut taiteilijoita, on seutu inspiroinut monia karjalajuurisia nykyaikaisia taiteilijoita. Karjalaisten panos Suomen paikkakuntien ja museoiden taidekokoelmiin, muistomerkkeihin, muotoiluun ja arkkitehtuuriin toisen maailmansodan jälkeen on mittava.

Karjalan Liiton teemavuosi 2023 kattaa niin perinteisen kuvataiteen kuin nyky- ja ITE-taiteen sekä kuvanveiston, arkkitehtuurin ja muotoilun. Teemavuoden ideana on kannustaa tekemään tunnetuksi ja kokemaan tätä kaikkea, myös vähemmän tunnettua meille merkityksellistä taidetta. Tapoja nivoa liiton teemavuosi seuran toimintaan voivat olla vaikka taideteos- tai kokoelma-esittely, näyttely, kävelykierroksen, taiteilijatapaamisen, seminaarien tai kilpailujen järjestäminen. Voisiko yhdistys esimerkiksi järjestää karjalaisuutta käsittelevän kuvataidepajan jonkun nykytaiteilijan opastuksella? Vain mielikuvitus on rajana.

Kulttuurintutkimuksen professori Pekka Suutari.

Karjalan tutkimuslaitoksessa monitieteellistä tutkimusta jo yli 50 vuotta

Teksti: Sofia Flygare | Kuva: Olga Karlova

Itä-Suomen yliopistossa Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunnassa toimiva Karjalan tutkimuslaitos perustettiin 1971. Tällä hetkellä tutkimuslaitoksessa on meneillään 50 tutkimusta. Tutkijoita on noin 70. Tutkimuslaitoksen työ painottuu kolmeen aihepiiriin: aluekehitys ja maaseutu, etnisyys ja kulttuuri sekä rajat ja Venäjä.

Tutkimustietoa hyödynnetään Itä-Suomen yliopiston eri oppiaineissa, erityisesti sosiologiassa, yhteiskuntapolitiikassa, maantieteessä, taloustieteissä, historiassa, oikeustieteissä ja kulttuuritieteissä.

– Teemme monitieteistä humanistista ja yhteiskuntatieteellistä perustutkimusta sekä soveltavaa tutkimusta. Lisäksi teemme tutkimusta tilauksesta.

Valtaosa hankerahoituksesta tulee EU:n puiteohjelmista ja Suomen Akatemialta, mutta myös säätiöillä on merkittävä rooli, kertoo kulttuurintutkimuksen professori **Pekka Suutari** Itä-Suomen yliopistosta.

Suutarin vastuualueeseen kuuluvat etnisyyteen ja kulttuuriin liittyvät tutkimukset. Läheskään kaikki hankekemukset eivät saa ilmaa siipiensä alle.

– Yleisesti ottaen tutkimusrahoitushakemuksista vain noin viisi – kymmenen prosenttia menee läpi.

Karjalan tutkimuslaitos tarjoaa tutkijoille ja tohtorikoulutettaville kansainvälisen ympäristön. Laitoksen tutkijat osallistuvat kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimusverkostoihin, toimivat asiantuntijoina erilaisissa hankkeissa ja yhteisöissä sekä osallistuvat alansa julkiseen keskusteluun.

Esimerkkejä meneillään olevista tutkimushankkeista

Professori Suutari kertoo, että Karjalan tutkimuslaitoksella tutkitaan tällä hetkellä Karjalaan liittyen muun muassa 1800-luvun kansallisuuspolitiikkaa (**Ilkka Liikanen**), karjalankielistä internetiä (**Ilia Moshnikov**), itkuvirsiä (**Elina Hytönen-Ng**), urbaanikarjalaisuutta (**Maria Lähteenmäki**) ja Valtimolla sijaitsevaa asutuskylää Rasimäkeä (**Maarit Sireni**).

Urbaani karjalaisuus -historiantutkimushankkeen päämääränä on avata uusia näkymiä Karjala-tutkimukseen eli nähdä Karjala toisin, sodanjälkeisten kaupungistuneiden sukupolvien kokemuksiin. Hanke suuntaa katseensa enemmän tulevaisuuteen kuin menisyyteen pitäen kuitenkin mielessä sen,

että historia on aina läsnä kaikessa toiminnassamme.

Aunuksen Uutjärven kylästä ko-toisin oleva väitöskirjatutkija Ilia Moshnikov tutkii karjalan kielen nykytilannetta ja käyttöä, erityisesti kielen käyttö digitaalisissa ympäristöissä, sekä karjalankielistä Wikipediaa.

Kyynelkanavat-hankkeen avulla halutaan lisätä yleistä tietämystä itkuvirsiperinteen juurista, karjalaisuudesta ja karjalaisesta kulttuurista sekä tukea karjalan kielen elvytystyötä.

Hiljattain päättyneitä hankkeita ovat muun muassa Laatokka, Karjalankieliset rajalla ja Merikarjala.

– Viime vuosina meillä on ollut erittäin paljon Venäjän Karjalaan kohdistuneita hankkeita, joissa nyt – ikävä kyllä – hyvät yhteistyösuhteet Petroskoihin ja muualle Venäjälle ovat katkenneet, toteaa Suutari.

Tutkimus tuo esiin uusia näkökulmia

Pekka Suutari on perehtynyt urallaan vähemmistöjen kulttuuriin jo 1990-luvulta lähtien. Karjala-tutkimusta hän on tehnyt yli kaksikymmentä vuotta. Karjala-tutkimuksessa hän haluaa nostaa esiin erityisesti karjalan kielen uhanalaisuuden.

– Viime vuosina on tullut entistä enemmän tietoisuuteen, että karjalan kieli on oma kielensä samoin kuin esimerkiksi saame ja romanikielet. Olisi hyvä tehdä tutkimusta siitä, miksi kar-

jalan kieltä on pidetty vain murteena ja miksi sen asema on sellainen kuin se nykyisin on.

Karjalan kieltä puhuvien määrä on nykyisin hyvin pieni. Suomessa karjalan kielen puhujia arvioidaan olevan viidestä kymmeneen tuhanteen. Suurin osa heistä on rajakarjalaistaustaisia.

– Jos kieli menetetään, tulee monista asioista samalla katoavia. Kieli on osa kulttuuria ja identiteettiä.

Merikarjala-kirja on yksi Karjalan Liiton Vuoden kirja-kilpailun teoksista. Lue lisää kisasta sivulta 32.

Sukujen päivän seminaari Karjalatalolla ja etäyhteydellä

Sukujen päivän seminaari järjestetään lauantaina 19.11.2022 klo 12–15 Karjalatalon Takkahuoneessa, Käpylänselä, Helsinki. Seminaarin järjestää Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liitto.

Seminaarin alussa luodaan katsaus Karjalan Liiton tapahtumariikkaaseen syksyyn ja ensi vuoden suunnitelmiin. Sukuseurojen haasteista ja ajankohtaisista asioista

kuullaan sukututkija Harri Laineen luennossa Sukuseurat ja suvun historia. Sitä seuraavassa keskustelussa on mahdollisuus vaihtaa mielipiteitä ajankohtaisista asioista. Tilaisuus järjestetään läsnäolo- ja etäyhteydellä.

Tervetuloa!

Teksti ja kuvat: Sofia Flygare

Moniulotteinen Karjala-tutkimus

Moniulotteinen 2000-luvun Karjala-tutkimus – TT Hannu Kilpeläisen muistoseminaari järjestettiin Karjalatalolla lokakuun puolivälissä. Tämän päivän Karjala-tutkimus katsoo tuttuja aiheita uudesta näkövinkkelistä. Myös runonlaulu- ja itkuvirsiperinne ovat tulleet jälleen ajankohtaisiksi.

FT, Professori **Outi Fingerroos** luennoi siitä, miten Karjala näyttäytyy eri valossa eri sukupolville. Lapsuutensa ja aikuisuutensa Karjalassa eläneiden kokemukset ja muistot ovat erilaisia kuin jälkeläisten, jotka ovat syntyneet ja kasvaneet muualla.

- Lapsuuden ja aikuisuuden Karjalassa kokeneiden, mutta sodan vuoksi sieltä pakoon lähteneiden muistot ovat hyvin tuskallisia.

Lapsuutensa Karjalassa viettäneille kotiseutummatkat ovat edustaneet paluuta lapsuuteen.

- Nykyisessä 2020-luvun tutkimuksessa on tutkittu erityisesti evakkojen lasten elämää ja muistoja.

Kolmas sukupolvi on kokenut kertomusten Karjalan. Karjala on tullut tutuksi kertomusten ja tarinoiden myötä. Heillä ei ole omakohtaisia muistoja Karjalasta. Kotiseutummatkoilla mukana olleille jälkipolville matkat ovat olleet silti merkityksellisiä: kertomusten paikat ovat olleet todellisia ja nähtävissä.

Fingerroos totesi, että edelleen tänäkin vuosikymmenellä tutkimuksissa kulkee mukana pakotetun muuton teema.

- Tunteet ja ajatukset siitä, että on joutunut väkisin lähtemään, kulkevat edelleen karjalajuuristen mukana. Koe-taan diasporassa elämistä.

Ukrainan sota ja rajojen sulkeutuminen Venäjän suuntaan on vienyt Karjala-tutkimusta uusille urille.

- Sota on johtanut tutkimuksen suuntautumiseen Euroopan ja Yhdysvaltojen raja-alueiden suuntaan sekä Suomen puolella olevaan Karjalaan.

Uusia tutkimusaiheita löytyy jatkuvasti.

- Esimerkiksi evakkokuuorojen käytäntästä viittomakielestä on tehty tutkimusta.

Kiistaa karjalaisen ja suomalaisen identiteetin suhteista

Akatemiatutkija, FT **Kati Kallion** luennon aiheena oli suomalaisuuden ja karjalaisuuden suhde. Se ei ole yksiselitteinen tai pelkästään seesteinen. Hän totesikin luentonsa aluksi, että aiheesta viime aikoina käyty keskustelu on ollut paikoin kiivasta.

- On monta erilaista karjalaisuutta ja suomalaisuutta, ja monenlaisia suhteita niiden välillä, Kallio kertoi.

Pitkään ajateltiin, että kaikki karjalaisuus, myös karjalan kieli ja karjalankielisiltä tallennettu perinne ovat osa isompaa suomalaisuutta.

- Suomalaisten on nykyhetkessä vaikeaa tajuta, saati hyväksyä karjalaista, suomalaisuudesta erillistä identiteettiä. Karjalaisuutta on Suomessa sekä ihan-noitu että halveksittu – erityisesti karjalankielistä, ortodoksista karjalaisuutta.

Karjalaisuus kytkeytyy suomalaisuuden kipukohtiin, joita ovat esimerkiksi suhde Venäjään, sotahistoriaan ja sen tuottamiin ylisukupolvisiin traumoihin, itsenäistymiseen ja sisällissotaan, sukukansoihin, suomalaiseen nationalismiin ja suursuomiaatteeseen.

- Evakoille suomalaisesta käyminen oli perusehto suomalaisessa yhteiskunnassa pärjäämiselle. Karjalankielisten evakkojen suomalaistaminen oli osa sopeutumisprosessia. Näitä kokemuksia ei ole kattavasti kartoitettu.

Karjalaisuuden ja suomalaisuuden välille on mahdotonta vetää yksiselitteistä rajaa. Valtaosa suomenkielisistä karjalaisista kokee olevansa suomalaisia, osa etenkin karjalan kieltä puhuvista taas ei.

Terhi Pietiläinen, Outi Örn, Outi Fingerroos, Oona Ilmolahti, Viliina Silvonen ja Kati Kallio olivat puhujina Moniulotteinen 2000-luvun Karjala-tutkimus -seminaarissa Karjalatalolla lokakuussa.

Hän totesi, että termille karjalaisuus löytyy monia merkityksiä. Karjalaisuus voi tarkoittaa maantieteellistä aluetta tai sen osia. Se voi tarkoittaa tietyn alueen asukkaita tai asukasryhmää. Termillä voidaan kuvata yhtä hyvin kulttuurista kuin etnistä identiteettiä. Se voi kuvata suomen tai karjalan kieltä puhuvia ihmisiä.

– On monta hyvin erilaista karjalaisuutta.

Suomalaisuudella tarkoitetaan kaikkien edellisten lisäksi valtiota ja kansallisuutta.

– Nähdäkseni karjalaisuus voi olla joko suomalaisuuden osaksi asettuva tai siitä erillinen identiteetti. Aiemmin näkemys oli, että karjalaisuus on suomalaisuuden alalaji.

Karjala-tutkimusten ja karjalaisuuden esiin nostamisen myötä karjalan kielen uhanalaisuus on alkanut herättää huolta. Karjalan kieliyhteisöön kuuluvia on Suomen puolella noin 30 000 henkilöä, joista kieltä hyvin taitavia noin 11 000. Venäjän puolella heitä on noin 60 000.

Karjalan kieli on nykyisen Suomenkin alueella yhtä vanha ja alkuperäinen kieli kuin suomi. Karjalan kieltä puhuvien määrä on Suomessa suurempi kuin saamea tai romanikieliä puhuvien määrä.

– Karjalan kielellä ei kuitenkaan ole minkäänlaisia laissa määriteltyjä kielilisiä tai kulttuurisia oikeuksia. Vuotui-
nen, harkinnanvarainen kielienelvytys-tuki karjalan kielelle on vain 100 000 euroa vuodessa. Karjalan kieltä opetetaan tällä hetkellä pysyvästi yhdessä yliopistossa Suomessa, totesi Kallio.

Jotta kieli säilyisi, tarvitaan sen perusopetusta jo varhaiskasvatuksesta alkaen. Kouluissa tarvitaan äidinkielen opetusta, omakielistä opetusta sekä opetusta tukevaa oppimateriaalia. Koko kielipolku varhaiskasvatuksesta yliopistoon olisi oltava valmiina. Kieltä pitäisi tukea kirjallisuudessa, julkaistavissa lehdissä, teattereissa, elokuvissa ja kulttuurituotannossa, samoin valtiörahoitteisen yleisradio- ja televisiotoiminnan piirissä.

– Yhteiskunnalta tarvitaan tarpeellinen tuki kielen säilyttämiseksi, mutta myös kieliyhteisö itse on vastuussa kielen säilymisestä. Opiskellaanko kieltä? Puhutaanko sitä? Säilytetäänkö se?

Tulevaisuudenkuvana Kallio näkee sen, että karjalaisuus hyväksytään myös omana identiteettinä, kieltä vaalitaan

Karjalan Liiton puheenjohtaja Outi Örn piti seminaarin avauspuheen.

ja erilaisista karjalaisuuksista käydään yhteiskunnallista keskustelua.

Itkie iänellä

FT **Viliina Silvonen** työskentelee tutkijatohtorina Itä-Suomen yliopiston Kyynelkanavat-hankkeessa, jossa tutkitaan itkuvirsiperinnettä nyky-Suomessa. Hankkeessa kolme tutkijataiteilija-työparia lähestyvät aihetta eri näkökulmista: tarkasteltavana on itkuvirren luova kehollis-emotionaalinen prosessi, kirkollisen ja kansanomaisen perinteen rinnakkaisuus, tunteet ja affektiivisuus, itkuvirret esittävänä taiteena sekä perinteen jatkuvuus muutoksineen.

Karjalassa itkuvirsien eli itkujen esittämistä on kutsuttu *iänellä itkemiseksi*, mutta nimitys on vaihdellut eri puolilla Karjalaa, esimerkiksi Aunuksessa on puhuttu myös *luvoittelusta*. Nykyperinteen parissa puhutaan itkuvirsien lisäksi muun muassa itkulauluista ja hoitavasta itkusta.

Itkuvirret ovat alkujaan rituaalinen perinne. Vastaavia rituaalisen suremisen perinteitä tunnetaan eri puolilta maailmaa, mutta tavat vaihtelevat kulttuureittain. Karjalaisessa itkuperinteessä yhdistyvät kansanuskon ja ortodoksisuuden elementit.

– Nyky-Suomessa tunnettu itkuperinne on peräisin karjalaisista ja inke-

riläisistä perinteistä. Perinne kulkeutui eri puolille nykyistä Suomea karjalan-kielisten evakkojen mukana. Myös tutkimus on vaikuttanut siihen, mitä itkuperinteestä tiedetään. Esimerkiksi *Inkerin itkuvirret* -tekstikokoelma on tuonut inkeriläisen perinteen helposti saataville.

Itkuvirret ovat keino käsitellä tunteita. Itkijöinä ovat yleensä olleet naiset. Itkijän kautta on purkautunut hänen oma ja yhteisön yhteinen suru hautajaisissa tai muissa elämäntilanteissa.

– Hyvä itkijä saa apeutuessaan myös kuulijansa kyyneliin, totesi Silvonen.

Itkuvirsiä on dokumentoitu ainakin 1830-luvulta lähtien. Itkuvirsien elementtejä ovat runotekstit, musiikki ja tunteet. Itkuperinne hiipui 1900-luvun alussa, sai uusia muotoja evakkojen keskuudessa Suomessa, ja on 1900-luvun lopulla alkanut jälleen kiinnostaa ihmisiä niin terapeuttisena itsehoitokeinona surun käsittelyssä kuin karjalaisten juurien etsimisen yhteydessä ja taiteellisenä ilmaisuna muun muassa musiikkina.

Urbaani karjalaisuus

Uusi katse vanhaan? Omakohtaisuus ja sukupolvet 2000-luvun karjalatutkimuksessa oli FT **Oona Ilmolahden** luennon aiheena. Hän on tutkijana Itä-Suomen yliopiston toteuttamassa Urbaani karjalaisuus -hankkeessa. Hanke on yksi Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksen hankkeista. Luennoissaan Ilmolahti toi esille nykyisten asutuskeskuksissa asuvien ihmisten suhdetta omiin juuriinsa.

Seminaari toteutettiin Karjalan Liitossa toiminnanjohtajana vuosina 2003–2007 olleen teologi Hannu Kilpeläisen (1948–2022) muistoksi. Hän oli uskontotieteilijä ja väitteli teologian tohtoriksi Helsingin yliopistosta aiheenaan Laatokan Valamon luostarin ja yhteiskunnan vuorovaikutussuhde. Kilpeläisen tutkimustoiminta kohdistui pitkälti Karjalaan ja siirtokarjalaisuuteen, Karjalan varhaishistoriaan sekä Karjalan, slaavien ja Bysantin vuorovaikutukseen. Kilpeläisen aikaan Liiton tutkimus- ja kulttuuritoiminta sai merkittävää lisätehoa.

Teksti: Aira Saloniemi, kuva: Oona Ilmolahti

Vahvoja, eläviä, luovia identiteettejä – Mitä on nykykarjalaisuus?

Mikä on minun suhteeni omiin karjalaisiin juuriini? Miten karjalaisuus tänään ilmenee elämässäni?

Tällaisia kysymyksiä pohtii käynnissä oleva *Urbaani karjalaisuus* -tutkimushanke, joka luotaa 2000-luvun eri ikäisten ihmisten karjalaisuuksia. Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön rahoittama hanke vastaa kysymykseen, miten kolmannen ja neljännen sukupolven nuoret kaupungistuneet ja toisaalta vanhemman polven karjalaiset näkevät, kokevat ja kuvaavat nykykarjalaisuutta.

Hankkeen tutkimuskohde on hyvin moni-ilmeinen. Identiteetit eli omakuvat liittyvät niin ihmisiin kuin paikkoihin, tapahtumiin, esineisiin ja kulttuuriperintöönkin. Karjalaisuutta eletään suvun muistoissa, arjisessa toiminnassa tai kokoontumisissa yhteen vaikkapa virtuaalisesti verkon eri ryhmissä.

Identiteetti, mitä se on?

Tutkimuksen näkökulmasta identiteettiä ei ole ihan helppo määritellä. Hankkeen tutkija FT **Oona Ilmolahti** kertoo omakohtaisen esimerkin.

– Se on tunnetta siitä, että kuuluu johonkin: paikkoihin, yhteisöihin, sukulinjoihin, heimoihin ja niin edelleen. Itse tunnen vahvasti kuuluvani Helsinkiin, mutta myös esimerkiksi Kanakselle, rajaseudulle, Uudellemaalle, Varsinais-Suomeen. Tai vaikkapa Pietariin, koska eräs sukuhaarani on aikoinaan viettänyt siellä pitkiä aikoja. Näin, jos mietin identiteettiä sukujuurien ja paikkojen kautta. Ja minussa on pieni ripaus slaavilaista perimää, jota pidän myös tärkeänä. Mielestäni juuri kulttuuriset vaihdanta-alueet ja rajaseudut ovat erityisen kiinnostavia, kertoo Ilmolahti.

Identiteetti voi siis linkittyä lapsuudenmaisemaan tai esivanhempien kotiseutuun ja yhtä lailla nykyiseen asuinpaikkaan. Erilaiset kiinnostukset voivat

Omakohaisuus ja sukupolvet 2000-luvun karjalatutkimuksessa oli tutkija, FT Oona Ilmolahti. Aiheena Karjalan Liiton seminaarissa, joka esitteli 2000-luvun Karjala-tutkimusta.

olla identiteetin kannalta tasavahvoja.

Tutkijoille identiteetin kaltaiset käsitteet ovat apuvälineitä aineiston analysoinnissa.

– Identiteetillä tarkoitamme yksilön tai ryhmän omakuvaa eli käsitystä itsestään. Siinä on aina monia aineksia ja tasoja, ja eri aikoina ja tilanteissa korostuvat eri asiat. Esimerkiksi miellänkö olevani tutkija, helsinkiläinen, äiti vai innokas käsityöharrastaja? Identiteetit ovat myös jatkuvassa muutoksessa itse kullakin.

– Eri tilanteissa identiteetin monet palaset saavat enemmän tai vähemmän tilaa. Tärkeää on, että nämä monipuoliset identiteetit hyväksytään ja kuullaan yhteiskunnassa.”

Antautuuko karjalaisuus määrittelylle?

Karjalaisuuden kokemuksen moninaisuutta ajatellessa herää kysymys onko se ylipäänsä määriteltävissä, koska se on jokaiselle omanlaisensa. Tutkijat eivät olekaan etukäteen lähteneet määrittelemään tai rajaamaan karjalaisuutta.

– Annamme lähteiden ja tutkimuskohteiden kertoa, mitä se heille kulloinkin tarkoittaa. Tämä on tuottanut hyvin monipuolisen kuvan karjalaisuudesta.

Tutkimuksen käsistä karkaava saippuapala se ei sentään ole.

– Ennemmin sitä voisi kuvata runsaaksi hedelmäkoriksi. Karjalaisuus voi tarkoittaa kokijasta ja toimintaympäristöstä riippuen hyvin monia eri asioita. Jokaisella on omat mieltymyksensä, juurensa, taustansa ja käsityksensä.

Identiteetti on myös jatkuvasti muutoksessa.

– Toki käsitettä voi pitää myös hankalana: on haaste esittää tiiviisti karjalaisuuskäsitysten monimuotoisuus. Hankkeen osatutkimusten kautta voimme toivoaksemme tuottaa siitä monipuolisen kokonaiskuvan, Oona Ilmolahti sanoo.

– Välillä tuntuu myös siltä, että juuri karjalaisuudesta on osin tullut jonkinlainen aitouskilpailu: ehkä kipeät kokemukset ja traumatausta vaikuttavat tässä.

Karjalaisuus ei katoa

Tutkijan arvio on, että viime sotien jälkeen menetyksen varaan rakentunut

evakkoidentiteetti muuttuu sen kulkiessa sukupolvelta toiselle. Muistelu-perinne voi muuntua myös sosiaalisen median merkityksen kasvun myötä.

– Evakkokarjalaisuus varmasti kuitenkin säilyy identiteetin osana, jos perheissä jaetaan yhteistä historiaa. Yhteiskunnallisesti kysymys on tärkeä, ja se vertautuu globaalisti monien kotinsa jättämään joutuneiden ihmisten asemaan.

Pelkoa karjalaisuuden hiipumisesta ei Ilmolahten mukaan ole.

– Sen voi jo nyt sanoa, että karjalaiset identiteetit ovat nykyisissä asutuskeskuksissa elävien ihmisten keskuudessa todella monimuotoisia, vahvoja, eläviä, luovia ja kiisteltyjäkin. Karjalaisuus ei ole ainakaan katoamassa mihinkään, vaikka se muuttaisikin muotoaan.

Tapoja muistaa perheen historiaa on ihan yhtä monta kuin on evakkokarjalaisen jälkeläistäänkin. Toisissa perheissä puhutaan enemmän, toisissa ei ehkä lainkaan.

– Prosessi on kesken. Tähän etsimme vastauksia juuri tutkimalla osin nuorempiakin sukupolvia. Tutkimus jatkuu myös tämän projektin jälkeen.

Huomio nuoriin sukupolviin

Urbaani karjalaisuus -hanke ammentaa aineistoa pitkältä ajanjaksolta 1900-luvulta 2020-luvulle. Nykyhetki kuitenkin painottuu.

Mukana on kaiken ikäisiä ihmisiä eri tutkimusmateriaalien kautta.

– Vanhimpia ovat taannoiseen Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) kyselyyn 2018–2019 vastanneet luovutetuilla alueilla syntyneet henkilöt. Niin sanottu toinen sukupolvi eli evakoksi lähteneiden lapset ovat jo paljolti

eläköityneitä ja kolmaskin sukupolvi jo keski-ikäistä. Huomio väistämättä keskittyy sukupolviin, joilla ei ole omia muistikuvia menetetyistä kotiseudusta.

Eri ikäpolvien ja aikakausien aineistojen myötä päästään tutkimaan identiteetin siirtymistä sukupolvelta toiselle.

– Tämä on kiinnostavaa ja sitä on vähemmän tutkittu. Perinnön siirtymistä pohdin muun muassa hankkeen Käkisalmen-osuudessa, jota rahoittaa *Karjalan Kulttuurirahasto*. Tietenkään tyhjentävää vastausta ei voida antaa, mutta asiaa voi arvioida tehtyjen otosten pohjalta.

Laaja aineisto

Hankkeen tutkimusaineisto on laaja ja siihen sisältyy monenlaista materiaalia noin 100 vuoden ajalta. Mukana on lehtiä, verkkosivuja, sosiaalista mediaa, aikalaiskirjallisuutta, SKS:n keräämää muistitietoa, tutkimushaastatteluja, verkkokyselyjä, valokuvia, arkistoitua pöytäkirja-aineistoa, tilastoja ja tutkimuskirjallisuutta.

Tutkimuksen kohteena ovat muun muassa Joensuun, Lappeenrannan ja Imatran kaupunkien verkkosivut ja somekanavat, Helsingin karjalaiset muistin paikat, pääkaupungin karjalaisyhdistykset, pohjois- ja eteläkarjalaistaustaiset nuoret ja esimerkiksi Käkisalmelaistaustaiset aktiivinaiset. Käkisalmen osuutta rahoittaa Karjalan Kulttuurirahasto. Tutkittavana on myös joukko karjalan kieltä puhuvia nuoria, joka enemmistöstä poiketen identifioituu karjalaisiksi muttei suomalaisiksi.

Urbaani karjalaisuus 2019–2023

- Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön rahoittama historiantutkimushanke.
- Selvittää sitä, miten kolmannen ja neljännen polven kaupungistuneet ja vanhemmat karjalaiset kuvaavat nykykarjalaisuutta.
- Kattaa koko Suomen painottuen itä- ja eteläsuomalaisiin yhteisöihin.
- Tutkijoina professori **Maria Lähteenmäki** (hankkeen johtaja), Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitos, ja post doc -tutkijat **Oona Ilmolahti** ja **Sinikka Selin** sekä väitöskirjatutkija **Anssi Neuvonen**.
- Tuloksista ilmestyy kirja 2023.

Teksti: Mervi Piipponen

Karjalan kieltä YouTubeessa

Katerina da Miša opassetah suvikarjalua

Karjalan kielen varsinaiskarjalan alkeisiin voi tutustua itsenäisesti vaikkapa Karjalan Liiton YouTubeissa. *Katerina da Miša opassetah suvikarjalua* -videot koostuvat useista arkisista teemoista. Videoiden toinen tekijä Mika Saatsi myös opetti tänä vuonna varsinaiskarjalaa Karjalan Liiton verkkokursseilla.

Katerina da Miša opassetah suvikarjalua" on 10 jakson kokonaisuus, jossa käydään kielenopiskelun kannalta tärkeitä perusasioita järjestyksessä. Kunkin videon pituus on noin 5 minuuttia ja ne on tekstitetty karjalaksi. Käsiteltäviä teemoja ovat muun muassa perhe, asuminen, kaupungissa liikkuminen, ravintolassa syöminen ja säätilat sekä vuodenaajat.

Videot syntyivät yhteistyössä Mikan ja karjalan kielen opettaja **Katerina Paalamon** kanssa.

- Katerina laati tekstit ja minun osuuteni oli tallentaminen, editointi, tekstitys ja lopulliseen ulkoasuun saataminen, kertoo **Mika Saatsi**.

Videoiden tekemisen mahdollisti Itä-Suomen yliopiston karjalan kielen elvytyshanke ja opintokeskus Siviksen Unelmien koulutus -hankkeen tuki.

Opetusvideot ovat tarjolla kaikille

- Videoiden keskustelujen sanastossa keskitytään nykyaikaan. Tämä on tärkeä asia kielen opiskelussa yleensäkin. Karjalan kielenkin pitää heijastella omaa aikaamme. Karjalaksi pitää osata vaikkapa tilata sushia kauppakeskuksen yläkerrassa.

Karjalankielisiä opetusvideoita ei tietenkään ole aiemmin tehty, Saatsi pohtii.

- Ne ovat hyvää oppimateriaalia, koska ne ovat aina löydettävissä ja niihin voi palata uudestaan. Juuri tällaista helposti tavoitettavaa oppimateriaalia karjalan kieli tarvitsee kipeästi.

- Suvikarjalun eli varsinaiskarjalan opetusvideoihin pääsee tutustumaan

kirjoittamalla hakukenttään "Katarina da Miša", opastaa Mika eli Miša.

Videot löytyvät myös Karjalan Liiton sivuilta karjalan kielen tallenteista <https://www.karjalanliitto.fi/karjalanliitto/karjalan-liiton-toiminta/tallenteet/karjalan-kieli.html>

Verkkokurssit kielen opetuksen välineenä

Mika Saatsi myös opetti varsinaiskarjalan alkeita Karjalan Liiton, Itä-Suomen yliopiston ja opintokeskus Siviksen järjestämällä verkkokurssilla keväällä ja syksyllä. Karjalan kielen verkkokurssit järjestettiin lisäksi livvin ja vienankarjalaksi. Kurssit kiinnostivat niin paljon, että ne toteutettiin kahteen kertaan. Mikan mielestä verkko-opetus on elintärkeää karjalan kielen säilymisessä. Sillä tavoitetaan kielestä kiinnostuneita joka puolelta Suomea.

- Tämänäyttypisen opetuksen ajatellen olevan pandemian mukanaan tuomia hyviä asioita, hän sanoo.

Varsinaiskarjalan verkkokurssi oli alkeiskurssi ja opiskelijoiden lähtötaso oli erilainen. Karjalan kieli kiinnostaa monenikäisiä.

- Kursseilla on ollut nuoria omaa identiteettiä etsiviä, keski-ikäisiä omien juurien löytäjiä sekä jo iäkkäämpiä opiskelijoita, jotka haluavat palauttaa mieleen suvun hukkaaman karjalan kielen. Osalle verkko-opiskelu oli tuttua ja toisille uutta. Mielestäni eri ikäiset tukevat parhaimmillaan tässä toisiaan, kuvailee Saatsi opiskelijoita.

- Olen itsekin kielen opiskelija, en mikään ammattilainen ja alkeiden opet-

Kuva: jipphotos

Hyvä, että karjalan kielen videoista kerrotaan laajemminkin. Ne ansaitsevat tulla löydetyksi, videoiden tekijä Mika Saatsi sanoo.

taminen on minullekin antoisaa oman kielitaidon kehittymisen näkökulmasta, pohtii verkkokurssin kouluttaja. Näkökulmaa karjalan verkko-opettamiseen Saatsi on saanut Tuusulan opistossa pitämillään varsinaiskarjalan alkeiskursseilla.

- Nämäkin kurssit ovat täyttyneet nopeasti. Yhteisenä haasteena erilaisille opetustavoille on, ettei varzinkarjalan eli suvikarjalan kirjakieli ole valmis, eikä erityisesti valmiita (verkko)oppimateriaaleja ole. Kaikki pitää tehdä itse.

Verkko-opetus on karjalan kielen uudelleen haltuunottamisen kannalta elintärkeä opiskelutapa, Saatsi korostaa ja kertoo, että opiskelijapalaute on ollut rohkaisevaa. Kurssiin liittyi Kulttuuri-nurkkaus eli Kul'ttuura čuppu.

- Kul'ttura čuppu sai paljon hyvää palautetta. Siinä esittelin karjalan kielen takana olevia kulttuurisia tapoja ja perinteitä. Ei ole kieltä ilman kulttuuria eikä historiaa.

- Pidän tärkeänä, että karjalan kielen rinnalla puhutaan karjalankielisten omasta kulttuurista erityispiirteineen, sanoo juuriltaan suistamolainen Saatsi.

Karjalankannaksen murteet olivat osa itäisen Suomenlahden kielijatkumoa

Itäisen Suomenlahden rantapitäjien eli Länsi-Kannaksen murteet on perinteisesti luokiteltu suomen kielen kaakkoismurteiksi. Merenrantavyöhyke ulottui Terijoelta Uudenkirkon, Kuolemajärven, Koiviston, Johanneksen ja Säkkijärven kautta Virolahdelle. Aluetta on tuoreessa tutkimuksessa kutsuttu Merikarjalaksi.

Maayhteys oli kahteen suuntaan: Laatokalle ja Saimaalle. Meri yhdisti Inkerinmaalle, jonka keskelle Pietari perustettiin aikanaan. Kielelliseltä kannalta yhteyksiä oli erityisesti muihin Inkerinmaan itämerensuomalaisiin eli läheisiä kielimuotoja puhuviin väestöihin, ja ne ovat osa muita merellä ja meren yli vallinneita yhteyksiä. Inkerinmaan väestöstä inkerinsuomalaiset eli savakot ja äyrämöiset olivat nimensä mukaisesti Suomen alueelta muuttaneiden asukkaiden jälkeläisiä. Vatjalaisilla sisämaan puolella oli selvästi oma kielensä, mutta toinen vanha ortodoksiväestö, inkeröiset, oli kielellisesti paljon läheisempi.

Inkeröismurteet tai inkeröisen kieli, kuten sitä on myös kutsuttu, oli Länsi-Inkerin rantapitäjien ja niemien vanha kielimuoto. Karjalankannakselta ja Suomenlahden saarilta katsottuna se oli maantieteellisesti läheinen. Talvisin meri oli pitkään jäässä ja yhdisti Suomenlahden pohjois- ja etelärannan. Kielellinen kynnys oli niin matala, että arkikommunikaatio sujui ongelmitta. Yksittäiset sanat saattoivat

olla erilaisia, yksittäiset taivutusmuodot poiketa ilman, että ne olisivat ratkaisevasti heikentäneet vastavuoroista ymmärtämistä.

Karjalankannaksen murteet ovat kansankielisesti karjalan murteita, siis suomen kielen murteita, joita puhutaan karjalassa. Se on maantieteellinen määrite. Myös Soikkolan niemen inkerikot sanoivat puhuvansa karjalaa. Ehkäpä se perustui yhteiseen kielelliseen kokemukseen Suomenlahden jäillä, yhteisillä kalavesillä ja yhteisissä verkostoissa.

Itäisen Suomenlahden rannikkovyöhykettä voidaan kutsua Merikarjalaksi. Suunnilleen Kymijoen ja Suursaa- ren rajaamalta vyöhykkeeltä itään nykyisen Pietarin alueelle ulottuvaa aluetta kannattaa tarkastella kokonaisuutena, sillä historiallisesti on kyse hyvin läheisten kielimuotojen jatkumosta. Se käsitti koko Karjalankannaksen ja Inkerinmaan, joiden yhteiset kielelliset juuret ulottuvat keskiaikaan asti. Vasta Pietarin perustaminen 1700-luvun alussa ja nopea kasvu muuttivat vanhaa kielitilannetta pysyvästi. Vanhan nimistön ja seurakuntaluetteloiden perusteella tiedetään, että ennen sitä Nevan suistoalueen paikallisessa väestössä oli sekä kannakselaisia että inkerikkoja.

Keskiajan Viipuri ja Tallinna muodostivat oman, monikielisen kontaktiverkostonsa, jonka liepeillä puhuttiin alaksan ja ruotsin lisäksi erilaisia itämerensuomalaisia variantteja, idemmillä reuna-

Riho Grünthal

alueilla myös slaavilaisia kieliiä. Läheisten kielimuotojen ymmärtäminen oli tuskin vaikeampaa kuin läheisten murteiden: kun kerran oli totuttu kuulemaan lähialueiden ihmisten puhetta, ymmärtäminenkin sujui tilanteen vaatimalla tavalla.

Kielelliset rajat olivat poliittisista rajoista riippumattomia, kieliyhteisöjen välinen kanssakäyminen tiivistä yhteydenpitoa ja vuo-

rovaikutusta. Sitä vahvistivat manner-Suomeen verrattuna tiheästi asutut ulkosaaret, jotka yhdistivät merta pitkin kulkevia kauppaverkostoja.

RIHO GRÜNTAL

Professori
Helsingin yliopisto

Hautalöytöjen perusteella ennallistettiin Ravattulan muinaispuku. Kuvassa kolme eri versiota puvusta.

Rautakauden asut ja korut tutkimuskohteina

Teksti: Sofia Flygare | Kuvat: Maalöydöstä koruksi -tutkimushanke ja Kalevalaisten Naisten Liitto

Kalevalaisten Naisten Liitto perustettiin kirjailija Elsa Heporaudan toimesta 1930-luvulla. Heporauta käynnisti Kalevan Koru -yrityksen, jonka tuotteista saaduilla varoilla Kalevalaiset naiset perustivat muun muassa äiti- ja lapsikoteja, avustivat inkeriläisiä ja rajan takaa siirtyneitä karjalaisia. Kansallismuseon esihistoriallista aineistoa hyödynnettiin korujen suunnittelussa.

Maalöydöstä koruksi -tutkimushanke oli Kalevalaisten Naisten Liiton käynnistämä hanke, jossa tutkittiin rautakauden lopulla eli noin 800–1200-luvulla eläneiden ihmisten koruja, asuja ja niissä käytettyjä materiaaleja. Hankkeen päätösseminaari järjestettiin Kansallismuseossa lokakuun puolivälissä.

- Esihistoriantutkimus on aina tulokinnanvaraista, toteaa Helsingin yliopis-

ton väitöskirjatutkija **Jenni Sahramaa**.

Hän tekee väitöskirjaa Historian ja kulttuuriperinnön tohtoriohjelmassa. Maalöydöstä koruksi -hankkeessa hän tutki muun muassa pienen tytön hautaa, joka on löytynyt Maskun Humikkalasta ristiretkiajan kalmistosta.

Maan uumenissa olevat haudat tarjoavat hapettoman kätkön, jossa soljet, helat, riipukset, sormukset ja rannerenkaat, sekä muut metalliesineet ovat säilyneet kohtalaisen hyvin, joskus myös

asujen vyöttämisessä käytetyt lautanauhat. Sen sijaan vainajien yllä olleita kankaita ja turkiksia ajan hammas on syönyt siten, että asuja on pystytty tutkimaan vain pienten, vielä säilyneiden kankaanpalasten perusteella.

Hautalöytöjen tutkimusta on vauhdittanut metallinilmaisinharrastuksen kasvaminen. Uusia löytöjä tehdään useita tuhansia vuosittain. Museovirasto tekee arviointia siitä, mitä niistä lähdetään tutkimaan tarkemmin.

Kupariseossolki. Kuva: Maalöydöstä koruksi -hankkeen päätutkija Krista Wright.

- Esinelöydön jälkeen työ vasta alkaa. Löydetyt esineet on konservoitava, muutoin ne hapettuvat ja hajoavat jouduttuaan ilman kanssa tekemisiin.

Yksittäisten esinelöytöjen lisäksi aika ajoin löytyy myös uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä kuten kalmistoja.

Tutkijoille korut ovat portti rautakauden pukeutumisen ja asusteiden sekä käytettyjen raaka-aineiden tutkimukseen. Tutkimusta tehdään hyödyntämällä myös Museoviraston arkeologisten ja Suomen Kansallismuseon historiallisten kokoelmien vanhoja aineistoja.

- Lasten kohdalla tulkintojen tekeminen asuista on vaikeampaa. Hautajaisrituaalien pukeutuminen vaikuttaa erilaiselta kuin arkipukeutuminen. Siitä antaa viitteitä esimerkiksi lapsen haudasta löytynyt miniatyyriessu. Esillä on ollut jokin muu merkitys kuin arkivaatetuksena toimiminen. Varmaa tietoa näistä alkuperäisistä merkityksistä ei voida saada.

Muinaispukuihin on kuulunut runsaasti koruja

Muinaispukujen päällysmekko on yleensä kiinnitetty olkapäältä soljilla. Asuun on kuulunut viitta, jonka kiinnittämiseen on tarvittu solki.

Lempäälästä vuonna 2017 löytyneissä viikinkiaikaisissa kupurasoljissa on nähtävissä ajalle tyypillinen ornamenttikuviointi, puhkonaisuus ja kahdeksan tappia. Soljet ovat olleet tulossa, mistä syystä niiden alkuperäinen pinta on osittain tuhoutunut ja muoto muuttunut. Vainajien polttohaudaus oli käytössä Suomessa noin 800–1050 jkr. Toisen soljen lähettävillä on palon aikana ollut kirkkaita tai vihertäviä lasihelmiä, jotka ovat kuumuudessa sulaneet soljen reunaan kiinni. Korut ovat olleet arvokkaita, joten niitä on huollettu ja korjailtu. Toisessa soljessa on jäljellä alkuperäinen pronssinen neula, mutta toisessa soljes-

Aalto yliopiston opiskelija Jenna Lee Shenyer suunnitteli arkeologisten kokoelmien innoittamana uurnia.

sa se on korvattu rautaisella. Tästä neulasta on jäljellä vain raudan korroosion eli ruosteen muodostama neulan kuori.

Rautakaudella suomalaisen naisten pukuun kuului runsaasti koruja. Ovatko ne kertoneet kantajansa asemasta ja varallisuudesta? Ovatko helisevät korut karkottaneet yliluonnollisia ja tunteettomia voimia?

- Koruilla on ollut varmasti merkitystä kantajilleen. Kaikkiin muinaispukuihin on kuulunut runsaasti koruja, paitsi nyt viimeksi ennallistettuun Ravattulan pukuun.

Korujen ennallistamisen yhteydessä on tehty myös tutkimusta korujen sisältämistä metalliseoksista ja niiden suhteista. Valtaosa metalliseoksesta on ollut kuparia. Lisäksi seoksessa on ollut mukana sinkkiä, tinaa ja lyijyä. Korujen, erityisesti metallilankapunosten tekemisessä käytetyt työvälineet ovat askarruttaneet tutkijoita.

Muinaispuvuista kolme, Perniön, Tuukkalan ja Muinais-Karjalan puvut ennallistettiin 1900-luvun alkupuoliskolla. Sahramaa kertoo, että 1980-luvulta alkaen on tehty tieteellisesti tarkem-

Väitöskirjatutkija Jenni Sahramaa.

min tutkittuja muinaispukuja. Euran, Maskun, Kaarinan ja Mikkelin seudun muinaispuvut ovat syntyneet uudemman tutkimuksen tuloksena.

- Euran ja Kaarinan puvut ovat peräisin viikinkiajan loppupuolelta.

Hankkeessa on tutkittu sitäkin, miten ja miksi tuon ajan ihmiset ovat liikkuneet. Samankaltaisten korujen löytyminen eri paikkakunnilta ja eri maista välittää tietoa tuon ajan ihmisten kauppareiteista.

Hanketyössä olivat mukana Kalevalaisten Naisten Liiton lisäksi kaksi arkeologia, Museoviraston arkeologiset kokoelmat, Suomen kansallismuseon konservointiyksikkö sekä Aalto-yliopiston Nanomikroskopiakeskus. Metallinetsinharrastajien löydöt toimivat innoituksena tutkijoiden ja muotoilijan yhteistyölle, jonka tuloksena toteutettiin korujen muotokielestä innoituksensa saanut sarja keramiikkarasioita. Tuhatvuotiset korut jatkavat elämäänsä - vain kantajat vaihtuvat.

Lähde:

Maalöydöstä koruksi -tutkimushanke

Ravattulan puku – uusi muinaispuku

Kaarinan Ravattulan Ristimän kalmiston hautalöytö paljastui vuonna 2013. Alueelta löytyi lähes 400 haudaa ja jäännökset puukirkosta noin 1100–1200-luvulta. Yhdessätoista haudassa oli vaatekappaleita, joita oli mahdollista vielä tutkia ja tunnistaa. Vaatteina vainajilla oli ollut villamekko, essu, viitta, erilaisia nauhoja ja kangassukat.

Haudassa 41/2016 essu ja viitta olivat väriltään sinisiä ja koristelut pronssispiraalein. Kangassukat olivat punaiset, polveen asti ulottuvat ja ne

sidottiin paikoilleen polven alta lautanauhoilla. Asukokonaisuutta täydensivät pellavapaita, pääliina ja ohimokoristeet. Haudasta löytyi myös pieni hopeasolki.

Löydön perusteella toteutettiin Ravattulan puvun ennallistus. Uusi muinaispuku edustaa aiemmin tuntematonta rautakauden ja keskiajan välivaihetta, jossa näkyy sekä vanha rautakautinen käsityöperinne että keskiajan muotipiirteitä. Ravattulan puku -hankkeen rahoittajana toimi Alfred Kordelinin säätiö.

Teksti: Nina Repo

Karjalaista kulttuuriperintöä verkkoon

Karjalan Liiton pitäjaseuroilla ja -säätiöillä on hallussaan kuvia, arkistoaineistoa sekä vanhoja esineitä. Kuvat ja esineet voivat olla ajalta ennen talvi- ja jatkosotaa. Ne voivat olla myös uudempaa, seurojen ja säätiöiden toiminnasta kertovaa aineistoa. Tämän kulttuuriperintöaineiston kohtalosta on oltu huolissaan. Mitä aineistolle tapahtuu, kun sukupolvet vaihtuvat?

Karjalan Liitto on lähivuosina hakenut useampaa eri apurahaa näiden aineistojen digitoimiseksi ja julkaisemiseksi. Hakuprosessissa on ollut mukana kaksi erilaista linjaa. Apurahaa on haettu digitaalisen arkiston perustamiselle

ja digitaalisen näyttelyn tekemiselle. Apurahaa saatiin museovirastolta digitaalisen näyttelyn tekemiseen.

Projektitutkija **Nina Repo** palkattiin neljäksi kuukaudeksi syyskuussa 2022. Hänen tehtävänä on suunnitella näyttelyn rakennetta ja sisältöä. Jussi Lahtisen aiemmin tekemän kyselyn perusteella on jo selvinnyt, millaista aineistoa ja minkä verran seuroilla ja säätiöillä on. Materiaalia on kaiken kaikkiaan paljon. Noin tusinalla seuralla on myös omaa museotoimintaa sekä yhteistyötä paikallisten museoiden ja arkistojen kanssa.

Karjalaisista ja karjalaisuudesta on jo nyt löydettävissä tietoa satojen eri nettisivustojen kautta. Kuitenkaan aiheesta

ei ole yhtä selkeää sivukokonaisuutta.

Nettisivut kilpailevat aina katsojien huomiosta. Jos sivu ei heti herätä kiinnostusta, verkossa on helppo siirtyä muihin aiheisiin. Tulevan verkkonäyttelyn on siis oltava ulkoasultaan houkutteleva, selkeä ja helppolukuinen.

Netissä huomio kiinnittyy usein liikkuvaan kuvaan. Niinpä näyttelyn aloitussivulle on suunniteltu lyhyttä videoita, joka kertoisi pähkinänkuoressa karjalaisten tarinan. Näyttelyn ja videon ideana on edetä aikajärjestyksessä aina jääkaudesta nykyaikaan. Esihistoriaa ja historian ajan karjalaisalueiden ominaispiirteitä esitellään yleisellä tasolla omissa osioissaan.

Asevelitaloja rakennetaan.

Kuva Ilomantsista vuodelta 1934. Kuvaaja: Uuno Peltoniemi. Kuva: Kuvakokoelmat, Museovirasto.

Ajanjaksoa 1800-luvun loppupuolelta nykyaikaan esitellään erilaisten tarinoiden kautta. Hyvä tarina koskettaa ja auttaa katsojaa samaistumaan sekä eläytymään. Pitäjaseuroilta ja säätiöiltä on kysely koskettavia tarinoita, joihin liittyisi mahdollisesti jokin kuva tai esine. Tarina voi sijoittua aikaan ennen sotia tai sen jälkeen. Myös nykyaikaan sijoittuva tarina voi olla tärkeä. Niitä voi toimittaa Karjalan Liittoon syksyn 2022 aikana nina.repo@karjalanliitto.fi tai mervi.piipponen@karjalanliitto.fi

Näyttelyprojekti on poikunut idean Karjalan Liiton pitäjaseurojen ja säätiöiden museoiden yhteisestä tapaamisesta. Tapaaminen järjestettiin marraskuun puolivälissä Karjalatalon Takkahuoneessa. Osallistujia oli mukana myös etäyhteyden välityksellä. Tapaamisen tarkoituksena oli museoiden verkostoituminen ja vertaistuki. Osa museoista on jo digitoinut kokoelmiaan

Nukke (oik.)
Lapsen evakkotakki (yllä)
Kuvat: Kansallismuseo.

yhdessä paikallisen museon tai arkiston kanssa ja osa vasta suunnittelee digitointia. Erilaisten kokemusten jakamisesta on hyötyä.

Karjalaisuutta on esillä monissa paikallismuseoissa

Noin 12 karjalaisella pitäjäseuralla tai säätiöllä on omaa museotoimintaa. Museotoimintaa pyöritetään vapaaehtoisvoimin. Suurin osa seuroista ja säätiöistä omistaa kokoelmat itse mutta osa on lahjoittanut kokoelmansa paikallismuseolle. Kokoelmien tallennus- ja digitointi-tilanne on museoissa hyvin erilainen.

Aktiivisia kokoelmien inventointi- tai digitointi-projekteja on menossa Sakkola-museossa Mäntsälässä, Kurkijoki-museolla Loimaalla sekä Kirvu-museossa Lempäälässä. Nämä kaikki museot ovat saaneet Museovirastolta apurahaa ja ovat palkanneet museotalon ammattilaisen kokoelmatyöhön. Mäntsälässä Tekstiiliturvaan -hankkeessa käydään läpi museon tekstiilikokoelmaa, jonka kiusana ovat olleet koiperhoset. Tekstiileihin erikoistunut konservattori puhdistaa tekstiilejä ja tukee niiden vaurioituneita osia. Mäntsälän Kirvu-museo on saanut tukea hankkeen eri vaiheisiin Helsingin kaupungin museon tutkijalta, jonka vastuulle Mäntsälän paikallismuseon neuvominen kuuluu.

Myös Kurkijoki-museon hankkeessa inventoidaan tekstiilikokoelmaa ja samalla määritellään kokoelmatietojen siirtoa. Kuva- ja esinekokoelmia on luetteloitu kokoelmahallintajärjestelmään ja ne on tarkoitus siirtää uuteen järjestelmään, joka on sama Turun museokeskuksen käyttämän järjestelmän kanssa. Turun museon maakuntamuseotutkija on auttanut Kurkijoki-museota hankkeen eri vaiheissa.

Lempäälän Sakkola-museossa digitoidaan parhaillaan museoesineitä. Hankkerahan avulla on voitu palkata valokuvaaja, joka kuvaa esineet studioolosuhteissa. Näin kuvista saadaan hyvälaatuiset. Esineiden kuvat ja tiedot on siirretty vapaaehtoisten voimin exceliin. Aiemmin tietoja on siirretty myös kokoelmanhallintajärjestelmään, jonka kautta niitä on julkaistu Finna.fi:ssä.

Työn eri vaiheisiin on saatu neuvoja ja tukea Pirkanmaan maakuntamuseon tutkijalta.

Joillakin paikkakunnilla kokoelmat on lahjoitettu jo aiemmin paikalliseen ammattimaisesti hoidettuun museoon. Muun muassa Riihimäen museossa on Antreaa käsittelevä näyttely, joka on juuri uusittu. Itä-Hämeen museossa Hartolassa sijaitsee Vuoksenranta-osasto. Vihdin museon uusiutuvassa näyttelyssä on osa, joka kertoo Heinjoen evakoista. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kuvakokoelmat sijaitsevat Sastamalan seudun museossa ja Pälkäjärven kuvia on paljon Joensuun kaupungin museossa.

Yleensä pitäjäseurat ja -säätiöt ovat näissäkin tapauksissa tavalla tai toisella mukana kokoelmatoinnissa, vaikka kokoelmat ovatkin ammatillisesti hoidetussa museossa. Esimerkiksi Vpl. Pyhäjärvi-seura on vapaaehtoisvoimin digitoinut kuvia ja siirtänyt niitä taustatietoineen Topoteekki-sivustolle. Myös näyttelyiden uusimistilanteissa tehdään yleensä yhteistyötä seurojen ja säätiöiden kanssa. Ammatillisesti hoidetussa museossa kokoelmille on tarjolla hyvät säilytysolosuhteet. Museossa kokoelmat säilyvät pitkälle tulevaisuuteen myös siinä tapauksessa, jos seuran tai säätiön aktiivitoiminta joskus loppuu.

Joillakin seuroilla ja säätiöillä on toimintaa, jonka yhtenä osana on museo. Esimerkiksi kulttuurikeskus Äijälässä on museon lisäksi myös tilausravintola sekä erilaisia karjalaisuuteen liittyviä tapahtumia ympäri vuoden. Räisälä-keskuksessa on museon lisäksi kirjasto ja mahdollisuus tutustua digitaalisiin

valokuviin. Hyvinkään karjalaiset toimivat aktiivisesti monissa kaupungin tapahtumissa ja seuran museolla on kokoushuone, jossa muun muassa Tarinatupa kokoontuu viikoittain.

Juvan Karjalaiset ry:llä on oma aktiivisesti toimiva museo. Juvan karjalaismuseo on auki kesäisin Juvan museon kesätyöntekijöiden avulla. Museossa esitellään pääosin Rautjärven kunnan alueelta muuttaneiden esineistöä.

Museoita pyöritetään erilaisista lähtökohdista. Osa museoista toimii täysin itsenäisesti seuran tai säätiön alla ja mukana toiminnassa on joukko innokkaita aktiiveja. Toisien seurojen toiminta on hiipumisvaiheessa ja vastuu museon kokoelmista voi olla yhdellä tai kahdella henkilöllä. Karjalaista kulttuuriperintöä arvostetaan kuitenkin laajasti ja kokoelmatyötä halutaan tukea. Parasta apua kokoelmien hoidon suhteen löytyy yleensä oman alueen aluevastuumuseosta. Näillä museoilla on erikseen paikallismuseotyöhön nimetty henkilö, jonka tehtävänä on neuvoa ja auttaa paikallismuseoita. Apua voi pyytää käyttännön työn organisoinniseksi tai vaikka apurahahakemuksen muotoiluun. Yhteistyö kannattaa aloittaa pyytämällä tutkija käymään omaan museoon.

Teksti: Nina Repo | Kuva: Hyvinkään Karjala-seuran museo

Esittelyssä Hyvinkään Karjala-seuran museo

Hyvinkään Karjala-seuran museo sijaitsee keskeisellä paikalla vuokratiloissa Hyvinkään Villatehtaalla, kaupungintalon päädyssä. Museo on auki tapahtumien aikana sekä sopimuksen mukaan. Sisäänkäynti on ilmainen.

Kaupunki tukee seuran toimintaa ja Villatehdas Oy on muun muassa kunnostanut nykyiset museotilat. Tiloissa on museon lisäksi myös muuta seuran toimintaa kuten viikoittain kokoontuva Tarinatupa. Museoesineiden ja -kuvien lisäksi museossa on laaja Karjala-aiheinen kirjasto.

Museon aineisto on kerätty niiden sisältämien tarinoiden vuoksi.

– Museon ideana on, että kirjat, esineet ja kuvat kertovat tarinaa Karjalan alueesta vielä sittenkin, kun suullisesti kerrotut tarinat unohtuvat ja niiden kertojat ovat siirtyneet tuon ilmaisiin, toteaa Hyvinkään Karjala-seuran puheenjohtaja **Eevaliisa Kurki**.

Museossa käy vuosittain useita eri ikäisiä lapsi- ja koululaisryhmiä. Heistä

Kuva: Hyvinkään Karjala-museo

Verkkokalastustarvikkeita 1900-luvun alusta. Käsien kudottu kalaverkko sekä sen valmistuksessa käytetyt välineet ja korkkisia verkkokohoja.

monilla on juuret Karjalasta ja vanhemmat sekä isovanhemmat ovat heille niistä kertoneet.

Hyvinkään Karjala-seura ry perustettiin vuonna 1941.

– Hyvinkää on asukaslukuun verrattuna Suomen karjalaisin kaupunki, sillä karjalaistaustaisten ihmisten määrä paikkakunnalla on suuri. Karjalaisevakoja saapui Hyvinkäälle eri paikkakunnilta, mutta eniten evakoita tuli Viipurista sekä Viipurin maalaiskuntasta.

Karjalaisuus on edelleen tärkeä osa hyvinkääläistä identiteettiä. Karjala-seuran toiminta näkyy tänä päivänä monenlaisten tapahtumien muodossa. Seura järjestää vuosittain yhteistyössä kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa muun muassa markkinatapahtuman Rautatiemuseolla, Lystilauantain sekä myyjäisiä ja kahvituisia eri puolella kaupunkia. Näillä tapahtumilla kustannetaan museon sekä seuran toimintaa.

Lisätietoja Hyvinkään Karjala-seuran museosta: eevaliisa.kurki@gmail.com tai 040 545 4797.

Kesäjuhlat Suonenjoella ja karjalaisia kadunnimiä

Suonenjoen Karjalaseura järjesti Iloisen karjalaisen kesäpahtuman elokuussa yhdessä Suonenjokiset Marttojen ja Lottaperineyhdistyksen kanssa. Juhlat olivat kaksipäiväiset. Lauantaina oli liturgia ja praasniekkajuhla Suonenjoen ortodoksisessa kirkossa. Sunnuntaina oli vuorossa luterilainen jumalanpalvelus ja käynti Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Juhla jatkui Myllykosken Kievarissa musiikkiesityksillä. Ohjelmassa oli myös lausuntaa, pelejä, leikkejä, arvontaa ja kansallispukujen tuuletusta. Kuulumisia juhlaväki vaihtoi lohikeiton aterioinnin yhteydessä.

– Me täällä Kuopion piirin karjalaisseurojen kesken olemme sopineet, että nyt tämä aloittamamme kesäjuhla jäisi piirissämme tavaksi ja kukin seura järjestäisi sen vuorollaan. Ensi kesänä järjestämme karjalaisen kesäpäivän Pielavedellä, kertoo **Raija Kanninen** Suonenjoen Karjalaseurasta.

Kesäjuhlassa tuuletettiin kansallispukuja.

Suonenjoen karjalaseuran aloitteesta Suonenjoen uudelle asuinalueelle on tulossa karjalaisuuteen viittaavia ka-

dunnimiä, kuten Pyöröspolku ja Liuhkikuja. Karjalaisuus näkyy myös Vunukka-leikkipuiston nimessä.

Teksti: Sofia Flygare | Kuva: Aarnepelkonen.com

Synnyinlahjana musikaalisuus

Karjalaisjuuriselle baritoni **Aarne Pelkoselle**, 36, isän merkitys on ollut suuri. Isältään hän on perinyt musikaalisuuden, sinnikkyuden ja yrittäjähenkisyyden.

Baritoni ja oopperalaulaja **Aarne Pelkosen** isä oli kotoisin Räisälän Virtelästä. Sodan vuoksi perhe joutui lähtemään kodistaan.

– Kotitalalta piti lähteä kaksi kertaa. Kävin isäni kanssa katsomassa kotitalon paikkaa. Vain rauniot olivat jäljellä, kertoo Aarne Pelkonen.

Perhe ei luovuttanut.

– Koko elämä piti rakentaa uudelleen alusta alkaen. Siinä näkyy isäni sisukuus ja periksiantamattomuus. Niitä ominaisuuksia hän tarvitsi myös toimissaan yrittäjänä.

Perheeseen syntyi viisitoista lasta. Aarne Pelkonen on perheen nuorimmais. Yhteinen taival isän kanssa päättyi varhain, sillä isä menehtyi vuonna 2014 Pelkosen ollessa vain 27-vuotias.

– Ehdin kuitenkin käydä isän kanssa Karjalassa katsomassa kotitalon paikkaa ja isälle tuttuja seutuja. Elämänsä aikana hän itse ehti käydä siellä monta kertaa.

Musiikista ammatti

Pelkonen kertoo, että musiikki on ollut hänen elämässään mukana jo varhaisesta lapsuudesta saakka. Perhekin on häntä siinä kannustanut. Jo lapsesta asti hän on soittanut urkuja ja pianoa.

Hengellisyys oli vahvasti läsnä hänen lapsuudessaan. Perhe oli lestadiolainen. Pelkosen musikaalisuutta hyödynnettiin Rauhanyhdistyksen tilaisuuksissa, joissa hän säästi virsien veisuuta.

– Lapsuuden ja nuoruuden haaveamattini oli kanttori. Aloitin seitsemäntoistavuotiaana Raumalla musiikkiopinnot. Halusin päästä opiskelemaan Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkilinjalle.

Sibelius-Akatemian ovet avautuivat hänelle ensi yrittämällä. Hän valmistui kanttoriksi 2014.

Soittamisen lisäksi hän oli alkanut kuitenkin tuntea yhä suurempaa mielenkiintoa laulamiseen. Voitot Lappeenrannan laulukisassa 2013 ja kansainvälisessä Sibelius-laulukilpailussa 2015 olivat musiikkiuran käännekohtia, jotka johtivat monella tapaa uudenlaiseen tilanteeseen.

Kansainvälinen ura käynnistyi Saksassa

Oopperalaulajan uralleen hän kävi ottamassa vauhtia Saksassa Oldenburgin oopperassa vuosina 2015–2017. Pelkonen lauloi muun muassa Figaron roolin

Mozartin oopperassa Figaron häät.

Hän on jatkanut määrätietoisesti lauluopintoja sekä ulkomailla että Suomessa. Mieli palaa monenlaisen musiikin esittämiseen. Hän on julkaissut myös kolme sooloalbumia.

– Pidän siitä, että on monenlaista musiikkia esitettävänä. Erilaiset musiikin lajit eivät ole toisiaan poissulkevia. Oopperan lisäksi olen esittänyt muun muassa lied-, oratorio- ja barokkimusiikkia. Esimerkiksi Haavekuvat-albumilla julkaisemani musiikki edustaa kevyempää musiikkia.

Saksan vuosien jälkeen Pelkonen palasi Suomen freelanceriksi. Esiintymisiä on ollut muun muassa Kansallisoopperassa. Monet muutkin tahot ovat saaneet nauttia hänen musiikin tulkintakävystään. Muutama vuosi sitten hän oli yksi itsenäisyyspäiväjuhlien esiintyjistä presidentinlinnassa. Nyt marraskuussa Pelkonen lauloi Pääkaupunkiseudun Räisäläiset ry:n isänpäiväkonsertissa Kallion kirkossa. Samalla juhlistettiin karjalaseuran 70-vuotistaivalta.

– Tänä syksynä Kansallisoopperassa esittämäni Taikahuilun Papagenon rooli oli yksi ammatillisen urani täyttyneitä haaveita. Se oli iso rooli ja hieno etappi urallani.

Ammattiura laulajana vaatii jatkuvaa äänen treenausta.

– Äänen harjoittaminen on tärkeää, äänen pitää soida oikealla tavalla laulaessa. Rooleihin sisälle pääseminen vaatii myös keskittymiskykyä, hän pohtii.

Kulttuuri on lähellä Pelkosen sydäntä myös vapaa-ajalla, jolloin hän käy mielellään katsomassa teatteri- ja musiikkiesityksiä. Harrastukseksi hän mainitsee shakin pelaamisen.

Lähestyvä joulukuu ja joulumusiikki tuovat muistoja mieleen, mutta tarjoavat mahdollisuuden myös uudistumiseen.

– Joulukonsertit ja joulukiertueet tarjoavat ihania hetkiä ja virittävyyttä joulun tunnelmaan. Joulun merkitys on erilainen aikuisena kuin lapsuudessa. Joulussa tärkeää on yhdessä olo.

Poimintoja Aarne Pelkosen urapolun varrelta

- Aarne Pelkonen on suomalainen baritoni sekä lied-, oratorio- ja oopperalaulaja
- Voitot vuoden 2013 Lappeenrannan laulukilpailuissa ja vuoden 2015 kansainvälisessä Sibelius-laulukilpailussa
- Valmistui Sibelius-Akatemiasta vuonna 2014 Marjut Hannulan oppilaana.
- Hän on opiskellut laulua myös professori Thomas Quasthoffin, Thomas Hampsonin, Barbara Bonneyin ja professori Elisabeth Werresin johdolla. Liedmusiikkia hän on opiskellut Ilmo Rannan, Wolfram Riegerin ja Gerold Huberin johdolla.
- Vuosina 2015–2017 Pelkonen oli kiinnitettynä Oldenburgin oopperassa Saksassa, jossa hänen roolejaan ovat muun muassa Figaro Mozartin oopperassa Figaron häät.
- Vuonna 2019 Pelkonen debytoi Suomen Kansallisoopperassa Jaakko Kuusiston Jää-oopperan pääosassa
- Debytoi Papagenona W. A. Mozartin Taikahuilussa Kansallisoopperassa 2022
- Pelkonen on esiintynyt oopperataloissa sekä konserttisaleissa ja festivaaleilla kotimaan lisäksi eri puolilla Eurooppaa. Näyttämörooleihin ovat kuuluneet muun muassa Ping Puccinin rooli Turandotissa ja Donald Brittenin rooli Billy Buddissa.
- Suomessa hän on laulanut muun muassa Kansallisoopperan orkesterin, Radion Sinfoniaorkesterin, Tapiola Sinfonietan, Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin, Tampere Filharmonian ja Ylioppilaskunnan Laulajien solistina. Hän on tullut yleisölle tutuksi myös useiden tv-, radio- ja sosiaalisen median esiintymistensä kautta.
- Yli 10 vuoden duoyhteistyön pianisti Juho Alakärpän kanssa on saanut tunnustusta kotimaassa ja johtanut palkintoihin kansainvälisissä kilpailuissa.
- Pelkosta voi kuulla sooloalbumeilla ”Virsi” (2013), ”Taivas sylissäni” (2018) ja ”Haavekuvia” (2019) sekä Ylioppilaskunnan laulajien joululevyllä ”Maa on niin kaunis” (2017). Yleisradiolle Aarne on äänittänyt muun muassa Johannes Brahmsin ja Jean Sibeliuksen lauluja.

Teksti: Terhi Pietiläinen

Vuoden karjalainen pitäjä- ja sukuteoskilpailussa 16 teosta kisaamassa voitosta

Vuoden 2022 Karjalainen pitäjä- ja sukuteoskilpailuun osallistuu 16 teosta. Ohessa kirjojen lyhyet esittelyt. Voittajakirjat julkistetaan Pitäjä- ja sukumarkkinoilla Karjalatalolla 26.11.2022 ja niiden tarkempi esittely on Karjalan Kunnassa 1/2023. Voittajan valitsee toiminnanjohtaja Terhi Pietiläinen.

Evakkotarinoita. "Päälläni sodanaikaiset vaatteet, sisällä minä ja elämänusko". Julkaisija: Pirkkalan Karjala-seura ry.

Äänikirja, kesto 12 t 45 min.

Alun perin vuonna 2020 julkaistu kertomuskokoelma perustuu haastatteluihin ja teksteihin.

Se on tehty äänikirjaksi ja siten teos on löytänyt uuden muodon ja kenties yleisön. Ihmisen kokoiset ja elämänmakuiset tarinat kurkistavat pirkkalaisten karjalaisten evakkokokemuksiin ja selviytymiskertomuksiin. Lähietäisyydeltä tehty havainnot ja elämäntarinat kerrotaan omin sanoin. Erityistä: Usean lukijan lukema äänikirja on tallennettu CD-levylle ja sen tallennusformaatti on MP3.

Ifolor-kirjat tarjoavat kiehtovia kuvallisia retkiä niin viipurilaisjuuristen kuin matkailijoiden rakastamaan Viipuriin ja Monrepos'n puistoon. Aihe avautuu tekijän korttikokoelman ja hänen keräämiensä tietojen kautta. Teosten esittelemät postikortit on taustoitettu aiheiden ja korttikohdainten tietojen osalta. Erityistä: Korteja kauniisti esille tuova monivärikuvitus.

Lappeen laita, Nuijamaan nurkka I ja II osat. Tekijä: Timo Kukkonen. Omakustanne.

Kovakantiset, I osa 144 s. ja II osa 350 s.

Nuijamaan sukuja esittelevä teospari esittelee 25 maatilan ja niiden haltijoiden vaiheet silloisella Lappeella, Venäjän voittomaalla, Viipurin provinsissa ja läänissä 1721–1906 sekä tarjoavat kiehtovaa historiaa nuijamaalaisille ja Nuijamaajuurisille. Teokset on varustettu herkullisilla lainauksilla kirkonkirjoista ja viitteillä, ensimmäinen osa on myös kuvitettu. Erityistä: Kantasukujen sukutaulut ja luettelo Nuijamaan pitäjään sisältyneistä maataloista 1930-luvun loppuun asti.

Karjalan Kunnailta Laihian lakeuksille. Toimittaja: Kari Kinnari. Julkaisija: Laihian Karjalaiset ry.

Kovakantinen, 512 s.

Ainakin kahdeksasta luovutetun Karjalan pitäjältä lähti asukkaita talvisodan alkaessa evakkoon päätyen sodan jälkeen asumaan Laihialle, Etelä-Pohjanmaalle. Teos kertoo Karjalan ja siirtoväen vaihteet talvi- ja jatkosodassa sekä uudella asuinseudullaan ja seuran toimintaa sekä kulttuuriperintöä. Muistitietoa hyödyntävä kirja kertoo karjalaisten vaikutuksesta paikkakunnalla. Erityistä: Tiivistelmä lopussa sekä tietoja talvisodassa kaatuneista metsäpirttiläisistä ja Laihian sotaveteraaneista.

Kemppisen suku Hiitolasta. Elämänvaiheita ja muistoja vuosilta 1900–2010. Tekijät: Raija Kannisto & Juha Siniväara & Paula Kemppinen. Julkaisija: Tekijät ja BoD – Books on Demand, Helsinki.

Kovakantinen, 280 s.

Tarinallinen sukukirja Kemppisten elämästä yli 100 vuoden ajalta perustuu arkisto-

kirjallisuus- ja muistitietoaisteistoihin. Erityistä: lukijaystävällinen fontti ja kuvia suvun henkilöistä ja juhlaperinteistä.

Kemppi, Jarkko. Elantoa metsästä. Paiholan yhteismetsä 70 vuotta. Tekijä: Jarkko Kemppi. Julkaisija: Paiholan yhteismetsä.

Kovakantinen, 223 s.

Selkeästi kirjoitettu historia vuonna 1952 perustetusta yhteismetsästä Kontiolahdella, jonka tehtävänä oli korvata karjalaisen siirtoväen menettämää metsäomaisuutta. Kirja on kunnianosoitus talkotoiminnalle ja metsänhoidolle, joka sisältää mielenkiintoista tietoa seudun asutushistoriaa tutkiville. Erityistä: Värikuvat läheltä nykyaikaa valaisevat osuvasti metsään liittyviä eri puolia.

Koivisto 1917–1918. Viipurin ja Pietarin puristuksessa. Tekijä: Juha O. Luukka. Omakustanne.

Pehmeäkantinen, 352 s.

Viittein varustettu tutkimus vuoden 1918 tapahtumahistoriasta pohjautuu tekijän kiinnostukseen 1500-luvun lopulta Koivistolla eläneeseen sukuunsa, joka laajeni tarkemmassa selvittelyssä kipeään ja vaiettuun Koiviston kotiseutuhistoriaan. Erityistä: Teos on varustettu myös Suomen ja Skandinavian historian dosentti **Seppo Aallon** kommentaareilla. Teos on julkaistu myös e-kirjana.

Historian havinaa Viipurin Monrepos'n puistossa postikorteilla –teos ja Viipurin historiaa keskiajalta talvisodan alkamiseen postikorteilla –teos. Tekijä: Eeva Sinikka Lehtinen. Omakustanne.

Kovakantinen, 72 s. ja 132 s.

Kotikylämme Suotniemi.**Toimittaja: Merja Uotila.****Julkaisija: Suotniemeläiset ry.***Kovakantinen, 449 s.*

Monipuolinen kylähistoria kertomus kaksikymmentä Suotniemen kylän synnystä, elinkeinoista ja yhteisöistä sekä elämästä sodan jälkeen. Pääpaino on perheiden tarinoissa ja ihmisten muisteluissa. Myös kotiseutumatkoihin liittyvillä muistoilla on sijansa. Erityistä: Kirja sisältää talokartan sekä luettelon sankarivainajista.

Meill ennen Muolaas. Kylät ja asukkaat. Toimituskunta ja tekijät: Leena Korppoo & Teemu Lakkamäki & Seppo Mäkinen & Lauri Rämö & Inka Tuominen. Julkaisija: Muolaalaisten seura ry.

Pehmeäkantinen, 180 s.

Perinteinen kyläkirja muolaalaisjuurisille esittelee tiiviisti Muolaan kylät karttoineen (1932–36), nimistöineen, asukastietoineen ja kyläkuvausineen varhaisesta historiasta nykyaikaan, mukaan lukien viime sotien ajan tapahtumat. Erityistä: Lopussa kyläkohtainen hakemisto.

Myö Vuoksenrantoist. Vuoksenranta-seura ry. 1971–2021. Tekijä: Martti Talja. Julkaisija: Vuoksenranta-seura ry

Pehmeäkantinen, 248 s.

Monivärikuvitettu teos vuoksenrantaisten karjalaisyyteisestä ja kulttuuriperintötyöstä sodan

jälkeen havainnollistaa perinteiden vaalimisen ja järjestöelämän yhteen nivoutumisen ajat asuttamisesta koronapandemiaan. Teos soveltuu erinomaaisesti vaikkapa käsikirjaksi tuleville perinteiden jatkajille. Erityistä: Lopussa ovat luettelot seuran hallinnon jäsenistä ja toiminnassa ansiotuneista ja esittelyt vuoksenrantalaisista valtiopäivämiehistä.

Punavalkoinen Uusikirkko. Uusikirkko ja Kanneljärvi 1918. Tekijä: Samuli Tuhkanen. Omakustanne.

Pehmeäkantinen, 126 s.

Monipuolisin alkuperäis- ja lähteisiin perustuva tutkimus, joka käsittelee Kanneljärven tapahtumia vuonna 1918 Uudellakirkolla. Siellä kuoli yhteensä 226 henkeä. Sisällissota avautuu myös yksittäisten henkilöiden kannalta. Erityistä: Teoksen lopussa on nimiluettelot sotaan osallistuneista, valtiorikoskohtaisen osastoissa syytettyinä olleista sekä surmansa saaneista uusikirkkolaisista.

Siun ja miun juurilla. Julkaisija: Vpl. Pyhäkylä-Seura.

Kovakantinen, 113 s.

Kuvitettu kertomuksellinen pitäjänkirja lapsille tietoa pyhäjärveläisten lapsuudesta ennen toista maailmansotaa ja sodan aikana. Se käy läpi niin entisajan koulunkäyntiä, elinkeinoja, ihmisiä ja maisemiakin Pyhäjärvellä. Lähimenneisyyttä ja nykyaikaa koskevat valokuvat muuttuvat värilliseksi. Kekseliäs kirja soveltuu katselukirjaksi vaikkapa isovanhemman ja lapsenlapsen yhteisiin tarina- ja muistelutuokioihin. Erityistä: lukijaystävällinen fontti.

Rajalla Raudun mä nään...**Rautuseura 65 v.****Tekijä: Veikko Vaikkinen.****Julkaisija: Rautuseura ry.***Pehmeäkantinen, 182 s.*

Teos Rautuseuran toiminnasta aina vuonna 1948 tapahtuneesta perustamisesta nykypäiviin esittelee seuran monet toimintamuodot, kuten harrastukset, matkat, juhlat ja ihmiset. Kirja on oiva lähde-osa tuleville seuran toiminnan jatkajille. Erityistä: Loppuun on liitetty luettelo Karjalan Liiton ansiomerkin saaneista, Rautaulun sanat ja seuran säännöt.

Rata Salmiin ja Aunuksenlinnaan. Tekijä: Tauno Hovatta. Omakustanne.

Pehmeäkantinen, 114 s.

Kirja kertoo tiiviisti Uus-Salmi-Aunus-radan rakentamisen taustasta, rakennusprojektista ja käytöstä vuosina 1934–44. Alueen ollessa vielä osa Suomea radalla oli ratkaiseva merkitys muun muassa sotilaisen ja evakoiden siirrossa. Teos sopii niin Salmin paikallishistoriasta kiinnostuneille lukijoille kuin rautatieharrastajille. Erityistä: Monipuolinen kuvitus, karttakuvia, lähdeviitteet ja käytettyjen lyhenteiden selitysosio.

Uudenkirkon Toivoset, Sortavaiset ja Uskit. Viipurin läänin Itärannalla 1500–1700.

Tekijä: Erkki J. Toivonen.**Omakustanne.***Kovakantinen, 419 s.*

Sukututkimus sukeltaa Uudenkirkon ja Äyräpään Toivosten, Sortavaisten ja Uskin sekä Pien-Savosta sinne Toivosten/Toivosten sukujen vaiheisiin 1500– ja 1600-luvulta 1700-lu-

vun Suuren Pohjansodan päättämiseen asti. Suvut ja niiden jäsenet on asetettu oman aikansa kontekstiin, ja tietoja tarjoillaan tapahtumista, elinkeinoista arjen mikrohistoriaan, esimerkiksi kruunun ja sotatoimien vaikutuksesta ajan ihmisten elämässä. Erityistä: kirja sisältää muun muassa kiehtovia tauluja ja isäntäluetteloita.

Peräniity Elsa opetuksii. Räisälän murteen sanastoa ja kansanperinnettä sekä murrepakinoita. Tekijä: Elsa Gröndahl os. Raja-aho. Omakustanne.

Pehmeäkantinen, 153 s.

Tiedätkö mitä tarkoittavat makuri tai pöksä? No ensimmäisellä murreosanalla viitataan kovaan nukkujan tai makoilijan ja toisella murreosanalla sakeaan puurosta puhuttaessa. Elsa Gröndalin kokoama kirja sanoista, sananparsista sutkauksista ja pakinoista Räisälän murteella on riemastuttava sukellus vanhaan kannakselaiseen kieliympäristöön. Kirjan alussa on tiivis esitys alueen kielioloista ja kaakkoismurteista. Pähkinäsaaren rauhan rajasta tuli keskeinen länsi- ja itämurteiden muodostumiselle. Keskiössä on sanastoa ja tosipohjaisia murrekertomuksia. Kirjassa on myös kuvia. Erityistä: Lopussa oivallista pohdintaa, miten räisäläisyys voisi siirtyä jälkipolville.

MATTI SIHVONEN 1932–2022

Piispa, teologian tohtori **Matti Sihvon**en kuoli 29.8.2022 Kuopiossa. Vielä viikkoa aiemmin vietettiin hänen 90-vuotishuhlaansa Alavan kirkon juhla-messussa, jossa Sihvonen itse saarnasi.

Matti Sihvonen syntyi 3.8.1932 Sortavalan maalaiskunnassa. Evakkomatkat tulivat hänelle tutuiksi. Sota varjosti elämää monin tavoin ja evakkokokemukset kulkivat mukana koko elämän.

Sihvonen kirjoitti ylioppilaaksi Jyväskylän Lyseosta 1952. Hän valmistui teologian maisteriksi Helsingistä 1957 ja vihittiin papiksi seuraavana vuonna Kuopiossa. Hän solmi 63 vuotta kestäneen avioliiton rakkaan **Anna-Liisan**sa kanssa 1959 ja he saivat kolme lasta.

Sihvonen toimi Kuhmossa nuorisopappina ja myöhemmin Hankasalmen kirkkoherrana ja Joensuun Pielisensuun seurakunnan kappalaisena hoitaen välillä myös uskonnonopettajan tehtäviä.

Teologian tohtoriksi Sihvon väitteli 1980 ja samana vuonna hänet valittiin Kirkon Koulutuskeskuksen johtajaksi. Vuonna 1984 hänet valittiin Kuopion hiippakunnan piispan virkaan, jossa hän palveli aina eläkkeelle siirtymiseensä vuoteen 1996 saakka.

Karjalaisuus oli Matti Sihvosen elämän luovuttamaton osa. Hän toimi

Karjalan Liiton hengellisen toimikunnan puheenjohtajana 1981–1996. Sihvon oli Joensuun Sortavala-Seuran perustaja, aloitteen tekijänä Sortavalan pienoismallin rakentamiseksi, Sortavalan luterilaisen kirkon tukiryhmän puheenjohtaja sekä Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön hallintoneuvoston jäsen. Matti Sihvoselle myönnettiin Pro Carelia -ansiomerkki vuonna 2007.

Matti Sihvon oli pidetty puhuja lukuisilla valtakunnallisilla Karjalan Liiton juhlilla ja hengellisillä päivillä vuosikymmenten ajan. Hänen lempeä sielunhoidollinen tapansa kohdata ihmisiä sekä rohkaista ja lohduttaa evankeliumin sanalla oli monille avuksi ja tueksi.

Sihvon julkaisi sekä hartauskirjoja että tutkimuksia erityisesti luovutetun Karjalan kirkollisesta elämästä. Hänen kirjoittamiaan ovat muun muassa "Kuopio ja Sortavala, kaksi kulttuurikaupunkia" (2003), ortodoksien ja luterilaisten suhteita Raja-Karjalassa 1917–1940 käsittelevä "Rinnakkain rajalla" (2014) sekä kirkkohistoriallinen tutkimus "Sortavalan maaseurakunta 1918–1949" (2017).

Julkaisutoiminta jatkui loppuun saakka. Vielä 88-vuotiaana hän julkaisi hartauskirjan "Päivä kerrallaan" (2021). Tämä poikkeuksellisen syvälinen hartauskirja jäi hänen viimeisekseen.

Piispa Matti Sihvon siunattiin hautaan 24.9.2022 Kuopiossa. Edellä mainitussa hartauskirjassa oli hautauspäivän tekstinä katkelma: "Minä tiedän sinun tekosi. Edessäsi on nyt avoin ovi, minä olen sen avannut, eikä kukaan voi sitä sulkea." (Ilm. 3:7–8). Muistotilaisuus päättyi lauluun Karjalan kunnalla. Evakkopoika on päässyt kotiin.

SEPPO HÄKKINEN

*Hengellisen toimikunnan puheenjohtaja
Mikkelin hiippakunnan piispa*

Vuoden Karjalainen kirja 2022

– tunnustuksen saajan valitsee Jukka Kopra

Vuonna 2022 on ilmestynyt useita Karjalaan liittyviä teoksia niin tieto- kuin kaunokirjallisuuden puolella. Vuoden Karjalainen kirja -tunnustuksen saajan valitsee tänä vuonna liiton ensimmäinen varapuheenjohtaja **Jukka Kopra**. Voittaja julkistetaan 26.11.2022 Karjalatalolla Pitäjä- ja sukumarkkinoilla. Ehdokkaina ovat seuraavat teokset:

Toimittaja **Helena Kujalan** teos *Tekla. Tahtonaisen elämä* (Warelia, 291 s.) on ensimmäinen yleistajuinen elämäkerrallinen teos tulisieluisesta vaikuttajasta, jaakkimalaissyntyisestä **Tekla Hultinista** (1864–1943). Hultin oli suomen ensimmäinen naispuolinen filosofian tohtori ja vaikutti myös kansanedustajana ja toimittajana.

Merja Mäen romaani *Ennen Lintuja* (Gummerus, 415 s.) kertoo nuoresta evakosta Allista ja raastavasta kotikävästä Laatokan rannoille. Kirjailija Merja Mäellä on itsellään sukujuuria Käkisalmissa.

Pekka Suutarin toimittama *Merikarjala. Suomenlahden rannikon kulttuurinen kohtauspaikka* (Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura, 374 s.) hahmottelee Merikarjalan alueellista kokonaisuutta muun muassa Suomen-

lahden itäosan rannikko- ja saaristoalueen monikulttuurisuuden talouselämän ja historian kautta.

Sirpa Pääkkösen kirjassa *Karjala sydämessä* (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 160 s.) kymmenen eri ikäistä karjalaistaustaista kertoo, mitä karjalaisuus heille merkitsee. Evakoiden jälkipolvet näkevät merkityksellisenä sen, että he kuuluvat laajempaan kokonaisuuteen, sukupolvien ketjuun.

VIIPURIN LAULUVEIKOT

ADVENTTIKONSERTTI

su 27.11. klo 16 ja 19
Johanneksenkirkko, Korkeavuorenkatu 12

Vuodesta 1953 alkanut perinne sytyttää joulumielen.

Solistina Hanna Seppänen, urut.

Liput 25 €. Striimiliput 20 €

Liput: <https://luluveikot.tapahtumiin.fi/fi/>. Myös kuorolaisilta sekä ovelta.

Viipurin Lauluveikkojen joulunajan esiintymisiä

27.11. klo 16 ja 19 Adventtikonsertit, Johanneksenkirkko, Korkeavuorenkatu 12.

Vuodesta 1953 alkanut perinne sytyttää joulumielen. Solistina Hanna Seppänen, urut.

Liput 25 €, striimiliput 20 €

<https://luluveikot.tapahtumiin.fi/fi/>. Lippuja myös kuorolaisilta ja ovelta.

5.12. klo 18 Itsenäisyyspäivän Aaton Kirkkojuhla, Temppeliaukion kirkko,

Lutherinkatu 3.

Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Viipurin Lauluveikot ja Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri. Viipurin Lauluveikot ja Espoo Sinfonia esittävät juhlassa suomalaisen musiikin merkkiteoksia, johtajinaan Ilkka Aunu & Jackie Shin.

Ilmainen sisäänpääsy, käsiohjelma 15 €.

6.12. klo 9 Itsenäisyyspäivän lipunnosto Tähtitorninmäellä. Lauluveikot herättävät itsenäisen Suomen. Suomalaisuuden liiton kutsumana juhlapuhujana on kulttuuriministeri Petri Honkonen.

6.12. klo 12 Karjalan Liiton itsenäisyysjuhla Karjalatalolla.

9.12. klo 19 Karjalainen Joulukonsertti, Hämeenkyön kirkko, Auratie 3, Vantaa. Konsertissa soivat karjalaissäveltäjien musiikki ja rakastetuimmat joululaulut.

Solistina Hanna Seppänen, urut.

Liput 20 €, <https://luluveikot.tapahtumiin.fi/fi/>

J O U L U K A N N E L

2 0 2 2

Hyvää joulua toivottavat:

Kivisaari Pitäjässeura ry
Kivisaari-Säätiö ry
Kivisaari-Kerho ry
Kivisaari Kirkonkylän Nuorisoseura ry

Koivisto-säätiö sr toivottaa
Hyvää Joulua ja Onnea
uudelle vuodelle 2023!

Tammenlehvän Perinneyhdistys
Traditionsförbundet Eklövet

www.tammenlehva.fi

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta
toivottaa
ravintola HOKU:n tiimi

Hyvää Joulua
ja Uutta Vuotta
toivottaen
Vuoksen Säätiö

*Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
&
Vpl. Pyhäjärvi-lehti*

<https://kalevalaseura.fi>

Suur-Jaakkimalaiset r.y.

Vietämme toimintamme
50-vuotisjuhlavuotta 2023
- tule mukaan!

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

MERKKIKESKUS
WWW.MERKKIKESKUS.FI

PSK
STANDARDISOINTI

Sakkola-Seura ry toivottaa
Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta.

Jaakkiman Seudun
Perinneyhdistys ry
Jaakkiman Sanomat

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry
Luotsikatu 9 D, 00160 Helsinki
toimisto@karjalansivistysseura.fi
www.karjalansivistysseura.fi

Juho Pullin
Viipurinrinkeli
Juho Pulli 1888

Sakkola-Säätiö
Sakkola-Museo
Suvannon Seutu

Talvisodan Er.P 6
muistojuhla

27.12.22 klo 13.00
Lempäälän Kotokampus

Ohjelma 20 € (sis. lounaan)
Tumma puku ja kunniamerkit
Tervetuloa

Kivennapaseura ry
www.kivennapaseura.fi

Heinolan Karjalaseura ry
toivottaa kaikille lukijoille
rauhallista Joulua ja
menestyksestä Uutta Vuotta

Betlehemin ja sydämen joulu

Kotipaikka on tärkeä. Ilman tietoa kotikylästä tai -kaupungista on juureton. Jos ihminen revitään irti synnyinseudultaan tai kotimaastaan, riistetään hänen juurensa. Kenties siksi karjalaiset eivät pääse irti kotikonnuistaan. Kyse on siitä, keitä me olemme ja mistä tulemme.

Luukkaan tutussa jouluevankeliumissa mainitaan kaksi pikkukaupunkia. Nasaret oli Jeesuksen kotikaupunki, pieni kaupunkipahanen Galilean maakunnassa. Betlehem oli Jeesuksen synnyinkaupunki. Myös se oli pieni ja vaatimaton taajama, joka kylläkin oli kuningas Daavidin suvun kaupunkina merkittävä.

Jouluevankeliumin paikoilla on olennainen tehtävä. Ne kertovat, että kristinuskko sitoutuu aikaan ja paikkaan. Joulun sanoman juuret ovat 2000 vuoden takaisissa paikoissa ja tapahtumissa. Kyse on historiasta.

Ilman historiallista pohjaa joulusta tulee omien mielentilojemme ja tunnekokemustemme heijastuma. Tee se itse -joulusta puuttuvat juuret. Se ei kanna joulunpyhiä pitemmälle.

Englannin sana "history" voidaan purkaa kahtia, "his" (hänen) ja "story" (kertomus). Joulun sanoma ei ole meidän aikaamme ja tarpeisiimme keksitty tarina. Joulussa on kyse hänen kertomuksestaan, joka syntyi ensimmäisenä jouluna Betlehemissä: "Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra." (Luuk. 2:11).

Pelkkä historian tieto ei kuitenkaan vielä riitä. Tarvitsemme omaan sydämeemme tulevan joulun. Betlehemin joulun on tultava meidän omaksi jouluksemme. **Kassu Halosen** ja **Vexi Salmen** joululaulu "Näin sydämeeni joulun teen" kertoo juuri tästä kaipauksesta: "mieleen hiljaiseen taas Jeesus-lapsi syntyy uudelleen".

Kerran Jeesus syntyi maailman Vapahtajaksi Betlehemissä, jotta hän voisi syntyä sydämiimme meidän Vapahtajaksemme.

Siunattua joulun juhlaa!

SEPPO HÄKKINEN

Mikkelin hiippakunnan piispa

Arkkipiispa Leon joulutervehdys

Joulun tapahtumat ovat suuri mysteeri, ja joulun itsessään on vuosittainen ihmetuksen aika. Jouluna Sana tulee lihaksi, Jumala tulee ihmiseksi. Ymmärryksemme ulkopuolelle jäävä Luoja on lähettänyt Poikansa syntymään keskuuteemme, pieneksi lapseksi seimeen. Hän tulee niin lähelle ihmistä, ettei oikeastaan mitään järkeilyä tarvitakaan. Jouluna on vain ihmettely ja ihmeellinen yhteyden tunne pieneen avutomaan ihmislapseen, joka on samalla meidän kaltaisemme ja Jumalan kaltainen.

Kristuksen maanpäällistä vaellusta edeltävä aika oli myös ihmeellinen. Jumala puuttui elämän kulkuun ja lähetti enkelin Joosefin luo kuten jouluna, jolloin enkelit tulivat paimenien luo. Jumala halusi opastaa enkelin välityksellä, mihin suuntaan mennä, mikä on Jumalan suunnitelma, mikä Jumalan tahto. Joosef kutsuttiin Jumalan suunnitelmien keskelle. Hänelle annettiin erityinen tehtävä. Hänestä tuli Messiaan ajallinen Isä. Marian, Kristuksen äidin, tila oli myös ihmeellinen. Senkin taustalla oli Jumalan ihme. Maria oli saanut tehtävän toimia Jumalansynnyttäjänä. Epävarmuuden ja pelon tunteen keskellä enkelin viesti oli rauhoittava. Ei tarvitse pelätä tulevaa. Maria on Joosefin vaimo ja heidän perheeseensä syntyy esikoisena poika, joka on samalla Jumalan poika.

Joulunaikana siis näemme, kuinka enkeli valmisti Joosefia ja Mariaa tulevaa varten. Hän opasti tien Jumalan toiminnan keskelle. Joosef ja Maria oli kutsuttu Jumalan työssä omaan erityistehtävään. He tuskin erosivat ikäisistään aikalaisista, mutta Jumala erotti heidät erityistä tehtävää varten. Tästä tehtävästä heidät tunnetaan ja heitä muistetaan.

Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymäjuhlan keskellä on meidänkin tiedostettava ja toteutettava meille annettua tehtävää. Sen menestymisen tueksi voimme rukoilla Herraa – nimittäin antamaan meille voimaa jakamaan elämämme ja sen hyvyydet keskenämme, rakastamaan toinen toistamme edellytyksellä ja pitämään kunniassa koko luomakuntaamme. Vain tällöin joulun Herra tulee todelliseksi ja hänen valtakuntansa saa muotonsa meidän keskeisyytemme ja meissä.

Näillä sanoilla haluan toivottaa kaikille Joulukannellehden lukijoille siunattua ja rauhallista Kristuksen syntymän juhlaa pelastuksen vuonna 2022,

LEO

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Perinteitä pöydässä

– Karjalainen ruokaperinne jouluna

Teksti: Ida Pöyhönen

Joulukuukuu on monelle suomalaiselle vuoden tärkein juhlapäivä, joka kokoaa perheen ja lähisuvun yhteen saman ruokapöydän äärelle. Tarjolla on usein tutut perinneherkut, nykyään seassa ehkä jotain uusiakin makuja. Jouluna ruokapöydän antimiin saataan satsata päivä- ja viikkokaupalla, ja silloin kaivetaan esiin suvun luottoreseptit, joiden avulla onnistuminen on taattu. Usein nämä luottoreseptit ovatkin niitä, jotka ovat kulkeneet suvun joulupöydässä vuosien tai jopa vuosikymmenten ajan.

Ruoka ja perinteet yhdistävät ihmisiä ja vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Erilaiset ruokaperinteet ovat olennainen osa monen perheen joulutraditioita – sanotaanhan joulua syömisjuhla. Liiton perinnetoimikunnan puheenjohtaja ja Laukaan Karjalaisten sihteeri ja rahastonhoitaja **Kirsi Limatiuksen** rakkaisiin jouluruokamuistoihin lukeutuu muun muassa lipeäkala, piimäkakku sekä tietysti karjalanpaisti. Kysyimme Kirsieltä, miten juuri karjalai-

nen ruokaperinne näkyy hänen joulusaan.

Mitä sinulle muistuu mieleen oman lapsuuden joulupöydästä?

Olen asunut koko ikäni järven äärellä ja sitä kautta kalat ovat olleet tärkeä osa joulupöytää. Juureni ovat Sortavalan maalaiskunnassa Kuokkaniemellä Kuokajärven rannalla. Omasta lapsuuden joulupöydästä löytyikin usein lipeäkallaa. Ensin kalat suolattiin ja laitettiin riukuun aitanseinälle kuivumaan, jonka jälkeen kuivattu kala liotettiin ensin tuhkavedessä ja sitten puhtaassa vedessä. Lipeäkallaa syötiin meillä valkokastikkeen ja keitettyjen perunoiden kanssa.

Mistä ruoista rakentui perinteinen joulupöytä Karjalassa?

Karjalanpaisti oli – ja on yhä – karjalaisessa joulupöydässä pääosassa. Ennen paistissa oli usein montaa sorttia eri lihaa, kuten possua, nautaa ja lammasta. Paistissa ei välttämättä ollut ollenkaan porkkanoita, vaan ainoastaan sipulia, maustepippuria ja laakerinlehteä.

Aiemmin karjalanpaistia kutsuttiin lihapotiksi tai uunipaistiksi.

Joulukinkku sen sijaan on perua Skandinavian vanhoista keskitalven juhlista. Länsi-Suomeen kokonainen joulukinkku on levinnyt 1700-luvulla ja 1900-luvun alusta sitä alkoi tulla Itä-Suomeenkin. 20–30-luvulla kinkkua alkoi löytymään myös Kannakselta.

Laatikot ovat myös tulleet Karjalaan lännestä, ensimmäisenä niistä lanttulaatikko. Imelletty perunalaatikko tuli karjalaisten käyttöön vasta evakkojen tultua Kanta-Suomeen. Rosolliä, silliä ja muuta suolakallaa oli myös karjalaisessa joulupöydässä, sillä kalastus oli tärkeä elinkeino Laatokan rantojen pitäjissä.

Miten karjalaisuus näkyy nykyään sinun jouluruoissasi?

Itse tykkään valmistaa kalaa eri muodoissa sekä laatioista juuri lanttulaatikkoa. Ruokajuomaksi tulee tehtyä kotikaljaa. Aattoamun uuniohrapuuro kuuluu myös itsellä joulun ruokaperinteisiin. Jälkiruokana on usein luumusoppaa, kahvin kanssa maustekakkua ja kaneliässiä. Mausteet kulkeutuivat Karjalaan Saksasta 1900-luvun alusta eteenpäin. Ennen mausteiden yleistymistä kahvikakkuksi tehtiin sokerikakkua, mausteinen Sortavalan rouvien kahvikakku kermavaahdolla oli ”paremman väen” jälkiruoka.

Mikä on oma ykkösherkkusi jouluna?

Itselläni se on piimäkakku, joka on perua lapsuuteni jouluista. Tällöin maito lähetettiin kotoa meijeriin ja meijeristä sai tonkissa takaisin piimää. Itse pidän muutenkin happamista ruoista, marjoista ja mauista ylipäättään. Liekö sitä itsekin niin hapan, että syötävänkin pitää olla!

Kuuluvatko karjalanpiirakat teillä joulupöytään?

Tietystihän niitä pitää olla! Karjalanpiirakoihin liittyy minulla hauskoja

Kirsi Limatius

Pöydät täyttyvät jouluna herkkujen lisäksi koristeista. Kirsi Limatiuksen jouluasetelmaan kuuluu muun muassa kaunis ja perinteikäs olkipukki.

muistoja. Tyttäreni söi pienenä karjalanpiirakasta aina vain reunat, kun taas tyttärentytär syö nykyään vain keskustan. Voisi kai todeta, että makumielitykset muuttuvat!

Miksi ruokaperinteet ovat sinusta tärkeitä jouluna?

Ruoka on tunneasia, ja se sitoo ihmisen vanhempiin, isovanhempiin ja omiin juuriin. Kovin monen nuoren kotona ei välttämättä nykyään vaalita ruokaperinteitä, ja juuret alkavat monesti kiinnostamaan vasta myöhemmällä iällä. Kouluissakaan kotitaloustunneilla ei välttämättä opeteta perinteisten karjalaisruokien tekoa.

Perinteet siirtyvät eteenpäin parhaiten käytännön kautta, jolloin jälkipolvien on hyvä olla mukana jo ruoan valmistusvaiheessa, ei vain syöjän roolissa. Muutoin ruoka jää pelkäksi mummolan

makumuistoksi. Jos esimerkiksi perinneruoan ohjeessa lukee ”haudutetaan miedossa lämmössä”, on sopiva lämpötila opittava tekemällä, sillä leivinuunista ei lämpöasteita näkynyt. Itse tehdessä ruoasta oppii huomaamaan maku- ja koostumuserot, ja mielenkiinto herää usein parhaiten kädet savessa.

Ovatko karjalaiset perinneruoat mielestäsi muokattavissa erityisruokavalioihin kuten kasvisruokavalioon?

Perinnereseptejä voisi mielestäni nykyaikaistaa enemmänkin, toki vanha perinne kuitenkin mukana säilyttäen. Näin reseptejä olisi ehkä helpompi siirtää eteenpäin ja pitää hengissä. Vaikka karjalanpaisti näytteleeekin pääosaa karjalaisesta perinneruoasta puhuttaessa, kasvisruoka karjalaisessa keittiössä ei missään nimessä ole uusi juttu.

Vihanneksia ja juureksia hyödynnettiin paljon, sillä niitä kasvoi jokaisen pellolla. Uuniin laitettiin jälkilämmölle kokonaisia itseviljeltyjä juureksia, arinassa ne paistuivat mukavan rapeiksi ja valmistuivat kuin itsestään.

Entä voiko karjalanpaistia tehdä kasvisversiona?

Karjalanpaistista ei oikein kasvisversiota saa, sitten se on oma ruokalajinsa uudella nimellä!

**Jutun reseptit ovat Karjalan Liiton perinnetoimikunnan juhlaulkaisusta Karjalainen ruokakirja (2016). Kirjaa voi tilata SieMie-puodista. Hinta jäsenille 20 €, muuten 25 €.*

Karjalanpaisti

- 600 g sianlapaa, pieniä luita on hyvä olla mukana makua antamassa
 600 g naudanrintaa
 3 sipulia
 4–5 laakerinlehteä
 2–3 tl suolaa
 kokonaisia maustepippureita
 vettä

Leikkaa lihat kananmunan kokoisiksi paloiksi ja sipulit lohkoiksi. Laita lihapottiin tai uunivuokaan lihat, sipulit ja mausteet vuorotellen niin, että päällimmäiseksi tulee sianlihaa ja mahdolliset luut. Lisää vettä niin paljon, että lihat melkein peittyvät. Laita pottiuuniin 180 °C lämpöön noin tunniksi, vähennä lämpöä 120 asteeseen ja hauduta vielä 2 tuntia.

Kaneliässä (60 kpl)

- 200 g voita
 2 dl sokeria
 2 kananmunaa
 4½ dl vehnäjauhoja
 2 tl leivinjauhetta
 Kaneli-sokeriseos pinnalle
 2 tl kanelia
 3 rkl sokeria

Pehmitä voi huoneenlämmössä. Lisää sokeri. Vatkaa, kunnes seos vaalenee. Vatkaa kananmunat joukkoon yksitellen niin, että seos jää kuohkeaksi. Sekoita vehnä- ja leivinjauhot, sekoita ne tasaisesti seokseen. Laita taikina peitettynä jäähtymään jääkaappiin puoleksi tunniksi. Leivo taikinasta jauhoja apuna käyttäen 8 cm:n mittaisia ja n. sentin paksuisia pikkutankoja. Sekoita sokeri ja kaneli reunallisessa astiassa. Pyöräytä tangot siinä. Siirrä pellille

leivinpaperille. Muotoile S-kirjaimen muotoon. Kypsennä uunin keskiosassa 175 °C lämmössä noin 15 minuuttia tai kunnes ässät ovat kypsiä ja kauniin ruskeita.

Piimäkakku

- 2 dl sokeria
 2 dl siirappia
 3 dl piimää
 1 dl voita sulana
 6 dl vehnäjauhoja
 ½ tl soodaa
 ½ tl kanelia
 ½ tl neilikkaa

Sekoita rasva, siirappi, sokeri ja piimä. Sekoita mausteet vehnäjauhoihin. Lisää maustetut jauhot piimäseokseen koko ajan sekoittaen. Paista kakku hyvin jauhotussa vuossa 175 °C lämmössä noin 1 tunti.

Tutustu karjalaiseen kasvisruoka-perinteeseen

Vegeperinne tutuksi -infoilta 10.2. klo 18.00

Monet karjalaiset perinneruuat soveltuvat jo vanhastaan vegaaneille eli kokonaan kasvisruokavaliota noudattaville. Palkitun Perinnevegeä-kirjan tekijät Anniina Ljokkoi ja Liisa Kaski esittelevät vegaaniseen keittiöön soveltuvia karjalaisia kasvisherkuja ja kertovat muun muassa paastoajan ravitsemuksesta.

Kuva Tuuli Mathisen.

Karjalainen kasvisherkku, lanttusupikkaat ovat löytäneet tiensä myös Perinnevegeä-kirjaan.

Viime vuosina yhä useampi on siirtynyt kasvisruokavaliioon, osa meistä on sekasyöjiä eli syömme myös eläinkunnan tuotteita mutta emme ehkä lihaa. Vegaanit ovat luopuneet niistä kokonaan.

FM, ravintoneuvoja **Anniina Ljokkoi** sekä FM **Liisa Kaski** ovat tehneet Perinnevegeä-kirjan, joka käsittelee itämerensuomalaisia perinneruokia. Kirja palkittiin tänä syksynä Valtion tiedonjulkistamispalkinnolla. Teoksessa esitellään myös useita karjalaisia perinneherkuja, jotka ovat jo alkujaan vegaanisia. Sellaisia ovat esimerkiksi paastoajan ruuat. Karjalassa käytettiin kaiken kaikkiaan paljon kasviksia, pal-

kokasveja, viljaa ja kasviöljyjä. Kirjoittajat ovat löytäneet lukuisia herkullisia vegaaniseen ruokavaliioon soveltuvia reseptejä, ja he ovat myös soveltaneet kasvispohjaisten ruoka-ainesten käyttöä moniin resepteihin.

Perjantaina 10.2.2023 klo 18–20.30 kirjan tekijät kertovat karjalaisista kasvisperinneruoista uuden kirjansa pohjalta. Lisäksi käydään läpi, miten vegaanisilla raaka-aineilla voi korvata eläinperäisiä aineksia, millainen on terveellinen ja täysipainoinen kasvisateria ja mitä ravitsemuksesta on hyvä tietää esimerkiksi paastoaikaa tai vegaaniruokavaliota suunnitellessa.

Tarjolla on pientä illan teemaan sopivaa tarjoilua. Tarjoilun takia ilmoit-

tautuminen ennakkoon liiton nettisivuilla olevalla lomakkeella www.karjalanliitto.fi>Tapahtumat tai mervi.piiipponen@karjalanliitto.fi. Mikäli on riittävästi kiinnostuneita, järjestetään aiheeseen liittyvä ruokakurssi.

Vapaa pääsy.

Tilaisuus on Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Tarkemmat tiedot tulevat liiton verkkosivuille joulukuussa www.karjalanliitto.fi.

Illan järjestää Karjalan Liitto ja opintokeskus Sivis.

Opintokeskus SIVIS

Ystävänpäivän kahvit Ukrainan hyväksi

Ukrainan sota on koskettanut liiton jäsenistöä voimakkaasti. Karjalaisten evakkoperheiden ja suvun kokemukset ovat nousseet monille pintaan. Aikanaan karjalaiset saivat monenlaista apua ja haluamme nyt vuorostaan tukea Ukrainaa ja ukrainalaisia. Tulevana ystävänpäivänä 14.2. järjestämme Karjalatalolla ukrainalais-karjalaisen hyväntekeväisyystilaisuuden, jonka tuotto menee ukrainalaisten hyväksi. Ystävänpäivän piirakkakahveilla tutustumme toisiimme ja tois-

temme perinteisiin. Kahvittelun lomassa on ukrainalais-karjalaista ohjelmaa. Tilaisuus on Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, Helsinki. Tarkemmat aikataulu- ja ohjelmatiedot tulevat joulukuussa nettisivuille www.karjalanliitto.fi.

Toivotaan myös piirien ja seurojen tilaisuuksia

Kannustamme myös Karjalan Liiton jäseniä, seuroja ja piirejä järjestämään ukrainalais-karjalaisen tapahtuman,

vaikkapa yhteiset kahvit, piirakkapajan tai järjestämään piirakkamyyjäiset Ukrainan hyväksi ystävänpäivän tienoilla.

Muutokset mahdollisia.

Tilaisuuden järjestää Karjalan Liitto, Karjalan Liiton Uudenmaan piiri ja yhteistyökumppanit.

Teksti ja kuvat: Aira Saloniemi

Lahjaksi muuta kuin tavaraa?

Monet kodit ja pukinkontit pursuavat tavaraa. Entä jos lahjoittaisikin ystävälle tai sukulaiselle jotain muuta kuin materiaa?

Mieluisan elämyksen, ehkä myös omaa seuraa? Yhdessä vietetty aika voi olla erityisen hyvä lahja näinä aikoina, kun pandemia on vähentänyt ihmisten kanssakäymistä pitkän aikaa.

Lahjan saajan hyvin tunteva voi keksiä monenlaisia aineetomia lahjoja.

Puuhapäivä sisällä vai pulkkamäki

Oiva lahja voi olla lupaus yhteisestä puuhapäivästä kummilapsen kanssa. Se voi sisältää vaikka piirtämistä tai vesivärimaalausta ison pöydän ääressä. Miksei myös musisointia käsillä olevilla soittimilla – jos sellaisia on – tai laulua yhdessä ilman säestystä tai äänitteiden mukana.

Hauska voi olla myös talviretki lähimpään pulkkamäkeen eväiden kanssa tai ilman. Sen mukaan, mikä lahjan saajalle ja antajalle sopii ja kiinnostaa.

Luonnossa retkeilyn suosio on viime aikoina kasvanut. Katseltavaa, kuunneltavaa ja nuuhkittavaa riittääkin: värejä, muotoja, erilaisia kivi-, kasvi- tai puulajeja, mutta myös luontotyyppejä ja laajempia maisemia. Tunnetusti luonnossa liikkuminen virkistää ketä tahansa ja tällainen retki sopii kaikenikäisille.

Moni keksii itsekkin tekemistä ja katseltavaa metsässä tai rannalla, mutta tietoa kohteesta on kiva hankkia etukäteen tai paikan päällä. Luontokohteessa on kenties opastustauluja. On myös erilaisia tietokeskuksia. Tällainen on esimerkiksi Espoon Nuuskion Haltia-keskus. Siellä on näyttelyitä ja erilaista puuhaa koulujen loma-aikaan.

Vettä, värejä, sivellin ja paperia. Siinä tarveaineet yhteiseen maalaushetkeen.

Kuvia ja installaatioita

Kaupungeissa on tarjolla tunteita ja ajatuksia herättäviä taidenäyttelyitä. Uusi räväkkä tai taiturillinen vanha maalaus, ehkä koko huoneen kattava uusi installaatio inspiroi monia. Teoksen äärellä on mukava vaihtaa ajatuksia ja tunteuksia.

Yhteinen käynti mielenkiintoisessa näyttelyssä antaa muisteltavaa pitkäksi aikaa. Ehkä sen pohjalta voi itsekkin piirtää tai maalata kotona? Mieluusti yhdessä ja keskustellen.

Tietoa menneisyydestä

Entä käynti museossa, jonka teema kiinnostaa lahjan saajaa? Hänen makuunsa sopiva näyttely voi avata silmiä näkemään omaa ympäristöä uudella tavalla.

Historiallisessa museossa voi tutustua oman seudun vaiheisiin. Menneisyyden kerroksissa on aina uutta opittavaa myös aikuisille. Kansallismuseossa on useita näyttelyitä yhtä aikaa. Esineiden ja animaatioiden avulla katsotaan menneisyyteen aina Suomen alueen asuttamisesta lähtien. Turun Aboa Vetus Ars Nova -museossa voi kurkistaa kaupungin pinnanalaisia vanhoja keskiaikaisia kerrostumia. Samalla voi katsoa uudempaa suomalaista taidetta.

Helsingissä on myös vaikka Teatterimuseo Kaapelitehtaalla ja Luonnontieteellinen museo LUOMUS kantakaupungissa. Viimeksi mainitussa voi nähdä kookkaan dinosauruksen luurangon ja täytettyjä villieläimiä omissa lasivitrineissään.

Kaapelitehtaan Teatterimuseossa on pieni näyttämökin omia improvisointeja varten ja samassa talossa on myös vaihtuvia Suomen valokuvataiteen museon näyttelyitä.

Muumeja ja vakoilua

Tampere-talon Muumimuseo on elämyksellinen kokonaisuus, joka sopii kaikenikäisille. Sen tarina etenee **Tove Janssonin** (1914–2001) muumikirjojen ilmestymisjärjestyksessä. Näyttely perustuu taiteilijan itsensä lahjoittamiin alkuperäisiin muumikirjojen kuvituksiin. Muumimuseon ateljeessa voi jokainen toteuttaa omia ideoitaan.

Tampereella toimii myös muun muassa Vakoilumuseo ja Suomen pelimuseo ja monilla pienemmillä paikkakunnilla erikoismuseoita.

Näyttelykäynti lapsen kanssa voi olla elämys myös aikuiselle. Lapsi katsoo teoksia tuorein silmin ilman ennakkoodotuksia.

Näytelmiä, musikaaleja

Entä teatteri? Lahjakortti teatteriin on monelle mieluinen lahja. Eri puolilla maata toimivien teattereiden verkko on laaja ja tyyllilajeja sekä aiheita on jokaiseen makuun. Lasten ja nuorten näytelmiä on myös monilla paikkakunnilla.

Uutuuksista voi mainita Helsingin ja Tampereen kantaesitykset, joissa käsitellään Suomen historiaa. Kansallisessa Helsingissä aloitti juuri Ensimmäinen tasavalta ja Tampereen Työvänteatterissa musikaali Momentum 1900.

Vapaavalintainen elokuvalippu voi olla monen nuoren suosikki.

Soittoa, laulua, leivontaa

Miten olisi ilta oopperassa tai yhteinen käynti konsertissa? Moni kuuntelee mielellään musiikkia, mutta konserttiin menoon tarvitaan seuraa. Olisiko tässä lahja ystävälle tai sukulaiselle, jolla on jo kaikkea tarpeellista?

Musiikkiesitysten tyylien kirjo on nykyisin valtava ja konserttipaikkojen

määrä on noussut huikeasti pandemian hellitettyä.

Jos sukulaislapsesi harrastaa soittamista voisitko maksaa hänelle muuttaman oman instrumentin soittotunnin?

Muutkin harrastekurssit voivat olla hyvä lahjoja lapselle. Ja oman liikunta-harrastuksenkin voi jakaa. Yhdessä voi meloa tai vaikka kalastaa, jos on taitoa ja kokemusta.

Karjalanpiirakoiden valmistuskurssit ovat pitkään säilyttäneet suosionsa. Olisiko piirakkakurssi sopiva lahja isolle tai pienelle sukulaisellesi? Niitä järjestävät eri karjalaisyhteisöt eri puolilla maata.

Lasta voi myös kiinnostaa leipomispäivä yhdessä sukulaisen kanssa, etenkin, jos leivontaa ei omassa kodissa paljoa harrasteta.

Tietoa ja tutkimusta

Erilaisia esityksiä, laboratoriokokeiden näytöksiä ja vaikkapa rottien ruokintaa voi nähdä Tiedekeskus Heurekassa Vantaalla. Talossa on useita näyttelyitä samaan aikaan. Syksyllä 2022 voi tutustua elämään luonnonvoimien armolla (Katastrofien keskellä) ja tilanteiden hallinnasta kiinnostuneille voi sopia käynti tieteilijän tekoälykodissa. Hieno, palkittu Superpuu-näyttely on avoinna vielä tammikuun ensimmäisen viikon loppuun saakka.

Rovaniemen Arktikum on tiedekeskus ja museo, joka esittelee pohjoista luontoa ja kulttuuria.

Ääni vie kirjan luo

Moni kuuntelee mielellään äänikirjoja tai lukee e-kirjoja. Tämä voi olla sopiva lahja hänelle, joka mielellään ahmii myös uutuuksia, joista on kirjastoissa pitkät jonot. Lukuaikaa voi ostaa pätikissä tai yksittäisinä kirjoina kuunneltavaksi.

Aina voi myös kokeilla itse kirjoittaa oman ainutlaatuisen tarinansa ja antaa sen lapselle lahjaksi. Aikuiselle voi koota kasan lempirunojaan ja kuvittaa kokonaisuuden piirroksin tai valokuvin.

Yökyläily, matka

Kutsu yökylään lahjakortin kera on aina varma lahja. Korttiin lapsi voi merkitä toiveruokansa ja mielipuuhaansa, jota haluaa kyläilyn aikana tehdä.

Jos lompakko ja aikataulu antavat myöten voi myös tarjota matkan lähikaupunkiin, jossa on mukavaa teke mistä molemmille, lahjan antajalle ja saajalle.

Niityn reunasta löytyvän puron virtausta on mukava seurata.

Viipurin Lauluveikot joulutunnelmissa

Viipurin Lauluveikkojen perinteinen joulukauden avaus alkaa Helsingin Johanneksenkirkossa pidettävällä adventtikonsertilla. Päivämäärä on tänä vuonna 27.11.

Teksti: Sofia Flygare

Kuvat: Viipurin Lauluveikot

– Adventtikonsertti virittää mielen joulun tunnelmaan. Se on ollut Lauluveikkojen ohjelmassa jo vuodesta 1953 saakka ja on yksi Helsingin vanhimmista, perinteisistä joulutapahtumista, kertoo Lauluveikkojen kuoronjohtaja **Ilkka Aunu**, 28 v.

Aunu on toiminut Viipurin Lauluveikkojen kuoronjohtajana vuodesta 2017. Ammatiltaan hän on säveltäjä ja kapellimestari. Karjalaisuus on Viipurin Lauluveikkoja yhdistävä voima. Kuorossa on mukana eri taustaisia jäseniä. On karjalaisjuurisia ja karjalaisuudesta innostuneita, vaikka omat juuret eivät sieltä juontuisikaan.

– Karjalaisuudessa on jotain hyvin mystistä. Menneisyydessään monet taiteilijat ovat matkustaneet Karjalaan katsomaan, mitä suomalaisuus on ja saaneet sieltä vaikutteita taiteeseensa.

Lauluveikoissa on noin 70 laulajaa. Kuorolaisten ikähaarukka on laaja: 20-vuotiaista noin 80-vuotiaisiin. Osa on jo toisen polven kuorolaisia. 30-vuotiaita ja nuorempia laulajia on kuorolaisista noin kymmenesosa. Varakuoronjohtajan tehtävässä toimii Hyökkien musiikkisuvun nuorta polvea edustava **Aarni Hyökki**, 24 v.

– Viimeksi harjoituksissa oli 47 laulajaa. Määrä on nyt samalla tasolla kuin ennen koronaa. Harjoituksia vedettiin korona-aikaankin, mutta etänä.

Tulenkantajien vuosi

Kuluva vuosi on Viipurin Lauluveikoille juhlavuosi. Kuoro perustettiin 1897 Viipurissa. Kuoron 125-vuotista taivalta on juhlittu menneisyydestä mallia juhluvoiteen ammentaen. Pääjuhla järjestettiin huhtikuussa Musiikkitalossa.

– Kamariorkesteri oli esiintymässä kanssamme 125-vuotisjuhlan konser-

tissamme Musiikkitalossa. Kun yli tuhat ihmistä nousi seisomaan ja laulamaan yhdessä Karjalaisten laulua, niin kyllä siinä kylmät väreet kulkivat selkärangassa, kuvailee Aunu konsertin herättämiä tunteja.

Sata vuotta sitten vaikutti joukko kulttuurialan tulenkantajia. Heihin kuuluivat muun muassa **Mika Waltari**, **Olavi Paavolainen** ja **Ilmari Pimiä**. Joukkoon kuuluivat myös **Taneli Kuusisto**, **Uuno Kaila** ja **Sulho Ranta**. Pääasiassa 1920-luvulla vaikuttaneet tulenkantajat edustivat poikkileikkausta taiteen eri muodoista musiikista kirjallisuuteen. Pyrkimyksenä oli muun muassa suomalaisuuden ja kulttuurin avartaminen kohti eurooppalaisuutta.

– Viipurin Lauluveikkojen juhluvuo-

den teema on *karjalaisuuden tulenkantajat*. Siinä on voimaa ja ajankohtaisuutta. Sata vuotta sitten vaikuttaneen tulenkantajat-sukupolven ajatukset teknologian kehittymisestä, kaupunkilaisesta elämäntavasta ja ikkunoiden avaamisesta Eurooppaan ovat edelleen mielessämme. Me saamme viedä omalta osaltamme suomalaista kulttuuria eteenpäin. Tulenkantajat-teemassa ovat siis läsnä historia, nykyaika ja tulevaisuus samalla kertaa, toteaa Aunu.

Sata vuotta sitten Viipurin Lauluveikot julkaisivat nuottikirjan, joka sisälsi **Jean Sibeliuksen**, **Toivo Kuulan** ja **Leevi Madetojan** säveltämiä kappaleita.

– Nyt juhluvuo-

den kunniaksi julkaisimme uuden *Laulunlahja*-nimisen nuottikirjan. Uudessa nuottikirjassa on muun muassa **Heino Kasken** säveltämiä karjalaisia lauluja, sekä **Ilkka Kuusiston** säveltämiä kappaleita. Nuottikirjassa on myös kansanrunoihin sävellettyä musiikkia. Niiden säveltäjänä toimi **Olli Saari**. Uudessa nuottikir-

*Hietaniemen sankarihaudoilta:
VLV Kvartetti Hietaniemessä 9.1.2021.
Ari Luoma (vas.), Kari Ruusula, Aarni
Hyökki ja Ilkka Aunu.*

Viipurin Lauluveikot esiintymässä adventtikonsertissa Johanneksenkirkossa vuonna 2021.

jassa on myös mukana Sibeliuksen Viipurin Lauluveikkojen kunniamarssin uudempi, vuoden 1929 versio. Säveltäjämasterin varhaisempi vuoden 1921 versio teoksesta oli mukana kuoron sata vuotta sitten julkaisemassa nuottikirjassa.

Matkat Eurooppaan kuuluivat sata vuotta sittenkin Lauluveikkojen ohjelmaan. Silloin kuoro teki esiintymismatkat Latviaan sekä Saksaan. Esimerkkiä mukaillen Viipurin Lauluveikot kävivät tänä syksynä esiintymismatkalla Ruotsissa. Viimeksi kuoro vieraili Ruotsissa 1990-luvulla.

- Kuoro oli perustamisajankohtaan sen ajan trendisoitin. Sittenkin kuoro on saanut omaleimaisia piirteitä, joihin on vaikuttanut Suomen itsenäistymisen tuoma isänmaallisuus.

Viipurin Lauluveikkojen joulun viettoon kuuluu muassa laulaminen Hietaniemen Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä ja sankarihaudoilla jouluaattona.

- Hietaniemen muistomerkillä ja sankarihaudoilla laulaminen on tärkeä osa omaa joulunviettoa. Laulamme yhdessä muiden mieskuorojen kanssa. Haudoilla on Helsingin seudun reserviläisjärjestöjen ja Puolustusvoimien kunniaavartio, kynttilät sytytetään ja kenttäpiispa lukee jouluevankeliumin.

Tapaninpäivänä Lauluveikot käyvät kajauttamassa joulutervehdyksen Nais-tenklinikalla ja Haartmanin sairaalassa. Myös sillä tapahtumalla on kymmenien vuosien perinteet.

- Jokainen esiintyminen on tärkeä, mutta joulun ajan musiikissa on omanlaistaan taikaa, joka vie mennessään, summaa Aunu.

Viipurin Lauluveikot 125 vuotta

Viipurin Lauluveikkojen 125-juhla-vuosi huipentuu adventtiajan esiintymisiin. Draamaa vuodelle on tuonut Venäjän hyökkäys Ukrainaan. Toukokuuksi suunniteltu Viipurin konsertti oli peruutettava, eikä seuraavaa vierailua synnyinkaupunkiin ole näköpiirissä. Kohtalonyhteyttä Ukrainan kanssa tuntevat Lauluveikot ovat lahjoittaneet osan konsertti-tuotostaan Ukrainan hyväksi.

Joulun - rauhan juhlaan - valmistaudumme erityisellä antaumuksella. Ensimmäisen adventtisunnuntain konsertit soivat Helsingin Johanneksenkirkossa. Itsenäisyyspäivän aattona jatkamme Helsingin sotaveteraanikuoron perinnettä Temppelaukion kirkossa. Itsenäisyyspäivänä esiinnyimme Karjalan Liiton itsenäisyyspäivän juhlassa Karjalatalolla.

Hämeenkyön kirkossa Vantaalla sekä Sääksmäen kirkossa Sääksmäellä toteutetaan Karjalainen Joulukonsertti.

Jouluaattona laulamme Hietaniemessä Karjalan jääneiden muistokivellä sekä sankarihaudoilla.

Kuoroa johtaa tuttuun tapaan säveltäjä ja kapellimestari Ilkka Aunu.

Viipurin Lauluveikot kiittää uskollista yleisöään, joka muun muassa keväällä kahdesti hienosti kansoitti Helsingin Musiikkitalossa järjestetyn Tulenkantajat 125 -vuotisjuhla-konsertin.

On ilo taas tavata joulun odotuksessa ja itsenäistä Suomea juhlistaen - koetaan yhdessä juhluvoittemme sävelten rikastuttama musiikki ja rakastetuimmat joululaulut!

Viipurin Lauluveikot konserttimatkalla Ruotsissa

Viipurin Lauluveikot teki 125-juhlavuoden kunniaksi konserttimatkan naapurimaahamme syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna. Ohjelmassa oli syyskuun kolme esiintymistä Tukholmassa ja Falunissa.

Teksti: Seppo Salonvaara

Kuva: Viipurin Lauluveikot

Ulkomaisissa konserteissamme me Lauluveikot koemme toimivamme maamme kulttuurilähettiläinä tuodesamme esille suomalaista ja karjalaista identiteettiämme laulun ja musiikin välinein. Konserttimatkamme Ruotsissa alkoi Tukholman Suomalaisessa kirkossa, missä esiinnyimme Sång från Karelen – Karjalaisten Laulu-konsertissa perjantai-iltana. Konserttimatkalla oli mukana 33 kuorolaista sekä puolisoitamme.

Tukholman vanhassa kaupungissa, aivan kuninkaanlinnan vieressä sijaitsevassa Suomalaisessa kirkossa järjes-

tetty konsertti onnistui erinomaisesti. Vastaanotto oli lämmintä. Vaikutti siltä, että Suomalaisen seurakunnan tiedotuskanavissa ennakkoon hyvin esillä ollut lupaus ”väkevää laulusta, joka vie kuulijan matkalle Karjalan jylhiin sävelmaisemiin, serenadeista sekä toivotuimmista klassikoista” vastasi täydellisesti yleisön odotuksia. Alun kvartettiesitykset ”Du gamla, du fria” ja ”Maamme” olivat hienoa kuultavaa.

Ohjelman edetessä kirkon täyttäneen yleisön innostuneisuus tarttui meihin laulajiin – saimme **Ilkka Aunun** johtamana esitetyt sävelet virittymään upeaan sointiin. Konsertti päättyi Finlandia-hymniin.

Lauantaina kuoromme laulut soivat Falunissa Taalainmaan kuorofestivaaleilla. Osallistuminen iltapäivän Taalainmaan kuorofestivaalien kuoromaratonin Falunin Nybrokyrkånissa oli palkitseva kokemus. Ruotsinkielinen yleisö seurasi ruotsinkielisten esitystemme ohella intensiivisesti myös suomenkielisiä kappaleitamme. Innostuneen hyväksynnän raikuvine aplodeineen sai Elastisen ”Supervoimii”, jossa Ilkka Aunun rap-tykitys tehosi, vaikka yleisö ei laulun sanomaa varmaan juuri ymmärtänytkään.

Hieno tunnelma jatkui sunnuntaina osallistuessamme Tukholman Suomalaisen seurakunnan messuun. Konserttimme saivat runsaasti kiitosta, ja meidät toivotettiin tervetulleiksi pian uudelle vierailulle.

Konserttien jälkeen kuulihoita jäi runsaasti paikalle, jolloin meillä oli mahdollisuus vaihtaa ajatuksia heimo-laistemme kanssa. Kuulimme mielenkiintoisia tarinoita ja kaipuusta vanhaa kotimaata kohtaan. Muuan rouva kertoi isästään ja jatkosodan aikaisesta tapahtumasta Viipurissa, jossa isä oli saanut Viipurin Lauluveikkojen laulajamerkin osallistuessaan Lauluveikkojen sodan-aikaiseen toimintaan.

Paluumatkan kohokohtana on mainittava illan tapahtumat laivan karaokebaarissa. Luultavasti hyvin harvoin siellä kuullaan niin useita loistavia artistiesityksiä, mihin Lauluveikot tuona iltana ylsivät, yhteisesti esitetty ”Supervoimii” mukaan luettuna. Onnistuneesta sisältörikkaasta konserttimatkasta ansaitsee erityiskiitoksen matkajärjestelyistä vastannut ja matkanjohtajana toiminut Lauluveikko **Matti Corner**, jonka laatima matkaohjelma toteutui tarkalleen suunnitelman mukaisesti.

Viipurin Lauluveikot konserttimatkalla Tukholman Suomalaisessa kirkossa syyskuussa.

Loimolan Voima konsertoi Pitäjä- ja Sukumarkkinoilla 26.11.

Pitäjä- ja sukuseuratoimintaa, karjalaista kirjallisuutta ja Karjala-tutkimusta ja esitellään Pitäjä- ja Sukumarkkinoilla. Ohjelmassa myös Vuoden Pitäjä- ja kyläkirjakisan parhaan julkistus. Karjalan kielen viikon tunnelmiin vie musiikillaan Loimolan Voima.

Luantaina 26.11. klo 10–14 pidettävien markkinoiden teemanä on karjalainen kirjallisuus ja myyntiin tuleekin muun muassa pitäjäyhteisöjen omia julkaisuja. Lisäksi esitellään Karjalan Liiton vuoden teemaa, Karjalaa ja karjalaisuutta tutkimuskohteena. Tavoitteena on tuoda esille eri pitäjistä tehtyjä tutkimuksia. Luvassa on myös tietoa karjalan kielestä ja murteista, Karjalan alueesta ja hautausmaahankkeesta. Karjalan kielen viikkoa vietetään 21.–27.11. Teemaviikon tunnelmissa markkinaväelle karjalankielistä musiikkia esittää Loimolan Voima -yhtye klo 12 alkaen runsaan tunnin ajan.

Päivän päätteeksi markkinoilla julkistetaan myös Vuoden karjalainen kirja ja Vuoden karjalainen pitäjä- ja kyläkirjakisan voittaja noin klo 13.30. Myös kirjakirppis on avoinna. Karjalan Liiton kirjasto on auki.

Seurojen toivotaan tulevan mukaan runsaslukuisesti esittelemään toimintaansa, myymään julkaisujaan ja tuotteitaan. Pitäjä- ja sukumarkkinat ovat myös tilaisuus jäsenhankintaan.

Varaa esittely- ja myyntipaikka

Vielä on vapaita pöytäpaikkoja. Kysy myyntipöytää liiton toimistosta toimisto@karjalanliitto.fi, p. +358 44 730 0118. Hinta- ja muut tiedot löytyvät liiton kotisivuilta. Myyntituotteiksi sopivat Karjala-aiheinen kirjallisuus, kartat ja seurojen omat tuotteet.

Tapahtuma pidetään Karjalatalolla (Käpylänkuja 1, Helsinki) ja sen järjestää Karjalan Liitto yhteistyössä Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liiton, Karjalaisten Pitäjähdistysten Liiton ja Opintokeskus Siviksen kanssa.

Lisätietoja:

www.karjalanliitto.fi,
mervi.piiipponen@karjalanliitto.fi.

Opintokeskus **Sivis**

Misa ja Miikkula laulavat folkia karjalan kielellä

Loimolan Voima on **Miša** ja **Miikkula Saatsin** uutta karjalankielistä folkia esittävä yhtye. Yhtye nojaa karjalaisiin juuriinsa, jotka ovat Suistamolla ja Lieksassa, mutta päivittää samalla karjalankielisen musiikin 2020-luvulle. Yhtyeen ensimmäinen levy "Ruttomužikan kyynäl" valittiin vuoden 2020 kansanmusiikkilevyksi. 2022 julkaistu "Mi on praudua" -kakkoslevy asemoi Loimolan Voiman entistä vahvemmin karjalankielisen kulttuurin lipunkantajaksi ja uudistajaksi. Livenä veljesten karisma ja karjalainen tarinankerrota lomittuvat musiikin kanssa ainutlaatuisiksi keikkakokemuksiksi.

Tule kuuntelemaan karjalan kieltä ja Misan ja Miikkulan musisointia pitäjä- ja sukumarkkinoille. Vapaa pääsy.

Ajankohtaista Hautausmaa-hankkeesta ja Venäjä-suhteista -seminaari

Karjalatalolla tiistaina 22.11. klo 13.–15.30 järjestettävässä seminaarissa kuullaan siviilihautausmaiden tietojen keruusta ja myös julkistetaan tiedot sisältävä internetsivusto. Pitäjähteisöjen hautausmaista kokoamat tiedot tulevat kaikkien tutustuttavaksi.

– Seurat ja säätiöt ovat aktiivisesti koonneet ja syöttäneet tietoja kuluneen vuoden aikana verkkosivustolle. Tietojen määrä kuitenkin vaihtelee paljon. Toisista hautausmaista on saatu koottua kattavat tiedot, mutta joistain hautausmaista ja kyläkalmistoista ei tietoja ole ollut juurikaan saatavilla, kertoo projektiassistentti **Eija Vänskä-Sinkkonen**.

Jos jostain hautausmaasta tiedot vielä puuttuvat, niitä voi edelleen lisätä sivustolle. 22.11. lähtien hautausmaatiedot löytyvät osoitteesta <https://karjalanhautausmaat.fi/>.

Seminaarissa kuullaan myös Sankarihautausmaa-sivuston tietojen täydentämisestä. Luovutetun Karjalan sankarihautausmaita esittelevä sivusto avattiin viime vuonna.

Seminaarissa ulkoministeriön Venäjän yksikönjohtaja **Niklas Lindqvist** kertoo ajankohtaisia tietoja Venäjän tilanteesta ja sotatilan vaikutuksista muun muassa tuleviin matkustuskäytäntöihin. Lisäksi saadaan katsaus Karjalaisten Pitäjähdistysten Liiton pitäjaseuroille tekemästä kyselystä, jossa on selvitetty muun muassa hautausmaiden ja muistomerkkien tilannetta Karjalankannaksella ja Karjalan tasavalta-alueella.

Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille ja se striimataan FacebookLiveen.

Alustava ohjelma

(muutokset mahdollisia):

- Avaus, hautausmaatoimikunnan puheenjohtaja **Martti Talja**
- Siviilihautausmaasivuston käyttö ja tietojen täydennys, projektiassistentti **Eija Vänskä-Sinkkonen**
- Sankarihautausmaasivuston ylläpito ja täydentäminen – ajankohtaisia kuulumisia Kannakselta, Sankarihautausmaiden hoitoperiaatteet Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Suominen**
- Katsaus pitäjähteisöjen tilannekuvakyselyn tuloksiin, Karjalaisten Pitäjähteisöjen Liiton edustaja
- Ajankohtaista Venäjän tilanteesta ja sotatilan vaikutuksista Suomeen, Ulkoministeriön Venäjän yksikön päällikkö **Niklas Lindqvist**.

Aika: Tiistai 22.11. klo 13–15.30

Paikka: Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 HELSINKI, striimaus FacebookLiveen

Järjestää Karjalan Liitto ja opintokeskus Siviis.

Lumivaaran kirkonmäki. Kirkon vieressä sijaitsevalle sankarihautausmaalle pystytettiin talkoovoimin uudet ristit vuonna 2016.

Opintokeskus **Siviis**

Talvisodan syttymisen muistotilaisuus Alavudella 30.11.

Karjalan Liiton valtakunnallinen talvisodan syttymisen muistotilaisuus pidetään Alavudella keskiviikkona 30.11.2022. Tilaisuus alkaa klo 15.00 Alavuden kirkkopihassa (Kirkkotie 8) seppelleen laskulla Alavuden Karjalaan jääneiden vainajien ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön muistokiville. Kirkon portailta seppelpartiot vievät havuseppeleet Alavuden sankarihautausmaalle ja Töysän Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Juhlatilaisuus Alavuden yläkoulun juhlasalissa noin klo 15.50 (Kirkkotie 23).

Ohjelma:

- Musiikkia Alavuden Mieskuoro kvartetti
- Karjalan Liiton tervehdys, **Terhi Pietiläinen**, toiminnanjohtaja
- Alavuden kaupungin tervehdys **Liisa Heinämäki**, kaupunginjohtaja
- Puhe **Mikko Savola**, kansanedustaja
- Yksinlaulua – Evakon laulu. **Mari Järvinen**, dir.cant.
- Vpl. Pyhäjärven seurakunnan kohtalon vuodet 1939–1949 otteita kirjasta – Selostuksia siirtoseurakuntien kohtaloista –kirjasta, lukija **Pirjo Jaatinen**
- Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenvuoro
- Musiikkia Alavuden Mieskuoro kvartetti
- Alavuden seurakunnan loppuhartaus
- Karjalaisten laulu, yleisö ja Alavuden Mieskuoron kvartetti
- Kahvitarjoilu

Muutokset mahdollisia.

Tilaisuuden järjestää Karjalan Liitto ry, Alavuden kaupunki ja seurakunta, Alavuden Karjala-seura ja Töysän Karjalaiset

Talvisota syttyi 30.11.1939 ja kesti 105 päivää. Talvisodan seurauksena Suomi menetti Karjalankannaksen ja Laatokan Karjalan. Yli 400 000 karjalaista joutui jättämään kotinsa ja heidät asutettiin muualle Suomeen uuden rajan länsipuolelle. Lue lisää www.karjalanliitto.fi.

Syksyn viimeinen pitäjäesittely 24.11.

Tämän syksyn viimeinen pitäjäesittely on to 24.11. klo 18-20 Karjalatalolla. Silloin esittelyvuorossa ovat Jaakkima ja Uukuniemi. Yleisötilaisuuden lisäksi esittelyt striimataan FacebookLiveen, www.facebook.com/karjalanliitto, ja niitä voi katsoa www.karjalanliitto.fi-sivuilla olevasta linkistä, joka avautuu esittelypäivänä

klo 18. Jälkikäteen niitä voi katsoa YouTubeissa, jonne on linkki Karjalan Liiton sivuilta.

Muutokset mahdollisia.

Vuoden 2023 esittelyistä kerrotaan Karjalan Liiton internetsivuilla ja uutiskirjeissä.

Pitäjäesittelyt ovat osoitteessa Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Esittelyt järjestää Karjalan Liitto, Karjalaisten Pitäjäyhdistysten Liitto ja opintokeskus Sivis.

 Opintokeskus Sivis

Alkuvuoden kursseja

Pyöröt ja mahallaanmakkoajat tutuksi –piirakkakurssit

Helmi-maaliskuussa järjestetään neljä samansisältöistä yhden päivän piirakkakurssia. Kullakin kurssilla opetellaan tekemään karjalanpiirakoita, mahalleen makkoajia ja pyöröjä, jotka tunnetaan myös nimellä tapuntaiset, kukkoset ja syvänkukoit. Opettajana on liiton perinnetoimikunnan puheenjohtaja **Kirsi Limatius** ja apuopettajat.

Karjalaiseen piirakkaperinteeseen voi tutustua ennakkoon katsomalla liiton piirakkaviikon tallenteet: <https://www.karjalanliitto.fi/karjalan-liitto/karjalan-liiton-toiminta/tallenteet/piirakkaviikko.html>

Piirakkakurssit lauantaisin ja sunnuntaisin (kaikilla kursseilla on sama sisältö) klo 10–15.

Ajankohta ja ilmoittautuminen:

la 11.2., ilmoittautuminen 20.1. mennessä.

su 12.2., ilmoittautuminen 20.1. mennessä.

la 18.3., ilmoittautuminen 1.3. mennessä.

su 19.3., ilmoittautuminen 1.3. mennessä

Ilmoittautuminen: Kurssille ilmoittaudutaan maksamalla osallistumismaksu Siemie-puodin verkkokauppaan (tuote piirakkakurssit) <https://www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti/kurssit/piirakkakurssit>.

Peruutukset ja lisätieto sähköpostitse tai puhelimitse: toimisto@karjalanliitto.fi, p. 044 730 0118.

Hinta: Karjala-kortilla 50 €, muutoin 65 € sisältää opetuksen, reseptit, aamukahvin ja piirakkamaistiaiset.

Kurssipaikka: Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Kuva Ellina Orpana

Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Kuvassa muun muassa pyöröjä, joita kutsutaan myös tapuntaisiksi, kukkosiksi ja nimellä syvänkukoit valmistusalueesta riippuen.

Kurssi toteutetaan, jos osallistujia on riittävästi.

Muutokset mahdollisia.

Lisätietoja Kirsi Limatiukselta, p. 040 549 4837.

Kurssin järjestää Karjalan Liitto.

Piirakkakurssin peruutusehdot:

- Jos osallistuja peruuttaa osallistumisensa viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen, veloitamme järjestelykuluna 25 euroa.
- Ilmoittautuminen kurssille on sitova. Kurssimaksua ei palauteta, jos jätät pois järjestäjästä riippumattomasta syystä.
- Jos et pääse osallistumaan kurssille ja ilmoitat siitä kaksi viikkoa ennen kurssia, voit ilmoittaa kurssille jonkun toisen henkilön.
- Kurssimaksu palautetaan, jos perut kurssin sairastumisen takia ja sinulla on esittää lääkärintodistus.

Sukututkimuskurssi 11.–12.3.

Ensiaskeleita karjalaisten juurten tutkimuspolulla

Sukututkimuksen perusteisiin pääsee tutustumaan maaliskuun sukututkimuskurssilla. Karjalaisten sukujen tutkija, FT **Kari-Matti Piilahti** johdattaa sukututkimukseen.

Sukututkimuskurssin aiheina on muun muassa miten lähteä liikkeelle, sukututkimuksen esi- ja rinnakkaistyöt, keskeisiä verkkosivustoja, vinkkejä sukututkimuskirjallisuuteen, lyhyesti vanhoista käsialoista, nimistö sukututkimuksessa, luterilaiset ja ortodoksiset kirkonkirjat, vinkkejä internet-sivustoihin ja sukututkimusohjelmiin ja tietoisu DNA-tutkimuksesta. Lounas- ja kahvitauko.

Kurssi sopii sekä ortodoksisten että luterilaisten sukujen tutkijoille.

Ilmoittautuminen 23.2. mennessä maksamalla osallistumismaksu Siemie-puodin verkkokauppaan (tuote Sukututkimuskurssi) <https://www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti/kurssit/sukututkimuskurssi>.

Peruutukset ja muu lisätieto: toimisto@karjalanliitto.fi, p. 044 730 0118.

Hinta: Karjala-kortilla 100 €, muut 120 €. Sisältää koulutuksen, materiaalit ja kahvit molempina päivinä.

Muutokset mahdollisia.

Kurssipaikka: Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Kurssi toteutetaan, jos osallistujia on riittävästi. Muutokset mahdollisia.

Kurssin järjestää Karjalan Liitto ry ja Opintokeskus Sivis.

Sukututkimuskurssin peruutusehdot:

- Jos osallistuja peruuttaa osallistumisensa viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen, veloitamme järjestelykuluna 35 euroa/kurssipäivä.
- Ilmoittautuminen kurssille on sitova. Kurssimaksua ei palauteta, jos jäät pois järjestäjästä riippumattomasta syystä.

- Jos et pääse osallistumaan kurssille ja ilmoitat siitä viikkoa ennen kurssia, voit ilmoittaa kurssille jonkun toisen henkilön.
- Kurssimaksu palautetaan, jos perut kurssin sairastumisen takia ja sinulla on esittää lääkärintodistus.

Tunteiden ilmaisu sanoin ja melodioin –kurssi 4.–5.3.

Kurssilla perehdytään ikiaikaiseen itkuvirsiperinteeseen, sen taustoihin ja historiaan sekä kuullaan äänellä itkemisen merkityksestä tämän päivän ihmiselle. Osallistujat tutustuvat erilaisiin itkuihin ja kuulevat itkunäytteitä. Omaan itkemiseen ja oman itkun tekemiseen edetään itkukieli-, mielikuva-, melodia- ja muita harjoituksia tekemällä.

Kuva Museovirasto / Finna.

Kurssin opettajana on Äänellä Itkijät ry:n kouluttaja Pirkko Fihlman.

Ilmoittautuminen 14.2. mennessä: Kurssille ilmoittaudutaan maksamalla osallistumismaksu Siemie-puodin verkkokauppaan (tuote Tunteiden ilmaisu sanoin ja sävelin) <https://www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti/kurssit/tunteiden-ilmaisu-sanoin-ja-savelin>.

Peruutukset ja lisätieto sähköpostitse tai puhelimitse: toimisto@karjalanliitto.fi, p. 044 730 0118.

Hinta: Karjala-kortilla 75 €, muilta 95 €. Sisältää koulutuksen, materiaalit ja kahvit molempina päivinä.

Muutokset mahdollisia.

Kurssipaikka: Karjalatalo, Käpylänselä, 00610 Helsinki.

Kurssille otetaan 12 osanottajaa. Kurssi toteutetaan, jos osallistujia on riittävästi.

Kurssin järjestää Karjalan Liitto ry, Äänellä Itkijät ry ja Opin-keskus Siviis.

Itkuvirsikurssin peruutusehdot:

- Jos osallistuja peruuttaa osallistumisensa viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen, veloitamme järjestelykuluna 35 euroa/kurssipäivä.
- Ilmoittautuminen kurssille on sitova. Kurssimaksua ei palauteta, jos jäät pois järjestäjästä riippumattomasta syystä.
- Jos et pääse osallistumaan kurssille ja ilmoitat siitä kaksi viikkoa ennen kurssia, voit ilmoittaa kurssille jonkun toisen henkilön.
- Kurssimaksu palautetaan, jos perut kurssin sairastumisen takia ja sinulla on esittää lääkärintodistus.

Muita alkuvuoden koulutuksia

Muistoista tarinaksi – kirjoittajapiiri karjalaisjuurisille

Kurssilla kirjoitetaan oman elämän vaiheita ja karjalaisuutta näkyväksi. Ammennetaan omista muistoista merkityksellisiä hetkiä ja koostetaan niistä pieniä ja suuria elämäkertoja – myös toisille jaettavaksi. Aikataulu ja tarkemmat tiedot tulevat liiton nettisivuille joulukuussa.

Karjalaisen käsityön kurseja.**Tutustu karjalaiseen kasvisruokaperinteeseen –ilta.**

Lue lisää sivulta 41.

Evakkojen lapset karjalaista identiteettiä etsimässä –keskustelupiiri

Järjestämme mahdollisuuksien mukaan myös muita koulutuksia. Seuraa nettisivujamme.

www.karjalanliitto.fi | www.facebook.com/karjalanliitto

Tilaisuuksia alkuvuonna 2023

Ensi vuoden alkupuolelle on suunnitteilla monia tilaisuuksia, joista kerromme tarkemmin uutiskirjeissä ja vuoden 2023 Karjalan Kunnain helmikuun alun numerossa. Alla tietoa muutamista tammi-maaliskuun tapahtumista.

29.1. **Pitäjä- ja sukulehtien seminaari**, Karjalatalo

14.2. **Ystävänpäivän piirakkakahvit**

28.2. **Kalevalan ja karjalaisuuden päivän juhla**, Karjalatalo

12.3. **Hengelliset päivät**, Helsinki

Karjalainen sukuni –webinaarit ja karjalaisen kirjallisuuden lukupiiri jatkuvat.

Politiikkaa ja piirakkaterapiaa – Karjalan Liitto 1940–2020

Karjalan Liiton (KL) historia-hankkeen pohjalta laadittu kirja kertoo siirtokarjalaisten tarinan viimeisen 80 vuoden ajalta. Siirtoväki perusti Karjalan Liiton heti talvisodan jälkeen omaksi etujärjestykseen. Evakot tarttuivat toimeen ja ajoivat omia asioitaan ja etujaan tilanteessa, jossa he olivat menettäneet kotinsa, kotiseutunsa, kulttuurisen elinympäristönsä ja suurimman osan varallisuuttaan.

Kirjassa tarkastellaan temaattisesti näistä lähtökohdista kasvavaa ja kehittyvää järjestöä, joka edelleen on elinvoimainen kolmannen siirtokarjalaissukupolven hallitessa sitä. Kirjan temaattiset luvut on jaettu kulttuuristen, poliittisten ja henkisen huollon sektoreihin.

Kirjassa kysytään, millaisia asioita liitto on ajanut ja miten liiton toiminta on muuttunut vuosikymmenten aikana. Siinä käydään lävitse kulttuuristen asioiden osalta niin piirakkakisailut, kantelekoulun perustaminen kuin valtakunnallisten kesäjuhlien historia. Valtakunnan politiikassa liitto taas on ottanut kantaa Karjalan palautuskeskusteluihin ja solminut palauttamiskiihkoilun sijaan lämpimiä suhteita nykyiseen Venäjän Karjalaan. (Nyt yhteistyö on katkolla.)

Kaikkein suurin vaikutus poliittisella kentällä oli toimia 1940–50-luvuilla eduskunnan ulkosaarekkeena, kun karjalaiset kansanedustajat johtivat liittoa

ja valjastivat sen puitteissa liiton lakimiehet laatimaan lainsäädäntöä. Siirtokarjalaisten omien asioiden haltuunotto oli tässä poikkeuksellista myös siksi, että siinä onnistuttiin.

Henkisen huollon/terapian osalta kirjassa käsitellään liiton merkitystä eräänlaisena kriisiterapian antajana heti alussa ja myöhemmin myös henkisen siirtokarjalaisuuden perinnön ylläpidon kautta. Liitto tarjosi monelle karjalaiselle henkisen kodin, eräänlaisen karjalaisen suurperheen, joka antoi turvaa ja uuden kodin menetyksien tilalle.

Liiton alaiset alajärjestöt ovat olleet käytännön toiminnan ja kulttuurin ylläpidon ydin, kun johtotaso keskittyi valtakunnalliseen vaikuttamiseen ja koordinoi alajärjestöjen toimintaa erilaisella ohjauksella ja koulutuksella. Myöhemmin liiton toiminta muuttui 90-luvulla, kun menetettyyn Karjalaan päästiin vihdoinkin kivijalkamatkailemaan ja kotiseutu-boomi valtasi keski-ikäiset. Liiton alajärjestöjen toiminta eriytyi ja vahvistui, kun emoliittoa ei tarvittu enää samalla tapaa. 2010-luvun aikana toiminnan painotus on ollut kulttuurisissa teemoissa ja valtakunnalliset alajärjestöt toimivat runkona edelleen.

Kirja on historiateos, joka antaa jokaiselle jotakin. Temaattiset luvut helpottavat lukijaa keskittymään juuri häntä kiinnostaviin aiheisiin. Kirja tarjoaa tuoreita näkökulmia järjestön roolista erään heimon ”pelastajana”. Ilman

liittoa, tuskin karjalanpiirakat, kyykkä, tanhu tai kanteleen soitto olisivat niin tunnettuja kuin ne tänään Suomessa ovat.

Siirtokarjalaisten jälkeläisiä tämän päivän Suomessa on karkeasti arvioiden lähemmäs kaksi miljoonaa, kun lasketaan mukaan varttikarjalaiset ja 1/8 karjalaiset. Kirja on kohdennettu heidän lisäksi kaikille suomalaisille, aivan kuten toisen maailmansodan jälkeen 420 000 siirtokarjalaistenkin ongelmat koskettivat koko Suomea, kun heidät tilapäismajoitettiin vieraisiin kohteihin. Onhan liiton historia näin kaikkien suomalaisten yhteistä historiaa.

Karjalaistutkimusta on tehty paljon ja monesta näkökulmasta. Liiton historiaa on kirjoitettu vain liiton omasta toimesta. KL:n merkitys usein unohtuu ja hukkuu vahvojen karjalaisten persoonallisuuksien taakse. **Johannes Viro-lainen, Riitta Uosukainen** tai **Veikko Vennamo** olivat tunnettuja poliitikkoja, mutta he olivat siirtokarjalaisia ja liiton aktiiveja, joiden toiminta nähdään henkilökohtaisena, vaikka taustalla oli koko karjalaisen suurperheen voima. Kirja muistuttaa liiton roolista lainsäädännössä vaikuttamisen lisäksi sen merkityksestä siirtokarjalaisen identiteetin luomisessa ja ylläpidossa. Tänäpäni moni nuori etsii identiteettiään ja sukuaan, johon liitto tarjoaa yhden vaihtoehdon. Kirja perustuu alkuperäislähetetutkimukseen ja uusiin tulkintoihin.

SieMie-puodin ja liiton toimiston aukioloajat vuodenvaihteessa 2022–2023

Karjalan Liiton SieMie-puoti

Avoimna 22.12. asti
tiistaisin klo 10.00–17.00
keskiviikkoisin klo 11.00–18.00
torstaisin klo 10.00–17.00
Suljettu 23.12.2022–5.1.2023

www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti

Karjalan Liiton toimisto

Puhelinajat arkisin klo 9.00–15.00
Suljettu 23.12.2022–5.1.2023

*Hyvää joulua &
Onnellista uutta
vuotta 2023!*

Karjalan Liiton Kuntorallin liikuntasuoritukset

1.1.-31.12.2023

Yhdestä liikuntasuorituksesta saat yhden pisteen. Liikuntasuoritukseksi lasketaan 30 min. kestävä liikunta. Pisteitä voi kerätä vain 1/pvä. Karjalan Liiton kilpailuihin osallistumisesta saat 2 pistettä/pvä.

Palauta kuntorallikortti valmiiksi laskettuna 31.1.2024 mennessä omaan

seuraasi, joka toimittaa kaikkien seuraajien kortit valmiiksi laskettuina 15.2. mennessä omaan piiriinsä / Pitäjähdistysten liittoon / Sukuyhteisöjen Liittoon. Piiri toimittaa kaikki kortit seuroittain valmiiksi laskettuina Karjalan Liiton toimistoon 28.2. mennessä.

Parhaiten kuntopisteitä keränneet seurat palkitaan vuosittain erikseen il-

moitettavassa tilaisuudessa. Ennen palkitsemista seurat järjestetään kahteen eri sarjaan: seurat, joissa on alle 100 jäsentä ja seurat, joissa on 101 jäsentä tai enemmän.

Kuntorallin korttipohja on myös ladattavissa Karjalan Liiton verkkosivuilta.

Leikkaa tästä

LIIKUNTASUORITUKSET

VKO	ma	ti	ke	to	pe	la	su	VKO	ma	ti	ke	to	pe	la	su	VKO	ma	ti	ke	to	pe	la	su
1								19								37							
2								20								38							
3								21								39							
4								22								40							
5								23								41							
6								24								42							
7								25								43							
8								26								44							
9								27								45							
10								28								46							
11								29								47							
12								30								48							
13								31								49							
14								32								50							
15								33								51							
16								34								52							
17								35															
18								36															

kävely=KÄ
pallopeli=PA
kuntosali=KS
uinti=UI
pyöräily=PY
suunnistus=SU

hötkäily=HÖ
voimistelu=VO
vesivoimistelu=VV
kyykkä=KY
KL kisat=KL
polkujuoksu=PJ

hiihto=HI
saurakävely=SKÄ
tanssi=TA
soutu=SO
hyötyliikunta=HL
(esim. portaiden nousu, lumen luonti, haravointi)

Liikuntasuorituksen saat 30 min. liikunnasta. Vain yksi liikuntasuoritus/päivä. Kirjoita päivämäärän kohdalle ruutuun liikuntasuorituksen tunnus (esim. KÄ)

KL-KILPAILUT

LIIKUNTASUORITUSTEN MÄÄRÄ

KUNTOILIJAN TIEDOT

NIMI _____

OSOITE _____

SEURA _____

PIIRI _____

Ilmoittaa haettavaksi vuoden 2023 apurahat

Apurahoja myönnetään:

- Hankkeisiin, joiden tarkoituksena on tukea ja kehittää karjalaisen kulttuurin tutkimista, edistämistä ja säilyttämistä.
- Karjalaan ja karjalaiseen kulttuuriin liittyvään tutkimukseen
- Karjalaa ja karjalaisuutta koskeviin yliopistojen ja korkeakoulujen opinnäytetöihin

Apurahoja myönnetään sekä yksityishenkilöille että yhteisöille. Myönnettävien apurahojen yhteismäärä on noin 16 000 euroa vuodessa. Päätökset tehdään touko-kesäkuussa 2023.

Vapaamuotoisesta hakemuksesta tulee käydä ilmi seuraavat asiat:

- hakijan yhteystiedot (sähköposti, puhelin ja postiosoite)
- avustuksen käyttötarkoitus
- selvitys hankkeesta, johon apurahaa haetaan
- haettavan apurahan määrä
- hankkeen kustannusarvio (tuotot ja kulut)
- selvitys samaan tarkoitukseen haettavista tai saaduista apurahoista

Hakemukset tulee toimittaa 31.1.2023 mennessä joko sähköpostilla s.suokas@outlook.com tai postitse osoitteeseen Karjalan Säätiö, c/o asiamies Sari Suokas, Valhallankuja 2 A 4, 01200 Vantaa. Apurahoja koskeviin tiedusteluihin vastaa Sari Suokas p. 050 561 3752.

Tue

**VETERAANEJA,
OSTA PULA-AJAN PUSSI
SIINÄ ON KERÄYSTUOTTEITA
VUOSIEN VARRELTA**

**Kerätyt varat käytetään
veteraanien jouluruokakasseihin**

TILAA PULA-AJAN PUSSI 10 € + POSTIMAKSU:
veteraanit.fi

Tärkeä tiedote Ylläsjärven Tunturihotellin osakkeenomistajille!

Yhtiöjärjestyksen 9.10. kohdan säännöksen mukaan kokouskutsu on toimitettava osakkeenomistajille kirjeellä heidän osakeluettelossaan oleviin postiosoitteisiin tai ilmoitettuihin sähköpostiosoitteisiin tai heimolehti Karjalassa julkaistavalla kutsulla.

Heimolehti Karjalan lakattua ilmestymästä konkurssin johdosta, on tärkeätä, että osakkeenomistajat huolehtivat sähköpostiosoitteensa ilmoittamisesta yhtiölle tai varmistuvat siitä, että heidän postiosoitteensa on yhtiön tiedossa.

Sähköpostiosoitteen tai postiosoitteen voi ilmoittaa osoitteeseen
pertti.joenpolvi@gmail.com

Lisätietoja antaa hallituksen puheenjohtaja Pertti Joenpolvi joko edellä mainitun sähköpostiosoitteen kautta tai puhelimella 0400 871 033.

Helsingissä 1. marraskuuta 2022
Kiinteistö Oy Ylläsjärven Tunturihotelli
Hallitus

Joululeivonnaisia ja käsitöitä!
Myynnissä mm. kakkuja, piirakoita, villasukkia, lapasia, koruja, joulukoristeita.
Tule tekemään löytöjä!

Karjalatalon Joulumyyjäiset
la 17.12 klo 10–14
Tervetuloa!

Tutkittua tietoa Merikarjalan kulttuurihistoriasta

Merikarjala: Suomenlahden rannikon kulttuurien kohtauspaikka.

Toimittanut Pekka Suutari.

Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura 2022.

Saatavissa hintaan **34 euroa**,

Tiedekirja, Snellmaninkatu 13, Helsinki.

Verkkokirjakauppa: www.tiedekirja.fi

Onnittelut

Lyydia Husso os. Martiskainen
100 vuotta!

Syntynyt Suojärvellä
Vuonteleen kylässä 21.11.1922
ja viettää syntymäpäiväänsä
Kuopion Karttulassa.

Lämpimät Onnittelut!
Lapset ja lapsenlapset perheineen.

Karjalan Liiton jäsenedut

Otavamedia

Otavamedia tarjoaa kaikille Karjalan Liiton jäsenille lehtitilaukset etuhintaan. Saatte tilaukset jatkuvalla -30 % alennuksella, niin kauan kuin olette Karjalan Liiton jäsen.

Alennushintaisen tilauksen voitte tehdä itselle tai lahjaksi. Etu on merkittävä, sillä alennus jatkuu myös tilauksen uudistumisjakson jälkeen.

<https://tilaus.otavamedia.fi/karjalanliitto>

Kalevala Koru

Karjalan Liiton jäsenet saavat koodilla KL10 10 % alennuksen kaikista Kalevala Korun normaalihintaisista tuotteista (pois lukien lahjakortit):

- Kalevala Flagship Helsinki, Keskuskatu 1B
- Kalevala Outlet Konala, Hankasuontie 11A
- www.kalevala.fi verkkokauppa

Edun saa myymälöissä näyttämällä koodia, ja verkkokaupassa syöttämällä koodin Lahjakortti- tai alennuskoodi-kenttään.

HF-klinikka – hierontaa ja liikuntavalmennusta

Karjalan Liiton jäsenille Karjala-kortilla 20 %:n alennus HF-klinikan palveluista.

www.hf-klinikka.fi

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Jäsenetu Karjalan Liiton jäsenille: 25 % alennus Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjoista.

SKS Kirjat tarjoaa Karjalan Liiton jäsenille 25 % alennuksen normaalihintaisista kirjoista verkkokaupassaan sekä Helsingissä sijaitsevassa kirjakauppa Tiedekirjassa.

Verkkokaupassa www.finlit.fi/kirjat jäsenedun saa käyttämällä ostoskorissa koodin KARJALANLIITTO

Kirjakauppa Tiedekirjassa (Snellmaninkatu 13, Helsinki) jäsenedun saa mainitsemalla kassalla olevansa Karjalan Liiton jäsen.

Viking Line

Risteilyedut Karjalan Liiton jäsenille! Viking Line tarjoaa Sinulle Karjalan Liiton jäsen edullisia risteilymatkoja. Valittavanasi on päivittäin useita reittivaihtoehtoja sekä kestoltaan eripituisia risteilymatkoja. Vietä päiväsi laivalla nauttien herkkupöytien tarjonnasta ja mukavasta viihteestä tai nouse maihin naapurimaidemme pääkautpungeissa; Tukholmassa tai Tallinnassa. Valitse mieleisesi ja astu laivaan!

Ajankohtaiset jäsenedut sekä tuotetunnukset löydät osoitteesta: <https://www.vikingline.fi/edut/karjalanliitto>

Kun varaat yhdistyksille ryhmämatkan, muista kertoa varauksen yhteydessä Karjalan Liiton jäsenyytesi, vaikka tekisit varauksen matkatoimiston kautta. **Karjalan Liiton asiakasnumero on 333868.**

Karjalan Kunnaat –lehti

Karjalan Kunnaat on Karjalan Liiton jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Painetun lehden vaihtoehtona on sähköinen lehti, jota voi lukea tunnuksilla osoitteessa lukusali.fi.

Käyttäjätunnus: Sukunimesi isolla alkukirjaimella.
Salasana: Karjala-kortissa näkyvä jäsennumerosi.

Jäsenasiaa jäsenyhdistyksille

Jäsenlistojen päivitys marraskuun loppuun mennessä

Osalla jäsenistä on vielä tämän vuoden jäsenmaksu maksamatta. Jälleen on myös aika tarkistaa, että jäsenlistat ovat ajan tasalla ensi vuotta varten. Tarkistatthan seuranne jäsenmaksutilanteen jäsenrekisteristä ja ilmoitattehan mahdolliset poistettavat jäsenet liittoon 30.11 mennessä. Tarkistatthan samalla seuranne jäsenlistasta, että seuranne jäsentiedot pitävät paikkansa jäsenrekisterissä.

Huom! Ensi vuonna pidettävän liittokokouksen edustajamäärät lasketaan tämän vuoden viimeisenä päivänä jäsenrekisterissä olevista jäsenmääristä. Myös tämän sekä vuoden alun laskutuksen takia on ensiarvoisen tärkeää, että jäsenlistat ovat kunnossa ja muutokset tehty tai ilmoitettu marraskuun loppuun mennessä. Voit tarvittaessa pyytää rekisterin käyttäjätunnukset tai tarvittavat listat liitosta.

Tässä tärpit jäsenrekisterin hyödyllisimmistä raporteista jäsentietojen tarkistamista varten:

- Seuranne jäsenten maksamattomat jäsenmaksut löydät helposti **Suoralaskutuksen maksuntarkkailulista** -raportista (laskun pvm 1.1.2022 – kuluva päivä, ruksi kohtaan "Vain maksamattomat")
- **Seurojen jäsenluettelo henkilöt eroteltu** -raportti näyttää kaikki jäsenrekisterissä olevat seuranne jäsenet. Pyydämme käymään oman seuranne jäsenluettelon läpi, merkitsemään mahdolliset muutokset jäsenten tiedoissa rekisteriin sekä ilmoittamaan mahdolliset poistettavat jäsenet liittoon.

Muuttuuko yhdistyksenne jäsenmaksu ensi vuonna?

Mikäli yhdistyksenne jäsenmaksu muuttuu ensi vuoden alussa, muistathan myös käydä päivittämässä uuden jäsenmaksun seuranne tietoihin jäsenrekisteriin viimeistään joulukuussa.

Loppuvuoden jäsenmaksu tilitetään joulukuussa

Vuoden viimeinen jäsenmaksutilitys tehdään seuroille ja piireille joulukuussa ennen joulua. Tämä tilitys sisältää edellisen tilityksen (8.9.) jälkeen saapuneet jäsenmaksut sekä osittain maksetut jäsenmaksut.

Uuden jäsenmaksulaskut lähetetään helmikuussa Karjalan Kunnain mukana

Vuoden 2023 jäsenmaksulaskut lähetetään helmikuun alussa ilmestyvän Karjalan Kunnat -jäsenlehden mukana. Verkkolehden valinneet jäsenet saavat laskun kirjeitse. Laskutustiedot poimitaan jäsenrekisteristä jo tammikuussa.

Pronssisia, hopeisia ja kultaisia ansiomerkkejä voi hakea ympäri vuoden

Karjalan Liiton jäsenyhteisöt voivat anoa järjestötyössä ansiotuneille jäsenilleen pronssisia, hopeisia ja kultaisia ansiomerkkejä. Kaikkia ansiomerkkejä voi hakea juoksevasti vuoden ympäri, kuitenkin n. 3 kk ennen merkin luovutusajankohtaa. Lisätietoa myöntämisperusteista ja täytettävät hakemuslomakkeet löytyvät verkkosivuiltamme.

Kysyttävää Karjalan Liiton jäsenyydestä? Jäsenasioissa sinua palvelee:

Ida Pöyhönen
Järjestö- ja kulttuurisihteeri
jasen@karjalanliitto.fi
p. 044 746 5172

Karjalan Liiton jäseneksi voi liittyä missä vaiheessa vuotta tahansa liittymällä jonkin jäsenyhdistyksemme jäseneksi. Karjalan Liiton jäsenmaksu on 20 euroa. Tämän lisäksi maksat valitsemasi yhdistyksen jäsenmaksun.

SieMie-puoti

Verkkokauppa on aina auki!

Tilaa tuotteet kätevästi verkkokaupasta
mihin vuorokauden aikaan tahansa. Paljon
kirjallisuutta ja monia mukavia lahjaideoita.

KARJALA-TUOTTEITA

Harrastusmerkki	20,00 €
Hiirimatto	5,00 €
Jääkaappimagneetti	2,00 €
Kolme eri aihetta: karjalanpiirakka, Laatokka ja Viipuri	
Kahviliinat, käki, 20 kpl/pkt, punamusta	2,50 €
Kangaskassi, aiheena luovutetun Karjalan kartta, musta / valkoinen	8,00 €
• Karjala-kortilla	6,00 €
Lautasliinat, käki, 20 kpl, punamusta	3,50 €
• Karjala-kortilla	3,00 €
Muistipeli	TARJOUS 10,00 €
Muki, Viipuri tai Laatokka	12,00 €
• Karjala-kortilla	10,00 €
Parkkikiekko, punainen	4,00 €
Pinssi, käki, punainen	2,00 €
SieMie-kynä	2,00 €

Tarjotin, Viipuri tai Laatokka	18,00 €
• Karjala-kortilla	16,00 €
Vuoltu puinen vene	15,00 €
Vuoltu käki iso	20,00 €
Vuoltu käki pieni	15,00 €

KIRJAT

Anna ja Onni Karjalassa, Ann-Mari Sintonen ja Pia-Maria Pohto	30,00 €
Himmeli, Eija Koski	15,00 €
Juuret Karjalassa, Roope Hollmén	25,00 €
• Karjala-kortilla	20,00 €
Juoksuhaudoista jälleen- rakennukseen, Antti Palomäki	40,00 €
Jäi vain nimi sankarin, Pirkko Kanervo	45,00 €
Karjala – Koko tarina, Arvo Tuominen	35,00 €
• Karjala-kortilla	25,00 €

Karjalainen nainen, Pirkko Sallinen-Gimpl	32,00 €
Karjalainen ruokakirja	25,00 €
• Karjala-kortilla	20,00 €
Karjalan eräperinne -tietoteos, Tuija Kirkinen	29,00 €
Karjalan ja Petsamon pitäjäruoat, Jaakko Kolmonen	TARJOUS 10,00 €
Karjalan Liiton perustamisasiakirja	10,00 €
Karjalan perinneruokia -ruokakirjaset, eri versioita	5,00 €
Kirjoituksia Karjalan karttakuvasta, Aarno Piltz	5,00 €
Kyynelvaunut, Sinikka Paavilainen	26,90 €
Laulun laaja kotimaa, Olli Junkkari	10,00 €
Mustelmia – Arkkipiispa Leon muistelmat	30,00 €
Naiset maailman tuulessa, signeerattu, Anita Näslindh-Ylispangar	30,00 €
Ruokamuistoja Karjalasta	30,00 €
• Karjala-kortilla	25,00 €
Selostuksia eräiden siirtoseurakuntien kohtaloista ja sotatapahtumista 1939–1949, toimittanut Outi Örn	30,00 €
• Karjala-kortilla	25,00 €
Sukuni tarina, itse täytettävä kirja Eija Mansikkamäki	20,00 €
Suomen pyhä sota, Jouni Tilli	25,00 €

Titulointia, Teppo Tiittanen ja Hannu Teider (toim.)	2,00 €
Verraton Virolainen, Kati Katajisto	25,00 €
Viinijärvi, Taipaleen kylä ja siirtoväen tulo, Pirkko Sallinen-Gimpl	40,00 €
Viipurin läänin historia, 6-osainen suurteossarja	100,00 €
Yksi osa	20,00 € / kpl
Viipurissa, Viipurista, Viipuriin. Viipurin julkisen liikenteen historia, Ilmo Hakala-Rahko	38,00 €

POSTIKORTIT

1-osaiset	1,00 €
2-osaiset , sis. kirjekuori	2,00 €
2-osaiset A5, sis. kirjekuori	3,00 €
2-osainen "pitkäkortti", sis. kirjekuori	3,00 €
Daniel Pesun maalauksista tehdyt 1-osaiset kortit, vaihtuvia kuva-aiheita, 10 kpl sarja	10,00 €
Pentti Kokon maalauksista tehdyt 1-osaiset kortit, 3 eri kuva-aihetta	1,50 €

LIPUT JA VIIRIT

Pöytästandaari, jalustalla	36,00 €
Pöytälippu, jalustalla	32,00 €
Perinteiset punamustat isännänviirit alkaen	38,00 €
Katso saatavilla olevat koot SieMie-puod- in verkkokaupasta tai soita ja tiedustele!	

ADRESSIT

Tekstittömät osanottoadressit, mukana muistolausevaihtoehtoja: Kallat, Tuulilauta, Vanhan kirkkomaan portaati	11,00 €
Tekstittömät onnitteluadressit: Vaakuna (myös osanottoon), Karjalaisia kulleroita, Karjalan ruusu	11,00 €
Seura-alennus: vähintään 5 kpl –25% vähintään 30 kpl –40% vähintään 60 kpl –50%	

ASUSTEET

Essu, punainen, teksti: "Nii on kiire ettei kerkeä tekemään mittää"	22,00 €
---	---------

MUSIIKKI

Ahkera tyttö ja laiska tyttö, kansansatu, CD	20,00 €
Celebrating Finland 100 years, Mervi & Virva, CD	20,00 €
Yhä kohoaa tuttu torni, Viipurin Lauluveikot, CD	15,00 €
Karjala kaunis, kaivattu maa, Uudenmaan piiri, CD	20,00 €
• Karjala-kortilla	18,00 €
Suomi 100 vuotta, Isänmaamme puolesta, Karjalan Laulu-Veikot, CD	20,00 €
Muistatko? Do you remember? Lauluja kaipuusta, CD	15,00 €
Tiedän paikan armahan – lastenlauluja, CD	23,00 €
Valkjärvi, Karjalan Käkösset, CD	10,00 €
Uskallus, Taidekoulu Estradi	15,00 €
Viipurin onnen valkokiutaleita, Sanna-Mari Titov, CD-single	10,00 €
Ääretön aava, Karelia Kuoro, CD	12,00 €
Äänellä Itketty, CD	15,00 €

KARTAT JA MUUT JULKAISUT

Karjala – karjalaisuus, Karjalan Liiton 75-vuotis- juhlajulkaisu	5,00 €
Pitäjäkartta (erilaisia, mm. Itä-Karjala, Johannes, Kirvu, Käkisalmi, Räisälä, Säkijärvi, Tytärsaari, Vahviala, Vuoksela.)	
Iso julistekartta	8,00 €
Pieni maastokartta	4,00 €
Muistojen Terijoki, vuoden 2022 seinäkalenteri, jossa suomalaiset pyhä- ja nimipäivät	15,00 €

KYNTTILÄT

Sydänkynttilä punamusta	6,50 €
• Karjala-kortilla	6,00 €
Pöytäkynttilä	9,00 €
• Karjala-kortilla	8,00 €
Antiikkikynttilä (pun+musta), 4 kpl	12,00 €

KARJALAN
LIITTO ry.

SieMie-puoti

Karjalatalo
Käpylänselä 1, 00610 Helsinki

Avoimna 22.12. asti:

tiistaisin klo 10.00–17.00
keskiviikkoisin klo 11.00–18.00
torstaisin klo 10.00–17.00
Suljettu 23.12.2022–5.1.2023

Uusista aukioloajoista ilmoitetaan
erikseen.

Puh. 044 7300 118
(ark. klo 9.30–15.00)

Sähköposti: toimisto@karjalanliitto.fi

Verkkokauppa on aina avoimna:
www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti

Kun rekisteröidyt verkkokauppaan,
muistathan lisätä **jäsennumerosi**, jotta
saat jäsenalennukset! Jos et muista
omaa jäsennumeroasi, voit kysyä sitä
puhelimitse tai sähköpostitse (yhteys-
tiedot yllä).

Voit tehdä tilauksesi myös puhelimitse
tai sähköpostitse. Tällöin tilauksesi toi-
mitetaan postiennakolla, johon sisältyy
toimitus- ja postikulut. Tuotteillamme
on 7 päivän vaihto- ja palautusoikeus.
Vaihdosta ja palautuksesta aiheutuneet
kulut veloitetaan erikseen. Verkkokau-
passa ostokset voi maksaa verkkopank-
kitunnuksilla tai luottokortilla. Verkkokaup-
pamaksuun sisältyvät toimitus- ja
postikulut. Tuotteiden toimitusaika on
1–2 viikkoa.

Parhaat lahjat SieMie-puodista!

Kynttilät, esim.
Havi Antiikki
12 €/pkt
sis. 4 kynttilää

Neljä kirjaa Viipurista,
yht. **10 €/4 kpl**

Essu
22 €

Viipurin läänin historia
100 €/osat 1-6

Hyvää Joulua & Onnellista Uutta Vuotta!

Toivottaa Karjalan Liitto

